

عتف

وزیر علوم: برای ارتباط بیشتر دانشگاه و صنعت تلاش می‌کنیم

«برگزاری شانزدهمین جشنواره تجلیل از برگزیدگان پژوهش و فناوری»

دکتر بختیاری از معرفی فناوران و ایده‌های برتر در هفته پژوهش و فناوری امسال خبر داد

سرمقاله

«نگاهی به شاخص‌های پژوهشی:

تحلیل دلایل موفقیت و عدم موفقیت ارائه راهکارها»

به گزارش گهنامه عتف دکتر محسن شریفی، مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری امور پژوهشی طی گزارشی شاخص‌هایی که وضعیت پژوهش بر اساس آنها اعلام می‌شود را اعلام کرد. وی ضمن ضمن تاکید بر افزایش شاخص‌های کیفی، شاخص‌هایی که در حال حاضر وضعیت پژوهشی کشور با آن سنجیده می‌شود را به شرح ذیل اشاره کرد.

۱- شاخص‌های مالی و اعتباری؛

- سهم اعتبارات پژوهش و توسعه (R&D) از تولید ناخالص داخلی (GDP)
- سهم بخش دولتی در تأمین اعتبارات پژوهشی
- سهم بخش خصوصی در تأمین اعتبارات پژوهشی

۲- شاخص‌های کمی تولید علم؛

- تعداد مقالات نمایه شده در ISI و Scopus
- سرانه تعداد مقالات به تعداد اعضای هیات علمی
- تعداد نشریات ایرانی نمایه شده در پایگاه ISI و Scopus
- تعداد مقالات علمی مشترک با محققان خارجی
- تعداد اختراعات و اکتشافات ثبت شده در مراجع بین‌المللی
- تعداد اختراعات و اکتشافات ثبت شده داخلی

۳- شاخص‌های کیفی تولید علم؛

- میانگین ارجاعات به مقالات ایرانیان در پایگاه Scopus و ISI
- شاخص هرش افراد
- شاخص هرش کشور
- شاخص هرش مقالات ایران
- نسبت تعداد اختراعات و اکتشافات به پژوهش‌گران
- تعداد پژوهشگر دارای شاخص هرش ۷۴ به یک میلیون نفر
- تعداد مجلات ایرانی دارای حداقل هرش بالا
- تعداد فروش اختراعات و اکتشافات ثبت شده در مراجع بین‌المللی
- مجلات ایرانی نمایه شده در ISI
- نسبت تعداد اختراعات و اکتشافات ثبت شده در مراجع بین‌المللی به مقالات

مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری امور پژوهشی خاطر نشان کرد که افق و جایگاه کشور در حوزه علم و فناوری بخوبی در اسناد بالا دستی تبیین شده است و در این راستا برخی اهداف ذکر شده را به شرح ذیل عنوان کرد:

- ارتقاء جایگاه جهانی کشور در علم و فناوری و تبدیل ایران به قطب علمی و فناوری جهان اسلام (سیاست‌های کلی علم و فناوری)
- افزایش سهم تولید محصولات و خدمات مبتنی بر دانش پیشرفته و فناوری داخلی در تولید ناخالص داخلی با هدف دستیابی به سهم ۵۰ درصد (سیاست‌های کلی علم و فناوری)
- افزایش سهم علم و فناوری در اقتصاد و درآمد ملی، ازدیاد توان ملی و ارتقاء کارآمدی (سیاست‌های کلی علم و فناوری)
- دستیابی به رتبه‌ی اول منطقه در علم و فناوری و تثبیت آن با اهتمام به تحقق سیاست‌های کلی علم و فناوری (سیاست‌های کلی برنامه ششم)

ادامه در صفحه پنج <<

نمایشگاه هفته پژوهش برگزار می‌شود

۲۷ آذرماه برگزار می‌شود، افزود: در این هفته اجلاس معاونین پژوهشی، تجلیل از پژوهش‌گران برتر، نمایشگاه دستاوردهای پژوهشی، فن بازار، جشنواره ایده‌های برتر و جشنواره تجلیل از دانش‌آموزان برتر برگزار می‌شود. وی گفت: نمایشگاه هفته پژوهش ۲۳ تا ۲۶ آذرماه در نمایشگاه بین‌المللی تهران برگزار می‌شود که تاکنون ۸۴ دانشگاه، پارک علم و فناوری و مرکز پژوهشی برای حضور در این نمایشگاه ثبت نام کرده‌اند. <<

وی با اشاره به ارائه حمایت‌های مالی از پژوهش‌های دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری بیان کرد: نحوه عملکرد دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری در نمایشگاه هفته پژوهش بر نحوه ارائه حمایت‌ها از این مراکز تاثیر گذار است. معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم تاکید کرد: کمک‌های مالی و امتیازات به دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری براساس نقش این مراکز در نمایشگاه هفته پژوهش ارائه می‌شود. دکتر احمدی با بیان اینکه هفته پژوهش از ۲۲ تا

معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم گفت: نمایشگاه هفته پژوهش ۲۳ تا ۲۶ آذرماه در نمایشگاه بین‌المللی تهران برگزار می‌شود. به گزارش گهنامه عتف، دکتر وحید احمدی در نشست معاونان پژوهشی دانشگاه‌ها و روسای پارک‌های علم و فناوری گفت: در سال‌های گذشته در برخی موارد شاهد ورود دستاوردهای قدیمی به نمایشگاه هفته پژوهش بودیم اما در سال جاری برنامه‌ریزی کرده ایم تا ورود دستاوردها در این نمایشگاه سختگیرانه باشد و شاهد فناوری‌های جدید باشیم.

۲

کسب مقام دوم در مسابقات بین‌المللی ASPA Award

توسط فناوران شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان

۲

۳

دبیر شانزدهمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری تفاوت‌های برگزاری این دوره از نمایشگاه را تشریح کرد

سیزدهمین فن بازار منطقه‌ای کشور راه اندازی شد

۲

۹

عضویت پارک علم و فناوری مازندران در انجمن جهانی پارک‌ها

دانشگاه‌ها و موسسات تحقیقاتی دارای برترین مقالات بین‌المللی

۸

۱۲

دیدار معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم و هیات دانشگاهی سوئیس

پارک‌های علم و فناوری محور اصلی مناطق فناوری هستند

۱۰

وزیر علوم :

برای ارتباط بیشتر دانشگاه و صنعت تلاش می کنیم

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری ضمن اشاره به اهمیت تولید ثروت از علم گفت: برای ارتباط هرچه بیشتر دانشگاه و صنعت تلاش میکنیم. به گزارش گاهنامه عقده، دکتر محمد فرهادی در مراسم تقدیر از نخستین سازمان ایرانی راه یافته به جمع برندگان جایزه جهانی سازمان MAKE که در دانشگاه صنعتی شریف برگزار شد اظهار داشت: اینکه شرکت فولاد مبارکه اصفهان توانسته است جزو ۲۵ شرکت برتر در آسیا توسط سازمان MAKE معرفی شود باعث افتخار است و امیدواریم شاهد موفقیت‌های بیشتر این شرکت و سایر شرکت‌های ایرانی باشیم و اینکه دانشگاه صنعتی شریف به نمایندگی از ایران مسئولیت ارزیابی را از سازمان MAKE دارد باعث خوشحالی ما است. وی افزود: دانشگاه‌های ما بیش از پیش در حال برقراری ارتباط با صنعت هستند. در سال جاری پایگاه استنادی تامسون رویترز ۸ دانشگاه ما را جزو دانشگاه‌های تأثیرگذار دنیا معرفی کرده که این برای اولین بار است و از این جهت ارزشمند است که در ارزیابی‌هایی که انجام شده، ما رتبه عالی را در خصوص ارتباط با صنعت داریم که این موضوع نشان دهنده این است که به ارتباط دانشگاه و صنعت بیش از پیش توجه شده است. دکتر فرهادی با اشاره به اهمیت تولید ثروت از دانش اظهار داشت: باید به سمت نوآوری تحقیق و فناوری و تولید علم از ثروت برویم. خوشبختانه امروز در کشور این مسئله بسیار مورد توجه قرار گرفته است. وزیر علوم در ادامه گفت: حلقه دانشگاه، تولید و صنعت در قالب مراکز رشد حلقه واسطه‌هایی هستند در حال کامل شدن است و قوانین و مقررات هرچند برای اینکه روند کار را تسهیل کنند و تسهیلات را فراهم کنند کم است و باید بیش از پیش داشته باشیم ولی قوانین و مقررات در این خصوص یا تدوین شده یا تصویب شده، یا در حال آماده‌سازی است.

دکتر فرهادی خاطر نشان کرد: تأسیس صندوق نوآوری و شکوفایی و صندوق‌های حمایت از نوآوری و فناوری که استانی شکل میگیرد در حال آماده شدن است. دولت هم بناسبت بیش از پیش به این مسئله توجه کند. وی خاطر نشان کرد: در برنامه ششم توسعه، علم فناوری به همراه ۴ موضوع دیگر جزو موضوعاتی هستند که به عنوان اولویت باید به آنها توجه شود و این نکته بسیار خوب و مهمی است. وزیر علوم افزود: ما وظیفه داریم برای ارتباط بیشتر

دانشگاه با بخش‌های صنعتی تلاش کنیم. باید کاری کنیم که ایده‌ها مطرح شود. نیازهای صنعت هم مطرح شود و انشاءالله با تلاشی که صورت می‌گیرد ایده‌ها به محصول ختم شود. دکتر فرهادی در خاتمه ضمن تبریک به مدیریت شرکت فولاد مبارکه اظهار داشت: این نخستین گام برای شرکت‌های ما است که می‌توانند در سطح دنیا مطرح باشند. ارتباط بین دانشگاه‌ها و شرکت‌های صنعتی می‌تواند در این راستا کمک کند. ۶۶

با پیوستن استان یزد به شبکه ملی فن بازار ایران سیزدهمین فن بازار منطقه‌ای کشور راه اندازی شد

با برگزاری مراسم افتتاحیه فن بازار منطقه‌ای استان یزد در پارک فناوری این استان، یزد نیز به شبکه فن بازار ملی ایران متصل و از سامانه آن رونمایی شد. به گزارش گاهنامه عقده، رییس مرکز فن بازار ملی ایران با اعلام این خبر افزود: با توجه به مذاکراتی که از سال گذشته با پارک علم و فناوری استان یزد آغاز شد، مراحل مختلف راه‌اندازی فن بازار منطقه‌ای استان یزد، طی و در مراسمی سیزدهمین فن بازار منطقه‌ای کشور در این استان راه‌اندازی شد. وی اشاره کرد: با توجه به سابقه قبلی این پارک در راه‌اندازی و مدیریت فن بازار، ایجاد ساز و کار جدید و پیوستن این نهاد جدید به شبکه‌ای از فن بازارها در کشور، دارای مزیت‌هایی خواهد بود که امید می‌رود ظرفیت‌های استان در بازار فناوری فعال شده و شاهد فعالیت‌های خوب این فن بازار باشیم. رییس مرکز فن بازار ملی ایران گفت: برای اولین بار است که فن بازار منطقه‌ای در یک استان با تولید پارک فناوری استان راه‌اندازی می‌شود و تا پیش از این، جهاد دانشگاهی و شهرک شرکت‌های صنعتی استان‌ها متولی فن بازار منطقه‌ای بوده‌اند. قنبرپور افزود: برنامه فن بازار منطقه‌ای یزد تا پایان سال عمدتاً معطوف به اقدامات ترویجی و شناساندن فن بازار به ذی‌نفعان از قبیل صنایع فعال در استان، شرکت‌های فناور و دانش بنیان، نخبگان و مخترعان و دانشگاهیان و سایر نهادهای مرتبط خواهد بود. بر اساس این گزارش، ایجاد و ساماندهی فن بازارهای منطقه‌ای و تخصصی، یکی از تکالیف معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در راستای اجرایی‌سازی راهبردهای کلان ۱ و ۳ نقشه جامع علمی کشور است که این مهم طی حکمی به مرکز فن بازار ملی ایران تفویض شده است. ۶۶

با همت منطقه ویژه علم و فناوری استان آذربایجان شرقی

سومین نمایشگاه فناوری‌های نو ربع رشیدی برگزار شد

نمایشگاه با همت ویژه منطقه علم و فناوری ربع رشیدی و همکاری دبیرخانه شورای عالی عقده، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، استانداری و موسسه آموزشی و تحقیقاتی وزرات دفاع برگزار شده است. جهانگیری همچنین از حضور سایر مناطق ویژه علم و فناوری کشور در این نمایشگاه نیز خبر داد و گفت: منطقه ویژه خراسان رضوی، روز گذشته میهمان ما بودند و همکاران یزد و اصفهان نیز امروز به جمع ما خواهند پیوست. او همچنین از سفر و سخنرانی دکتر سورنا ستاری، معاون علمی رئیس جمهور نیز خبر داد. جهانگیری همچنین به شرکت کنندگان داخلی و خارجی این نمایشگاه اشاره کرد و گفت: ۱۶۰ شرکت دانش بنیان از داخل و خارج استان و همچنین از کشور جمهوری آذربایجان در این نمایشگاه حضور دارند. او بر تعداد ۹۱۰ محصول فناورانه ثبت نام شده در این نمایشگاه تأکید کرد و افزود: ۷۵۰ عدد از این محصولات در نمایشگاه حضور دارند. مدیر منطقه ویژه علم و فناوری ربع رشیدی پارک فناوری‌های پیشرفته باکو و چند شرکت خصوصی دانش بنیان آذربایجانی را از شرکت کنندگان خارجی این نمایشگاه خواند و گفت: قرار بود از آکادمی علوم آذربایجان نیز عده‌ای به تبریز سفر داشته باشند که ظاهراً موفق به حضور نشده‌اند. او گفت: برای این نمایشگاه ۴ سالن تخصیص یافته است و امیدواریم توانسته باشیم فضای مناسبی را برای توسعه پایدار کشور فراهم کنیم. ۶۶

سومین نمایشگاه و جشنواره فناوری‌های نو و پیشرفته ربع رشیدی در حال برگزاری است. دکتر جهانگیری در مورد شرکت کنندگان این نمایشگاه گفت: در این نمایشگاه منطقه ویژه علم و فناوری ربع رشیدی میزبان ۷۵۰ محصول فناورانه و ۱۶۰ شرکت دانش بنیان داخلی و خارجی است. به گزارش گاهنامه عقده، دکتر علی جهانگیری، مدیر منطقه ویژه علم و فناوری استان آذربایجان شرقی ضمن اشاره به تاریخچه برگزاری این نمایشگاه گفت: اولین نمایشگاه فناوری‌های نو و پیشرفته در سال ۱۳۸۳ با حضور ۲۵۰ شرکت دانش بنیان در محل نمایشگاه بین‌المللی تبریز به منظور ارائه و معرفی طرح‌ها، ایده‌ها و محصولات دانش محور از سوی شرکت کنندگان در نمایشگاه برگزار شد و شکر خدا سال گذشته نیز در خردادماه نمایشگاه دیگری با موفقیت برگزار شد. او ادامه داد: سومین نمایشگاه از تاریخ ۲۱ آبان ماه در شهر تبریز در حال برگزاری است و ما مقدم تمام عزیزان دست اندرکار و علاقه مند را گرامی می‌داریم. جهانگیری به تاریخ پایان این نمایشگاه نیز اشاره کرد و گفت: امروز آخرین روز برگزاری این نمایشگاه خواهد بود. او موضوعاتی چون غرفه‌بندی به صورت تخصصی، و حضور دانشگاه‌ها به حضور با رویکرد کارآفرین فناورانه، دستگاه‌های اجرایی، فرمانداری‌ها، انجمن‌های صنایع همگن با رویکرد معرفی پتانسیل‌ها و نیازهای فناورانه، و نهایتاً دعوت از فناوران و سرمایه‌گذاران خارجی را وجه تمایز این نمایشگاه با دو نمایشگاه پیشین دانست و گفت: این

توسط فناوران شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان،

کسب مقام دوم در مسابقات بین‌المللی ASPA Award

شرکت دانش‌بنیان مهندسی کاشفان نیلفام، مستقر در شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان موفق به کسب مقام دوم مسابقات بین‌المللی ASPA Award شد. به گزارش روابط عمومی شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان، شرکت دانش‌بنیان مهندسی کاشفان نیلفام، مستقر در شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان موفق شد در مسابقات بین‌المللی ASPA Award که میان شرکت‌های دانش‌بنیان مستقر در پارک‌های علمی و فناوری قاره آسیا برگزار می‌شود، مقام دوم را کسب کند. این شرکت با ایده رفع مشکلات زیست محیطی و کم‌آبی کشور از سال ۱۳۸۹ فعالیت خود را در شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان آغاز و با ثبت سه اختراع در ارتباط با تصفیه فاضلاب به تولید پکیج‌های نوین تصفیه فاضلاب نمود. پکیج‌های نوین تصفیه بیولوژیکی فاضلاب از ظرفیت یک متر مکعب تا ۳۰۰۰ متر مکعب در

شبانه روز به صورت پیش ساخته در کارگاه این شرکت تولید می‌شود و به دلیل بدون بو بودن، استفاده از فضای کمتر، کیفیت پساب خروجی فراتر از استانداردهای سازمان محیط زیست و قابلیت استفاده پساب خروجی جهت مصارف کشاورزی و آبیاری برای تصفیه فاضلاب طرح‌های مسکن مهر، مراکز تفریحی و گردشگری، بیمارستان‌ها، پادگان‌ها، مجتمع‌های مسکونی، شهرها و اجتماعات کوچک پیشنهاد می‌شود. پکیج‌های نوین تصفیه فاضلاب نیلفام تاکنون موفق به کسب عنوان محصول برتر ایران در دومین جشنواره بین‌المللی تحقیق و توسعه، کسب لوح زرین در نهمین جشنواره ملی فن‌آفرینی شیخ‌بهایی، طرح برتر کشوری در جشنواره علم تا عمل، کسب جایزه ملی مدیریت نوآوری و فناوری، شرکت فنی و مهندسی برتر و شرکت پژوهشی برتر به انتخاب سازمان صنعت معدن و تجارت استان اصفهان شده است. ۶۶

هیات تحریریه:

دکتر فتح الله مضطر زاده

دکتر برات قبادیان

دکتر حسین محمدی دوستدار

دکتر مهدخت بروجرودی

همکاران این شماره:

احسان کمیزی

ثریا طیبی

لیلا فلاح نژاد

فاطمه السادات مرقاتی

سعیده صفری

مریم السادات حسینی

تورج صادقی اصل

رحیم ستار زاده

علی رستمی

و کارکنان مرکز نشر دانشگاهی

دبیر شانزدهمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری تفاوت‌های برگزاری این دوره از نمایشگاه را تشریح کرد

انعقاد ۲۴ میلیارد تومان قرارداد پژوهشی در هفته پژوهش

معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم از انعقاد ۲۴ میلیارد تومان قرارداد پژوهشی در هفته پژوهش سال گذشته خبر داد و گفت: برنامه داریم در هفته پژوهش امسال میزان قراردادهای صنعتی را افزایش دهیم. دکتر احمدی خاطر نشان کرد: در هفته پژوهش امسال مباحث مربوط به تجاری‌سازی و فن بازار با حضور فعال تر برگزار می‌شود.

وی از ایجاد بخش ایده‌های برتر در نمایشگاه هفته پژوهش خبر داد و گفت: این در حالی است که تاکنون بخشی مربوط به این حوزه اختصاص داده شده است. ۶۶

دبیران ستاد ملی هفته پژوهش منصوب شدند

به گزارش گاهنامه عقفت، دکتر وحید احمدی معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و رئیس ستاد ملی هفته پژوهش و فناوری و دبیر کل شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، به پیشنهاد دکتر جلال بختیاری، مدیر کل دفتر پشتیبانی پژوهش و فناوری و دبیر ستاد ملی هفته پژوهش و فناوری، در احکام جداگانه‌ای دکتر محسن شریفی، دکتر خسرو پیروی، دکتر مجید متقی طلب، دکتر علی رضا عصاره، دکتر محمد صادق علیایی، دکتر اسماعیل بایوردی و مهندس مرتضی زالی را به ترتیب به عنوان: دبیر جشنواره تجلیل از پژوهش‌گران و فناوران برتر، دبیر جشنواره ملی ایده‌های برتر و استارت‌آپ‌های دانشگاهی، دبیر نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری و فن بازار، دبیر جشنواره دانش‌آموزی، دبیر پژوهش و فناوری برنامه‌های استانی، دبیر کمیته اطلاع‌رسانی و تبلیغات، دبیر کمیته اجرایی و مسئول دبیرخانه دائمی هفته پژوهش و فناوری سال ۱۳۹۴ منصوب کرد.

به گزارش روابط عمومی وزارت علوم، دکتر احمدی در این احکام بر برنامه ریزی مناسب و ایجاد تعامل با دانشگاه‌ها و مراکز پژوهش و فناوری و سایر دستگاه‌های اجرایی با بهره‌گیری از کارشناسان خبره در برگزاری هر چه با شکوه‌تر برنامه‌های هدفمند هفته پژوهش تأکید و توفیقات آنها را در تحقق وظایف محوله از خداوند متعال مسئلت کرده است. ۶۶

دانشگاه‌های فعال در حوزه فناوری اطلاعات تشکیل و زمینه معرفی پژوهش‌های دانشگاه‌ها در این حوزه فراهم شود. وی در پایان تأکید کرد: برگزاری مراسم هفته پژوهش و فناوری و نمایشگاه فن بازار در راستای اسناد بالادستی از جمله نقشه جامع علمی کشور است که در راهبرد کلان سوم فصل چهار این نقشه بر جهت دادن چرخه علم و فناوری و نوآوری به ایفای نقش موثرتر در اقتصاد تأکید شده است و در اقدام هشتم این سند بر ساماندهی فن بازارهای عمومی و ایجاد فن بازارهای تخصصی اشاره شده است. گفتنی است: شانزدهمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری و فن بازار ملی ایران از ۲۳ الی ۲۶ آذرماه در محل نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برگزار می‌شود. ۶۶

وی افزود: از دیگر ویژگی‌های برنامه هفته پژوهش و فناوری امسال، ادغام برنامه برگزاری هفته پژوهش و فناوری چند دستگاه اجرایی بزرگ از جمله وزارت صنعت و معدن با وزارت علوم است که در همین راستا وزارت صنعت، معدن و تجارت زمینه حضور بخش‌های توسعه و تحقیق صنایع و کارخانه‌های بزرگ را در نمایشگاه هفته پژوهش فراهم می‌کند و نیازهای پژوهشی زیر مجموعه خود را نیز به دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی معرفی خواهد کرد دبیر شانزدهمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری گفت: با توجه به هم‌زمانی این نمایشگاه با نمایشگاه صنایع کامپیوتر و الکترونیک-الکامپ- مقرر شد سالن ویژه ای با حضور شرکت‌های فعال شرکت کننده در نمایشگاه الکامپ و

دکتر مجید متقی طلب دبیر شانزدهمین نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری با تبیین شیوه برگزاری این نمایشگاه گفت: مهمترین ویژگی این دوره از نمایشگاه نسبت به گذشته این است که محصولات و فناوری‌های عرضه شده در آن، براساس شاخص سطح آمادگی (تی آر ال) فناوری ارزیابی و طبقه‌بندی خواهند شد. به گزارش گاهنامه عقفت، وی در نشست هماهنگی برگزاری هفته پژوهش و فناوری که با حضور معاونان پژوهش و فناوری دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری برگزار شد گفت: پس از ثبت نام متقاضیان شرکت در نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری، محصولات و فناوری‌ها براساس شاخص سطح آمادگی فناوری (تی آر ال) و توسط نرمام‌افزار هوشمند طبقه‌بندی شده و فناوری‌هایی که در سطح ششم این شاخص قرار بگیرند به بازارهای فناوری معرفی می‌شوند که از هم اکنون تا پایان نمایشگاه برای این فناوری‌ها بازاریابی کنند.

وی افزود: متقاضیان فناوری، خریداران دانش و سرمایه‌گذاران نیز در سایت فن بازار ملی ثبت نام کرده و پس از بررسی درخواست آنها، این تقاضا از طریق سایت فن بازار اطلاع‌رسانی شده و با حمایت واحد بازاریابی فناوری، مذاکره با فناوران و عقد قرارداد در نمایشگاه فن بازار صورت خواهد گرفت.

دکتر متقی طلب اظهار داشت: تقویت و تسهیل تبادل فناوری، حمایت از عرضه دانش فنی و فناوری، تامین نیازهای فناوری جامعه، بهره‌گیری از فنون تجاری‌سازی و آموزش آن به پژوهش‌گران و دانشگاه‌ها و فراهم کردن زمینه انتقال و انتشار دانش و فناوری از اهداف نمایشگاه هفته پژوهش و فناوری است که در زمینه انتقال همکاری در فن بازار امسال شاهد برگزاری استندآپ توسط تیم‌های فعال و همکار صنایع بزرگ اروپایی خواهیم بود.

برنامه‌های هفته پژوهش و فناوری در سال جدید بر اساس قوانین بالادستی و مصوبات ستاد ملی هفته پژوهش اجرایی می‌شود

دکتر بختیاری با بیان اینکه مشارکت دستگاه‌ها در سال جاری نسبت به سال قبل تقویت شده است خاطر نشان کرد: دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، آخرین یافته‌های خود را با اولویت شکل‌گیری ایده‌های مبتنی بر فناوری، تولید یا ساخت نمونه‌های اولیه دارای تأییدیه از مراجع ذیصلاح، فناوری‌های آماده تجاری‌سازی و ورود به بازار و پژوهش‌های به نتیجه رسیده سال ۹۴-۱۳۹۳ را در اختیار دبیرخانه ستاد ملی هفته پژوهش و فناوری قرار خواهند داد.

وی با اشاره به اینکه ستادهای استانی هفته پژوهش و فناوری متفاوت‌تر از سال‌های گذشته پیش‌بینی شده‌اند گفت: آیین‌نامه‌ای در این زمینه تهیه شده که به امضای معاون پژوهشی و فناوری وزیر علوم و رئیس مرکز مطالعات راهبردی وزارت کشور رسیده و به استانداران سراسر کشور اعلام شده است.

مدیر کل دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهشی و فناوری افزود: در این آیین‌نامه مقرر شده است که ستاد هفته پژوهش و فناوری در سطح استان‌ها آغاز به فعالیت کنند تا بتوانند پتانسیل‌ها، فناوری‌های بومی و پژوهش‌گران و فناوران برتر استان‌ها را در هر منطقه معرفی کنند.

وی خاطر نشان کرد: امسال فناوری و دستاوردهای برتر قابل ارائه در سطح ملی، در قالب ۲۰ متر فضا برای هر استان در نمایشگاه دستاوردهای پژوهشی و فناوری ارائه خواهد شد.

دکتر بختیاری در خاتمه گفت: اجلاس معاونان پژوهش و فناوری دانشگاه‌ها، دستگاه‌های اجرایی، روسای موسسات پژوهشی دولتی و غیردولتی با حضور معاونان و مدیران پژوهش و فناوری در هفته ملی پژوهش و فناوری برگزار می‌شود.

گفتنی است نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری ۲۳ لغایت ۲۶ آذر ماه در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران در سالن‌های ۹، ۷، ۸، ۱۰، ۱۱ و ۲۷ برگزار خواهد شد. ۶۶

غیردولتی و مستندسازی یافته‌ها و دستاوردهای پژوهش و فناوری جدید را از برنامه‌های هفته ملی پژوهش و فناوری برشمرد.

مدیر کل دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهشی و فناوری تشکیل جشنواره ملی ایده‌های برتر و حمایت از بازار ایده و استارت‌آپ دانشجویی و جشنواره تجلیل از پژوهش‌گران دانش‌آموزی را دو برنامه جدید هفته ملی پژوهش و فناوری در سال جاری دانست و گفت: جشنواره دانش‌آموزی با محوریت وزارت آموزش و پرورش برگزار می‌شود، البته در سال‌های قبل به صورت همکاری این امر انجام شده ولی امسال هم آیین‌نامه و هم تفاهم‌نامه مدونی برای آن شکل

دکتر جلال بختیاری مدیر کل دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهشی و فناوری گفت: برنامه‌های هفته پژوهش و فناوری در سال جدید بر اساس قوانین بالادستی، با توجه به سیاست‌های ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری و مصوبات ستاد ملی هفته پژوهش اجرایی می‌شود.

به گزارش روابط عمومی وزارت علوم، دکتر بختیاری با اشاره به تشکیل دبیرخانه دائمی ستاد ملی هفته پژوهش و فناوری اظهار داشت: این ستاد از ابتدای دی ماه سال ۱۳۹۳ آغاز به کار کرد و پس از برگزاری جلسات و نشست‌های مختلف، آیین‌نامه اجرایی هفته ملی پژوهش و فناوری مصوب و مقرر شد بر اساس آن سایر فعالیت‌ها نیز انجام شود.

وی افزود: معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم به عنوان رئیس ستاد و مدیر کل دفتر پشتیبانی پژوهش و فناوری به عنوان دبیر ستاد و معاونان پژوهش و فناوری وزارت بهداشت، وزارت نفت، دانشگاه آزاد اسلامی، وزارت نیرو، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت کشور، وزارت صنعت، معدن و تجارت، معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری، وزارت مسکن و شهرسازی، وزارت جهاد کشاورزی، سازمان انرژی اتمی ایران، جهاد دانشگاهی، وزارت آموزش و پرورش، حوزه علمیه قم، صدا و سیما، سیمای جمهوری اسلامی ایران، سازمان تحقیقات و مطالعات ناجا، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و شهرداری تهران اعضای نقش‌آفرین این ستاد را تشکیل می‌دهند.

دکتر بختیاری نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری و رونمایی از دستاوردهای جدید، جشنواره تجلیل از پژوهش‌گران و فناوران برتر، جشنواره ملی ایده‌های برتر و حمایت از بازار ایده، برنامه‌های استانی هفته ملی پژوهش و فناوری، تجلیل از پژوهش‌گران و فناوران برتر دانش‌آموزی، فن بازار، اجلاس معاونان پژوهش و فناوری دانشگاه‌ها، دستگاه‌های اجرایی، روسای موسسات پژوهشی دولتی و

گرفته تا این جشنواره به صورت علمی به توانمندی پژوهشی دانشگاه‌ها متصل شود.

دبیر ستاد ملی هفته پژوهش و فناوری افزود: برنامه‌های استانی این هفته با همکاری وزارت کشور متفاوت با سال‌های گذشته برگزار می‌شود و در این زمینه علاوه بر تدوین آیین‌نامه‌های مربوطه، ارتباط از طریق استانداران و رئیس دانشگاه مادر هر استان جهت برگزاری هفته ملی پژوهش و فناوری در استان‌ها با اولویت دادن به تحقیقات بومی شکل گرفته است.

گاهنامه علوم، تحقیقات و فناوری

سایت: www.msrt.ir

پست الکترونیک: Atf_mag@msrt.ir

نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری از ۲۳

لغایت ۲۶ آذر ماه برگزار خواهد شد

دکتر وحید احمدی معاون پژوهشی و فناوری وزیر علوم و رئیس ستاد ملی هفته پژوهش و فناوری گفت: کمک‌های مالی و امتیازاتی که به دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و پارک‌های علم و فناوری تعلق می‌گیرد بر اساس میزان حضور و نقش آنان در هفته پژوهش و فناوری است. به گزارش روابط عمومی وزارت علوم، دکتر احمدی در گردهمایی معاونان پژوهشی و فناوری دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و پارک‌های علم و فناوری که در محل این وزارتخانه با محوریت برنامه‌های هفته پژوهش و فناوری برگزار شد گفت: برنامه‌های هفته پژوهش و فناوری، منسجم‌تر نسبت به سال‌های گذشته با هماهنگی همه اجزای دخیل در حوزه پژوهش و فناوری برگزار می‌شود. وی با بیان اینکه در این فاصله آیین‌نامه‌های مرتبط تنظیم و ابلاغ شده است افزود: هدف این است که مجموعه همه بازیگران با ایفای نقش نظر، دیدگاه‌ها و برنامه‌هایشان را

استان‌ها، با همکاری استانداران و هماهنگی وزارت کشور، فعالیت‌ها و نمایشگاه‌های استانی یک هفته زودتر برگزار می‌شود.

دکتر احمدی همچنین از برگزاری اجلاس معاونان پژوهش و فناوری دانشگاه‌ها و دستگاه‌های اجرایی، با حضور معاونان و مدیران پژوهش و فناوری در هفته ملی پژوهش و فناوری خبر داد.

وی درخصوص تجلیل از پژوهش‌گران برتر خاطر نشان کرد: تغییری که در این خصوص نسبت به سال گذشته ایجاد شده این است که امسال علاوه بر تجلیل از پژوهش‌گران و فناوران برتر در حوزه مراکز دانشگاهی و پژوهشی، از پژوهش‌گران برتر دستگاه‌های دولتی و اجرایی نیز تقدیر می‌شود.

دکتر احمدی در بخش دیگری از سخنان خود جشنواره ملی ایده‌های برتر و حمایت از بازار ایده و استارت‌آپ دانشجویی و جشنواره تجلیل از پژوهش‌گران برتر دانش‌آموزی را از دیگر برنامه‌های هفته ملی پژوهش و فناوری دانست.

وی با تأکید بر حضور فعال پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد در بخش فن‌بازار گفت: حدود ۸۴ دانشگاه، مرکز پژوهشی و پارک علم و فناوری تا به امروز برای شرکت در نمایشگاه دستاوردهای پژوهش و فناوری ثبت نام کرده‌اند و امیدواریم با حضور بخش خصوصی این حوزه پررنگ‌تر شود تا بتوانیم از حوزه‌های مربوط به صادرات، هم عرضه‌کننده محصول و هم خریدار و مبادله فناوری داشته باشیم.

معاون پژوهش و فناوری وزیر علوم در خاتمه با تأکید بر نقش آفرینی در حوزه علم و فناوری اظهار داشت: دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و فناوری بایستی نه صرفاً در جهت تولید و عرضه علم و فناوری، بلکه باید برای سایر حوزه‌ها نیز نقش آفرینی کنند تا با توجه به فضای باز ارتباطات بین‌المللی و دیپلماسی علمی با عرضه و حضور قوی ثابت کنیم که می‌توانیم در این زمینه موفق باشیم. ۶۶

معاون پژوهش و فناوری وزیر علوم درباره بحث ارائه محصولات و کارهای تحقیقاتی که در طول سال انجام شده است افزود: امسال به این امر قدری سخت‌گیرانه پرداخته شده به این معنی که کارهای جدید عرضه شود و تلاش شود نمودی از یک حرکت قوی باشد به شکلی که تمامی مراکز نقش فعالی ایفا کنند.

وی با بیان اینکه امسال هفته پژوهش و فناوری از ۲۲ لغایت ۲۷ آذر ماه برگزار می‌شود تصریح کرد: در مراکز

هم افرادی که صاحب محصول هستند و هم سرمایه‌گذاران و متقاضیان حضور فعال داشته باشند.

دکتر احمدی خاطر نشان کرد: در سال گذشته در پایان سال حدود ۲۴ میلیارد تومان در مراسم هفته پژوهش و فناوری قرار داد همکاری منعقد شد.

وی درخصوص ایده‌های برتر گفت: امسال بحث ایده‌های برتری که می‌تواند فناورانه و نوآورانه باشد قرار است از هم اکنون با کمک پارک‌های علم و فناوری دنبال شود.

«برگزاری شانزدهمین جشنواره تجلیل از برگزیدگان پژوهش و فناوری»

بازدید هیات سوئسی دانشگاه EPFL از پارک علم و فناوری یزد

به گزارش گاهنامه عفت، هیات سوئسی متشکل از پاتریک ایشر، رئیس دانشگاه EPFL فرانکو ویلیگوتی، عضو ارشد EPFL در شعبه خاورمیانه، مالدین وان هلتنسن، رئیس امور رسانه‌های EPFL و اشتفان دکوتر، مدیر امور بین‌الملل EPFL از قسمتهای مختلف پارک علم و فناوری یزد بازدید کردند. در ابتدای این بازدید گزارشی از سوابق و فعالیتهای پارک از ابتدای تاسیس تاکنون به سمع و نظر هیات بازدیدکننده رسید و پیرامون زمینه‌های همکاری مشترک بحث و تبادل نظر صورت گرفت. در ادامه نیز این هیات از پارک علمی کودک و نوجوان، مرکز رشد فناوری اطلاعات و ارتباطات و ساختمان چند مستاجر بازدید به عمل آورده و از نزدیک با فعالیتهای شرکتیهای مستقر آشنا شدند. ۶۶

برگزاری نخستین جلسه شورای علمی جشنواره ملی فن آفرینی شیخ بهایی

به گزارش گاهنامه عفت، نخستین جلسه شورای علمی دوازدهمین جشنواره ملی فن آفرینی شیخ بهایی با حضور دکتر وحید احمدی، معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و اعضای این شورا در محل وزارت علوم برگزار شد. شورای علمی جشنواره ملی فن آفرینی شیخ بهایی با هدف ساماندهی، هدایت و نظارت بر امور علمی جشنواره، از رییس و دبیر جشنواره، سرپرستان کارگروه‌های علمی و حداقل سه نفر از صاحب نظران یا فن آفرینان به پیشنهاد دبیر و تأیید رییس جشنواره تشکیل می‌شود. ۶۶

جدول امتیازدهی فناور برتر تا پایان مهرماه به دبیرخانه جشنواره معرفی نمایند. دفتر امور فناوری وزارت عفت بعنوان کارگروه تخصصی فناوری عهده‌دار بررسی و انتخاب فناور برتر می‌باشد.

۱- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیز در گروه تخصصی علوم پزشکی حداکثر چهار نفر عضو هیات علمی (پژوهشگر یا فناور) که امتیازات لازم را بر اساس جدول امتیازدهی دانشگاهها و جدول امتیازدهی فناور برتر کسب کرده بودند را تا پایان مهرماه به دبیرخانه جشنواره معرفی نمایند.

دکتر شریفی در ادامه به ارائه پارامترهای نکات مهم در فرآیند بررسی و انتخاب برگزیدگان نیز پرداختند.

۱- معیار ارزیابی در انتخاب پژوهشگران برتر، فعالیت‌های پژوهشی و فناوری انجام شده طی ۴ سال اخیر می‌باشد.

۲- لازم است دانشگاه‌ها یا واحدهای پژوهشی و فناوری و دستگاهها برای انتخاب پژوهشگر و فناور برگزیده از طریق هیات ممیزه، شورای پژوهشی و فناوری یا هیات داور به ریاست معاون پژوهش و فناوری خود اقدام کنند.

۳- مبنای محاسبه امتیازات پژوهشی و فناوری، آئین نامه ارتقاء اعضاء هیات علمی می‌باشد.

وی به ذکر دو تبصره مهم در این بخش نیز پرداختند:

۱- پژوهشگران و فناوران معرفی شده نباید دارای پست‌های اجرایی در حد رئیس دانشکده، پژوهشکده، پارک علم و فناوری و بالاتر باشند.

۲- برگزیدگانی که در ۴ سال اخیر یکبار به هر عنوان در این جشنواره انتخاب شده‌اند نمی‌توانند مجدداً به عنوان برگزیده انتخاب شوند.

۲- بخش انجمن‌های علمی، قطب‌های علمی، نشریات علمی، واحدهای فناوری و حامیان پژوهش و فناوری:

برترین‌های این بخش توسط دبیرخانه‌های مربوطه در وزارتین، حوزه علمیه و دستگاه‌های اجرایی، بر اساس ارزیابی سالانه این گروه‌ها، به دبیرخانه جشنواره جهت بررسی و انتخاب نهایی معرفی می‌شوند.

در پایان دکتر شریفی اظهار داشتند پس از طی مراحل داور در بخش‌های ذکر شده، مدارک دریافتی معرفی‌شدگان پس از بررسی اولیه در دبیرخانه مرکزی جشنواره، طی جلسات داور تخصصی در هر حوزه با حضور اساتید و متخصصان آن گروه، به صورت دقیق بررسی و برگزیدگان نهایی مشخص می‌گردند و در روز جشنواره از آنان تقدیر بعمل می‌آید. ۶۶

۱-۳- پارک‌های علم و فناوری
۲-۳- مراکز رشد
۳-۳- واحدهای فناور

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و سیاستگذاری امور پژوهشی مراحل و چگونگی تعیین برگزیدگان را به شرح ذیل اعلام کرد.

۱- بخش پژوهشگران و فناوران

۱-۱- در این بخش از دانشگاه‌ها، مراکز آموزش عالی و واحدهای پژوهشی (غیر از موارد وابسته به وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی) و حوزه علمیه خواسته شده که به ازاء هر کدام از گروه‌های هفت‌گانه‌ی علوم پایه، فنی مهندسی، علوم انسانی، کشاورزی و منابع طبیعی، دامپزشکی، هنر و علوم پزشکی (مشروط به اینکه حداقل یک دانشکده یا پژوهشکده در موضوعات فوق داشته باشند) حداکثر یک نفر عضو هیات علمی بعنوان پژوهشگر واجد شرایط بر اساس جدول امتیازدهی پژوهشگران دانشگاهها، مراکز آموزش عالی، واحدهای پژوهشی و حوزه علمیه تا پایان مهرماه به دبیرخانه جشنواره معرفی نمایند.

۱-۲- از وزارتخانه‌ها و سازمان‌های اجرایی نیز خواسته شد که به ازاء هر کدام از گروه‌های علوم پایه، فنی مهندسی، علوم انسانی، کشاورزی و منابع طبیعی، دامپزشکی و هنر (مشروط به اینکه حداقل یک دانشکده یا پژوهشکده در موضوعات فوق داشته باشند) حداکثر یک نفر بعنوان پژوهشگر واجد شرایط بر اساس جدول امتیازدهی پژوهشگران دستگاههای اجرایی تا پایان مهرماه به دبیرخانه جشنواره معرفی نمایند.

۱-۳- هر یک از پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد می‌توانند حداکثر یک نفر بعنوان فناور واجد شرایط بر اساس

به گزارش گاهنامه عفت دکتر محسن شریفی مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و سیاستگذاری امور پژوهشی و دبیر شانزدهمین دوره جشنواره تجلیل از برگزیدگان پژوهش و فناوری طی گزارشی از برگزاری این جشنواره در آذرماه سالجاری خبر دادند.

وی با اشاره به اهداف برگزاری جشنواره از جمله ترویج فرهنگ پژوهش و فناوری در کشور و ارتقای منزلت و جایگاه پژوهش و فناوری، معرفی توانمندی‌های پژوهشی، فناوری و نوآوری کشور، تشویق، تقویت و ایجاد انگیزه در اعضای هیات علمی و پژوهشگران و فناوران کشور و همچنین فراهم‌سازی زمینه ارتباط حوزه کاربرد با حوزه پژوهش و فناوری، در ادامه به فرایند انتخاب برگزیدگان در این دوره پرداختند.

دکتر محسن شریفی در خصوص شانزدهمین دوره برگزاری این جشنواره اظهار داشتند: آیین‌نامه جشنواره در شهریورماه سالجاری تدوین و پس از بررسی و تأیید توسط ستاد هفته پژوهش بر روی سایت rppc.msrt.ir به همراه پرسشنامه مربوطه قرار داده شد و فراخوان آن توسط دبیرخانه جشنواره مستقر در دفتر برنامه‌ریزی و سیاستگذاری امور پژوهشی به کلیه دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی و دستگاههای اجرایی جهت معرفی برگزیدگان ارسال گردید.

در ادامه دبیر شانزدهمین دوره جشنواره تجلیل از برگزیدگان پژوهش و فناوری، برگزیدگان را در سه بخش و زیر بخش‌های مربوطه انتخاب کردند که این بخش‌ها عبارتند از:

۱- پژوهشگران و فناوران

۱-۱- پژوهشگران و فناوران دانشگاهها

و واحدهای پژوهشی و فناوری

۱-۲- پژوهشگران و فناوران وزارتخانه‌ها

و دستگاه‌های اجرایی

۲- واحدهای پژوهشی

۱-۲- انجمن‌های علمی

۲-۲- قطب‌های علمی

۲-۳- نشریات علمی

۲-۴- حامیان پژوهش و فناوری

۳- واحدهای فناوری

افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش‌بنیان و دستیابی به رتبه اول اقتصاد دانش‌بنیان در منطقه (سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی)

دست یابی به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) با تأکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقاء نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل (چشم انداز ۱۴۰۴)

دکتر شریفی بر اساس شاخص‌های فوق و آمارهای موجود در این خصوص، ابتدا به تحلیل دلایل موفقیت و عدم موفقیت بخش پژوهش با عنایت به رویکرد منابع انسانی پرداختند. به گفته وی، از سال ۱۳۸۳ تا سال ۱۳۹۳ تعداد اعضای هیات علمی کشور از ۴۲۶۲۵ نفر به ۷۶۱۲۹ نفر افزایش یافته است.

از نظر تعداد محققین دارای شاخص هرش ۱۵ به بالا، ایران جایگاه اول منطقه را به خود اختصاص داده است.

مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی پژوهشی در ادامه از زاویه منابع مالی، تحقیق و توسعه موضوع را مورد بررسی قرار داده و عنوان نمودند با مقایسه سهم هریک از اجزاء تأمین‌کننده منابع مالی تحقیق و توسعه مشخص گردید که سهم دولت در تأمین منابع مالی تحقیق و توسعه بسیار بالاست بنابراین توجه به منابع مالی دولتی برای تحقیق و توسعه و حفاظت و افزایش این منابع اهمیت زیادی دارد. به موازات آن باید سیاست‌های مناسب برای اینکه سایر بخش‌های نظیر بخش خصوصی و شرکت‌های تجاری نیز بتوانند به خوبی در تأمین منابع مزبور مشارکت کنند نیز تدوین شود.

میزان اعتبارات تخصیص یافته در امر تحقیق و پژوهش در کشورهای پیشرفته و حتی کشورهای اسلامی به مراتب بیش از ایران بوده و همین امر هم موجب گردیده است که کشور فاصله زیادی با شرایط مطلوب مورد انتظار در این حوزه داشته باشد.

عدم تحقق سهم پژوهش از تولید ناخالص داخلی با توجه به برنامه‌های توسعه به ویژه برنامه چهارم و پنجم توسعه نیز از دلایل عدم موفقیت در این حوزه بوده است.

در بخش تعاملات داخلی به نظر دکتر شریفی، آنچه مسلم است این است که با توجه به توسعه پژوهش و فناوری در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی و توسعه تحقیقات تکمیلی، به نظر می‌رسد کشور در گذار دانشگاه‌ها از مرحله آموزش محوری به مرحله پژوهش محوری نسبتاً خوب عمل نموده است اما تداوم این حرکت منجر به ایجاد تعاملات مناسب و موثر بین دانشگاه و جامعه از بعد پژوهش و فناوری نشده است. بخشی از علت این امر را می‌توان در آموزش محوری و مقاله محوری بودن دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی دانست و در این ارتباط سیاست‌ها و برنامه ریزی‌های که موجب جهت‌دهی پژوهش‌گران و دانشگاه‌ها به این سمت گردیده است نقش زیادی داشته اند.

از طرفی دیگر فضای صنعت نیز انگیزه لازم را برای استفاده از این دانش دانشگاهی دارا نیست و نقش تعامل با حوزه آموزش عالی را در ارتقاء محصولات و افزایش توان رقابت احساس نشده است.

وی معتقدند از نظر تعاملات بین‌المللی، جایگاه علمی کشور از نظر تعداد مقالات علمی نمایه شده در پایگاه‌های بین‌المللی نسبتاً مطلوب بوده ولی به دلیل محدودیتهای موجود در چند سال اخیر موجب کاهش نسبت مقالات کنفرانسی گردیده است.

یکی از راه‌های مهم دیپلماسی، دیپلماسی علمی و فناوری است که از طریق اساتید و دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز علمی و پژوهشی، انتقال دانش و فناوری صورت می‌گیرد. متأسفانه در سال‌های اخیر این امر مهم مغفول مانده و کشور نتوانسته از این ظرفیت عظیم دانشگاهیان بهره‌بردارد. از نظر همکاری با محققان خارجی در چاپ مقالات مشترک ایران جایگاه چندانی مناسبی را ندارد و این حاکی از پایین بودن تعاملات کافی محققین ایرانی با دیگر کشورها و همچنین کاهش شدید در بخش اعتبارات لازم برای انجام فرصت‌های مطالعاتی و یا عدم تخصیص بودجه کافی برای

شرکت در کنفرانس‌های بین‌المللی می‌باشد. تعاملات بین‌المللی حتی در میزان دسترسی به پایگاه‌های علمی معتبر و همچنین عدم توانایی در تجهیز و یا خرید مواد اولیه برای انجام تحقیقات روز دنیا تأثیر گذار بوده است و همین امر میزان پذیرش این گونه مقالات را نیز در نشریات معتبر دنیا به شدت کاهش می‌دهد.

به نظر دکتر شریفی در این بخش از تحلیل از درجه زیرساختها، با وجود کمبود اعتبارات بخش پژوهشی جایگاه دانشگاه‌های کشور از نظر تعداد مقاله دانشگاه‌های موجود در یک درصد برتر مطلوب بوده و در صورت افزایش اعتبارات قابل ترقی می‌باشد.

از نظر تعداد کل مقاله نمایه شده در نمایه ISI طی سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۱۴، ایران بعد از کشور ترکیه در رتبه دوم منطقه و در جایگاه بالاتری نسبت به کشورهای چین، عربستان سعودی، پاکستان قرار دارد. در حالی که از نظر شاخص هرش کشور در جایگاه مطلوب قرار ندارد.

از نظر شاخص متوسط ارجاع دهی به هر مقاله، ایران (۹/۸۳) جایگاه اول منطقه را دارا می‌باشد. با توجه به اینکه از نظر تعداد کل مقالات ایران دارای رتبه ۱۶ جهانی (به استناد اسکوپوس) می‌باشد این شاخص کیفی چندان مطلوب نمی‌باشد. همچنین تعداد کم مقالات پر استناد (یک درصد برتر دنیا) حاکی از ضعف یا خلاء سیاست‌ها و یا امکانات اجرایی در تحقیقات مرز دانش می‌باشد.

با وجود افزایش کمی نشریات علمی کشور و دست‌یابی به هدف چشم‌انداز برنامه پنجم توسعه ولی تعداد نشریات با نمایه بین‌المللی به اندازه کافی رشد پیدا ننموده و در این خصوص باید اقدامات لازم صورت پذیرد.

بررسی و تحلیل چالش‌های مدیریت پژوهش و فناوری کشور نشان می‌دهد که مشکلات اصلی در این زمینه، عمدتاً به عدم تعریف درست پروژه‌های پژوهشی با هدف تجاری‌سازی و متناسب با نیازهای مشخص دولت، صنعت و جامعه، جهت‌گیری اندک پروژه‌های موجود برای پاسخگویی به نیازهای نهفته در بازار ملی یا بین‌المللی، کمبود احساس نیاز بخش تولید و خدمات به نوآوری، کمبود تجربه و توان تخصصی مورد نیاز برای کاربردی کردن یا تجاری‌سازی دستاوردها، مشخص نبودن نقش پژوهش‌گران در فرآیند کاربردی‌سازی پژوهش و کمبود انگیزه آنان برای حضور فعال در این عرصه مربوط می‌شود.

در بخش دیگر این گزارش مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری امور پژوهشی راهکارها و پیشنهادها ذیل را در خصوص رفع نقاط ضعف عنوان کردند:

- فراهم‌سازی زمینه اجرای مقررات در مورد بودجه پژوهش و فناوری و الزام دستگاه‌ها بر اجرای آن و رصد نحوه هزینه‌کرد بودجه‌های پژوهشی توسط شورای عالی عتف
- ضرورت تخصیص اعتبار لازم از سوی دولت مطابق پیش‌بینی شده در اسناد بالا دستی
- ارائه بسته تشویقی به شرکت‌های خصوصی جهت سرمایه‌گذاری در امر پژوهش

● نگاهت نهادهی در چارچوب نظام ملی نوآوری و تقسیم وظایف در حوزه‌های سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و اجرا و تبیین رابطه بین نهادهای مؤثر در حوزه پژوهش و فناوری

● جمع‌آوری اطلاعات تجهیزات دانشگاه‌ها و موسسات پژوهشی کشور، پارک‌های علم و فناوری، مراکز آموزشی و پژوهشی

● ضرورت سرمایه‌گذاری در توسعه حوزه پژوهش و فناوری در علوم انسانی و هنر

● هدایت پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی به سمت رفع نیازهای کشور

● با توجه به اینکه در اغلب کشورهای توسعه‌یافته شرکت‌های تجاری بیشترین نقش را در انجام تحقیق و توسعه دارند و نتایج تحقیقات در این شرکت‌ها با احتمال بیشتری تجاری‌سازی شده و به خلق ثروت برای اجتماع منتهی می‌شود بنابراین لازم است سیاست‌هایی اتخاذ شود تا شرکت‌های تجاری را هرچه بیشتر به سمت انجام تحقیق و توسعه ترغیب نماید.

● یکی از چالش‌های مرتبط، تداخل در سیاست‌گذاری و مدیریت پژوهش و فناوری کشور بواسطه وجود نهادهای موازی می‌باشد که باید حل گردد.

● عدم هدفمندی و کاربردی بودن پژوهش‌ها در کشور یکی از آسیب‌های جدی است که لزوم برنامه‌ریزی برای جهت‌دهی تحقیقات از جمله تحقیقات دوره‌های تحصیلات تکمیلی را نشان می‌دهد.

● زیرساخت‌های پژوهش و فناوری منطبق با اولویت‌ها و نیازهای توسعه‌ی فعلی و آتی کشور توسعه نیافته است که این امر نیاز به بازنگری جدی دارد.

● عدم وجود نسبت قابل قبول بین تعداد مقالات علمی با اختراعات و اکتشافات یکی از چالش‌های اصلی است که برنامه‌ریزی‌های فعلی پاسخ‌گویی رفع آن نمی‌باشد و در آینده نیاز به تجدید نظر در برنامه‌ها دارد.

● پایین بودن میزان شاخص‌های کیفی در تولیدات علمی یکی دیگر از ایرادات حال حاضر در حوزه پژوهش کشور می‌باشد که نیاز به اقدام اساسی دارد.

● آمارها نشان می‌دهد که بسیاری از کشورهای منطقه برنامه‌ریزی‌های جدی در رابطه با تحقیق و توسعه دارند و این امر ممکن است جایگاه علمی آینده کشور را با چالش مواجه نماید.

● اعتبارات تحقیق و توسعه در برنامه‌های ۵ ساله قبلی مطابق آنچه که پیش‌بینی شده بود تحقق پیدا نکرده است بنابراین ضروری است در برنامه ششم توسعه پیش‌بینی لازم برای افزایش آن صورت گیرد.

● با توجه به وضعیت فعلی کشور از نظر تعاملات بین‌المللی لازم است با عنایت به ظرفیت‌های موجود، برنامه‌ریزی‌های لازم جهت افزایش تعاملات بین‌المللی در عرصه بین‌المللی از جمله توسعه نشریات علمی ایرانی در عرصه بین‌المللی، کنفرانس‌های بین‌المللی، پایگاه‌های بین‌المللی معتبر، تبادل استاد و دانشجو، تحقیقات مشترک و غیره به عمل آید. ۶۶

«ضرورت مدیریت و هدفمندسازی پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها»

دکتر محسن شریفی *

عمده‌ترین منابع دانشگاه‌ها جهت تکمیل چرخه پژوهش و فناوری و تبدیل دانش به فناوری و تولید ثروت ملی دانشجویان تحصیلات تکمیلی هستند و دانشگاه‌ها وظیفه دارند با مدیریت مناسب این ظرفیت، به دستاوردهای قابل توجه در عرصه پژوهش و فناوری دست یابند. تحصیلات تکمیلی عموماً از دو بخش آموزش و پژوهش تشکیل می‌شود. دانشجویان پس از بخش آموزش و گذراندن واحدهای درسی با تنظیم طرح‌نامه، بخش پژوهش پایان‌نامه یا رساله را آغاز می‌کنند. به منظور هدایت هدفمند بخش پژوهشی دوره‌های تحصیلات تکمیلی، لازم است وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با همکاری و همفکری مؤثر دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی برنامه‌ریزی صحیح را در تعامل با دستگاه‌های اجرایی کشور انجام دهد و با تدوین محورها و اولویت‌های پژوهش و فناوری، ترسیم نقشه پژوهش و فناوری در کنار حمایت مالی و معنوی و نظارت بر مراحل تصویب و انجام پایان‌نامه/رساله‌ها، زمینه‌ساز جهش اساسی در تولید علم و فناوری و تربیت دانش‌آموختگانی متخصص و خلاق پژوهشگر و کارآفرین در جامعه باشد.

وضعیت موجود و اقدامات

● در حال حاضر بخش عمده تحقیقات دانشگاهی در قالب پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها است؛

● بین‌نیازها و اولویت‌های پژوهش و فناوری سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی با موضوعات پژوهشی رساله‌ها و پایان‌نامه‌ها ارتباط مناسب و هدفمند وجود ندارد؛

● دفاتر ارتباط با صنعت و پژوهش‌های کاربردی دانشگاه‌ها در حوزه پژوهشی دانشگاه‌ها فعالیت می‌کنند اما در جهت‌دهی پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها تأثیر کافی ندارند؛

● در اغلب دانشگاه‌ها اعضای هیئت علمی، برنامه پژوهشی کوتاه مدت و بلند مدت مصوب شده در معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه‌ها دارند که نظارت و انطباق رساله‌ها و پایان‌نامه‌ها در راستای این برنامه‌ها به خوبی صورت نمی‌گیرد؛

● شکل‌گیری موضوع پژوهشی دانشجو نتیجه‌ای از اقدام مشترک دانشجو و استاد می‌باشد و نگاه نظام‌مند متناسب با نیازهای دانشگاه و سازمان‌های اجرایی و جامعه چندان حاکم نیست.

با توجه به اهمیت و جایگاه پژوهش‌های تحصیلات تکمیلی و ضرورت مدیریت و هدفمندسازی پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها در جهت توسعه دانش، اولویت‌های پژوهشی کشور و نیاز جامعه، لازم است معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی با تدوین نقشه راه پژوهش و فناوری دانشگاه‌ها، تهیه الگوی مدیریت علمی و پژوهشی، ایجاد فرهنگ تحقیق و نوآوری و بررسی میزان اثر بخشی و سودمندی نتایج تحقیقات و پژوهش‌های دانشگاهی، نقش مؤثرتری در فرآیند مدیریتی پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها در دوره پژوهشی تحصیلات تکمیلی ایفا نمایند. در امر تصویب طرح‌نامه‌ها و نظارت بر اجرای پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها، هدایت آنها در جهت انجام پروژه‌های مورد نیاز جامعه و متناسب با اولویت‌های پژوهش کشور و ایجاد ارتباط بین دوره‌های تحصیلات تکمیلی با صنعت و جامعه دخالت مستقیم داشته باشند و همچنین بتوانند با برنامه‌ریزی‌های دقیق و نظارت مستقیم بر موضوع پایان‌نامه‌ها/رساله‌ها و کیفیت آن‌ها، برنامه‌های حمایتی دانشگاه نظیر پژوهانه‌های اعضای هیئت علمی، تجهیز آزمایشگاه‌های تحقیقاتی، حمایت مالی از پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی استادان را ساماندهی کنند. از طرفی لازم است موضوع تحقیقاتی رساله‌ها/پایان‌نامه‌ها در بخش قابل توجهی منطبق با برنامه میان مدت و بلند مدت اساتید دانشگاه باشند و جذب دانشجویان تحصیلات تکمیلی نیز بر اساس برنامه‌های پژوهش و فناوری اعضای هیئت علمی صورت گیرد. امید است با توجه به اهمیت امر پژوهش، پشتیبانی، تشویق و توسعه زیرساخت‌های پژوهش و فناوری و حمایت‌های لازم شاهد ارتقای کیفی و کمی پژوهش‌های علمی کشور در کلیه حوزه‌های علمی اعم از علوم انسانی و هنر، علوم فنی و مهندسی، علوم کشاورزی و سایر رشته‌های علمی باشیم و کشور را به سمت موفقیت و مرجعیت علمی در جهان سوق دهیم. ۶۶

۲- گروه دوم: نشریاتی که ۶۵ تا ۸۰ امتیاز کسب کنند به عنوان گروه B

۳- گروه سوم: نشریاتی که کمتر از ۶۵ امتیاز کسب کنند به عنوان گروه C

شایان ذکر است، نشریاتی که در این مرحله بیش از سه شماره تأخیر داشته باشند، رتبه C محسوب شده و پس از دو اخطار، اعتبار علمی آنان لغو خواهد شد. با توجه به اینکه ارزیابی و رتبه‌بندی نشریات علمی در دست انجام است، مسئولیت ارائه اطلاعات و مشخصات نشریه و اعضای هیأت تحریریه بر عهده سردبیر و مدیر مسئول نشریه است. برای اطلاعات بیشتر به سامانه ارزیابی نشریات علمی به آدرس <http://journals.msrt.ir> مراجعه فرمایند. ۶۶

طرح رتبه‌بندی نشریات علمی کشور

۳- دارا بودن سایت و نرم‌افزار استاندارد / ۲۵ امتیاز

۴- تکمیل اطلاعات در سامانه ارزیابی نشریات علمی / ۱۵ امتیاز

اطلاعات بیشتری در ارتباط با هر یک از این شاخص‌ها در سامانه ارزیابی نشریات علمی اعلام شده است. نشریات بر اساس مجموع شاخص‌های فوق‌الذکر به سه دسته کلی رتبه‌بندی خواهند شد.

۱- گروه یک: نشریاتی که بیش از ۸۰ امتیاز کسب کنند به عنوان گروه A (نشریاتی که بیش از ۹۰ امتیاز کسب کنند به عنوان گروه برتر A+ محسوب می‌شوند)

به گزارش گاهنامه عتف، دکتر مظفر شریفی مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری امور پژوهشی و دبیر کمیسیون نشریات علمی اعلام کرد در راستای ارتقای نشریات علمی کشور، تمامی نشریاتی که از کمیسیون نشریات علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری رتبه و اعتبار علمی کسب کرده‌اند، در بهمن ماه سال جاری بر اساس چهار شاخص زیر مرود بررسی و ارزیابی قرار می‌گیرند:

- ۱- انتشار به موقع (تا قبل از پایان فصل) / ۳۰ امتیاز
- ۲- نمایه‌سازی در پایگاه‌های اطلاعات علمی / ۳۰ امتیاز

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری :

دانشگاه‌های برتر ایران ارتباط مناسبی با صنایع دارند

ویژه‌ای شود و سهم پژوهش در کشور تا ۳ درصد تولید ناخالص ملی افزایش یابد که در همین راستا پیش بینی شده است در سال اول برنامه ششم توسعه، ۱ درصد اعتبارات بخش دولتی و ۱ درصد اعتبارات بخش خصوصی به پژوهش اختصاص یابد.

وزیر علوم گفت: اعطای معافیت‌های مالی برای شرکت‌های دانش بنیان و حمایت مالی از طریق صندوق نوآوری و شکوفایی از جمله اقداماتی است که از طرف دولت برای حمایت از پژوهش و نوآوری در حال انجام است. دکتر فرهادی در این مراسم دانشگاه صنعتی امیرکبیر را از جمله دانشگاه‌های برتر ایران در رتبه بندی‌های داخلی و بین‌المللی نام برد که دانش‌آموختگان آن در صنایع و سازمان‌های مختلف و حتی در جمع مدیران ارشد کشور جایگاه بالایی دارند.

گفتنی است در جشنواره بین‌المللی رباتیک و هوش مصنوعی جام دانشگاه صنعتی امیرکبیر که تا ۲۸ آبان ماه ادامه دارد، ۶۵ تیم در بخش رباتیک و ۳۰ تیم در بخش هوش مصنوعی به رقابت خواهند پرداخت، همچنین اولین دوره مسابقات آزاد فیروا کاپ نیز در این دانشگاه برگزار می‌شود.

بر اساس این گزارش، وزیر علوم از نمایشگاه صنایع رباتیک و هوش مصنوعی نیز که در حاشیه این جشنواره برگزار شده است بازدید کرد. ۶۶

جدید میان رشته‌ای را ایجاد کنیم که ارزش افزوده زیادی داشته باشند و نیازهای جامعه را بر آورده کنند. دکتر فرهادی گفت: باید به پژوهش و نوآوری توجه

می‌کند. وی اظهار داشت: باید در علوم بین رشته‌ای به ویژه در فناوری اطلاعات رشد و توسعه داشته باشیم و رشته‌های

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری با اشاره به قرار گرفتن نام هشت دانشگاه ایرانی در میان دانشگاه‌های برتر دنیا گفت: این دانشگاه‌ها از لحاظ ارتباط با صنعت عملکرد خوبی دارند و در این رده بندی بین‌المللی امتیاز بالایی را در این شاخص کسب کرده‌اند.

به گزارش روابط عمومی وزارت علوم، دکتر محمد فرهادی با حضور در محل برگزاری مسابقات جشنواره بین‌المللی رباتیک و هوش مصنوعی در دانشگاه صنعتی امیرکبیر گفت: علوم رباتیک و هوش مصنوعی کاربردهای وسیعی در جامعه پیدا کرده اند و در پزشکی، کشاورزی در زمین و فضا، امداد و نجات و حتی صنایع سرگرمی و تفریحی روز به روز بر استفاده از آنها افزوده می‌شود و در کشور ما نیز این علوم در حال گسترش و رشد هستند. وی افزود: در پزشکی امروز، استفاده از هوش مصنوعی در تولید تجهیزات شنوایی، انسانها را از ناشنوایی نجات می‌دهد و انجام اعمال جراحی‌های دشوار بزودی به ربات‌های جراح سپرده می‌شود.

وزیر علوم گفت: ساختن یک ربات منوط به تشکیل یک تیم چند نفره و استفاده از تخصص‌های مختلف از رشته‌های مهندسی برق، رایانه و مکانیک است ادا برگزاری مسابقات رباتیک به تقویت همکاری‌های گروهی دانشجویان در کنار افزایش خلاقیت و نوآوری آنان کمک

در سومین جلسه هماهنگی ستاد تجاری سازی و شرکت‌های دانش بنیان مطرح شد

از هماهنگی برای هفته پژوهش تا بازنگری اقدامات ستاد در راستای سیاست‌های ابلاغی رهبری

دکتر احمدی: رفع نیازهای علمی و صنعتی در خراسان، حاصل ارتباط سازنده پارک علم و فناوری خراسان با صنعت و دانشگاه است

صادرات قدم‌های موثری بردارد. وی افزود: پارک علم و فناوری خراسان از پارک‌های قدیمی کشور است و طبیعتاً انتظار زیادی از این پارک داریم و خوشبختانه با ظرفیت بالایی که پارک خراسان دارد می‌تواند هم در زمینه ارتباطات بین‌المللی نقش خوبی داشته و هم در جذب R&D شرکت‌های بزرگ بین‌المللی نیز موفق باشد.

دکتر احمدی با اشاره به اینکه از دیگر مواردی که پارک علم و فناوری خراسان باید به آن توجه ویژه داشته باشد بحث علوم انسانی و ظرفیت بالای توریسم در این استان است گفت: وجود ۲۵ میلیون نفر زائر در سال که حدود ۲ میلیون نفر آن توریست خارجی می‌باشد از دلایل توجه ویژه به صنعت توریسم در مشهد می‌باشد که پارک علم و فناوری این استان می‌تواند با تکیه بر توانمندی‌های خود و شرکت‌های دانش بنیان و همچنین همراهی و همکاری دیگر دستگاه‌ها به رشد و مدیریت بهتر این صنعت کمک کند. گفتنی است معاون پژوهش و فناوری وزیر علوم به اتفاق هیئت همراه، همچنین از شرکت‌های سامان داروی هشتم، تولید کننده داروی فاکتور هشتم خون، پایلوت سرامیک و ساختمان جدید شرکت‌های دانش بنیان در این پارک بازدید کردند. ۶۶

به گزارش گاهنامه عقده وزیر علوم و فناوری و معاون پژوهشی و فناوری وزیر علوم گفت: رفع نیازهای علمی و صنعتی در خراسان و منطقه یکی از نتایج مثبت ارتباط خوب و سازنده پارک علم و فناوری خراسان با صنعت و دانشگاه است.

به گزارش روابط عمومی وزارت علوم، دکتر احمدی در بازدید از پارک علم و فناوری خراسان اظهار داشت: با تکیه بر ظرفیت‌های مثبتی که در استان خراسان وجود دارد پارک علم و فناوری خراسان می‌تواند در حوزه‌های خاصی از قبیل کشاورزی، گیاهان دارویی، توریسم و فرهنگ باعث توسعه شده و همچنین در صنعت پتروشیمی، دارویی، گاز و همچنین

تجاری سازی و شرکت‌های دانش بنیان در خصوص اهمیت این هفته و لزوم برگزاری هرچه بهتر آن گفت: هفته پژوهش در واقع گردهمایی تمام دست اندرکاران عرصه علم و فناوری کشور است و بنابراین بسیار ضروری است تا دستاوردهای خود را هر چه بهتر به نمایش بگذاریم تا دیگران هم از تاثیرات آنها مطلع شوند. کاظمی با طرح موضوع برنامه‌ریزی دبیرخانه برای این هفته، از کلیه دبیران خواست که تا جلسه آتی پروشورها و لیست کارگاه‌های مورد نظر خود را اعلام کنند تا مکان مناسب برای آنها اختصاص یابد و زمان بندی‌های لازم نیز انجام شوند.

سپس، موضوع سیاست‌های کلی علم و فناوری ابلاغی رهبر معظم انقلاب در حوزه اقتصاد مقاومتی مطرح شد. در این زمینه نیز دکتر کاظمی گفت: باید تمامی اقدامات ستاد تجاری سازی و شرکت‌های دانش بنیان در راستای این سیاست‌ها بازنگری و تنظیم شوند تا در جهت سیاست گذاری‌های کلان کشور حرکت کرده باشیم و تکالیف محوله را به شکلی مطلوبی انجام داده باشیم. در این راستا پس از بحث و تبادل نظر، مقرر شد تا دبیران کارگروه‌ها، گزارش‌هایی از اقدامات انجام شده یا در دست اجرای خود آماده کنند و شیوه تطبیق آن با این سیاست‌ها را مورد بررسی قرار دهند و در جلسات آتی هماهنگی ستاد ارائه دهند.

در ادامه جلسه موضوع هم پوشانی اقدامات ستادهای مختلف دبیرخانه عقده و حتی کارگروه‌های مختلف ستاد تجاری سازی و شرکت‌های دانش بنیان مورد بررسی قرار گرفت و در این راستا موضوعاتی چون تمرکز دبیران ستادها بر حوزه‌های خود و ارتباط موثر آنها با یکدیگر در حوزه‌هایی که احتمال هم پوشانی وجود دارد، مورد تاکید قرار گرفتند. ۶۶

سومین جلسه هماهنگی دبیران کارگروه‌های ستاد تجاری سازی و شرکت‌های دانش بنیان دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری برگزار شد. در این جلسه موضوعاتی چون هماهنگی برای برگزاری هرچه بهتر هفته پژوهش، لزوم و شیوه پیاده‌سازی سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری در حوزه اقتصاد مقاومتی در فعالیت‌های این ستاد و هماهنگی برای جلوگیری از هم پوشانی اقدامات کارگروه‌ها مورد بررسی قرار گرفت.

به گزارش گاهنامه عقده، سومین جلسه هماهنگی دبیران کارگروه‌های ستاد تجاری سازی و شرکت‌های دانش بنیان این دبیرخانه برگزار شد. در این جلسه که با حضور دبیران کارگروه‌های بیمه، گمرک و مالیات، ماده ۳ و ماده ۷ و ۱۲ برگزار شد، در مورد تقسیم کار و هماهنگی‌های لازم برای برگزاری هفته پژوهش بحث و تبادل نظر صورت گرفت. دکتر حمید کاظمی، دبیر ستاد

همچنین دفتر منطقه‌ای نخبگان شهید فهمیده در جلسات ویژه نخبگان، کارآفرینان و طراحان کسب و کار اولویت‌های سرمایه‌گذاری خود را برای مخاطبین تشریح نماید.

در راستای عملیاتی شدن این تفاهم‌نامه، نخبگان فن آفرینان و صاحبان ایده می‌توانند با آگاهی از فرصت‌های سرمایه‌گذاری اعلام شده، ایده‌ها و طرح‌های خود را در قالب طرح کسب و کار، تهیه نموده و با تکمیل فرم‌های مربوطه از طریق پرتال ثبت نام دوازدهمین جشنواره ملی فن آفرینی شیخ بهایی به آدرس WWW.bpm.shtf.ir نسبت به ارایه طرح و ایده خود اقدام و در جشنواره شرکت نمایند. ۶۶

بررسی، تحلیل، داوری و رتبه‌بندی فرصت‌های سرمایه‌گذاری مورد علاقه طرفین این تفاهم‌نامه و معرفی آن‌ها به سرمایه‌گذاران و کارآفرینان علاقه‌مند منعقد شد.

بر اساس این تفاهم‌نامه که به مدت ۳ سال منعقد شده دفتر منطقه‌ای نخبگان شهید فهمیده (منطقه مرکزی کشور) متعهد می‌شود اولویت‌های سرمایه‌گذاری و سیاست‌ها و حمایت‌هایی که مدنظر دارد را به صورت دقیق به دبیرخانه جشنواره معرفی نماید و دبیرخانه جشنواره نسبت به معرفی و اطلاع‌رسانی آنها در سطح ملی جهت بهره‌برداری نخبگان و فن آفرینان، اقدام می‌نماید.

همکاری جشنواره ملی فن آفرینی شیخ بهایی و دفتر منطقه‌ای نخبگان شهید فهمیده

به گزارش روابط عمومی جشنواره ملی فن آفرینی شیخ بهایی، تفاهم‌نامه همکاری در سیاست‌گذاری و راهبری فرصت‌های سرمایه‌گذاری و فن آفرینی میان جشنواره ملی فن آفرینی شیخ بهایی و دفتر منطقه‌ای نخبگان شهید فهمیده (منطقه مرکزی کشور) به امضا رسید. این تفاهم‌نامه با موضوع همکاری در شناسایی،

امضای تفاهم‌نامه همکاری مشترک با موضوع همکاری در شناسایی، بررسی و رتبه‌بندی فرصت‌های سرمایه‌گذاری تفاهم‌نامه همکاری مشترک میان جشنواره ملی فن آفرینی شیخ بهایی و دفتر منطقه‌ای نخبگان شهید فهمیده (منطقه مرکزی کشور) به امضا رسید.

بهره برد؟

ارتباطات علمی

کانال‌های ارتباطات علمی در سطح ملی و جهانی کدام‌اند؟

چگونه می‌توان ارتباطات علمی را در میان پژوهش‌گران نهادینه ساخت؟

رتبه پژوهش‌گران ایرانی در ارتباطات علمی در جهان چه میزان است و چگونه می‌توان آن را افزایش داد؟

چگونه می‌توان ارتباطات علمی را سرعت بخشید؟

کاربرد فناوری اطلاعات در ارتباطات علمی چیست؟

تهادهای پژوهش

دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها به عنوان نهادهای بنیادین پژوهش چه کارکردهایی دارند؟

هر یک از این نهادها چه برتری‌ها و چه محدودیت‌هایی در پژوهش دارند؟

نقش و رسالت بنیادی هر یک از این نهادها چیست؟

هر یک از این نهادها به کدام‌یک از نیازهای پژوهشی کشور پاسخ‌گو هستند؟

ساختار سازمانی تسهیل‌کننده پژوهش در هر یک از این نهادها چگونه است؟

مدیریت هر گونه از نهادهای پژوهش چگونه باید باشد؟

میزان بهینه تمرکز / عدم تمرکز در نهادها و نظام پژوهش چقدر است؟

گزینه مدیران بخش پژوهش چگونه باید انجام شود؟

هم‌راستایی و هماهنگی این نهادها برای دست‌یابی به هدف‌های نظام پژوهش چگونه شکل می‌گیرد؟

فرهنگ سازمانی هم‌راستا با پژوهش چگونه است و چگونه می‌توان آن را ساخت؟

چگونه می‌توان جایگاه پژوهشگاه‌ها را ارتقا بخشید؟

چگونه می‌توان پژوهش‌گران برتر را به پژوهشگاه‌ها جذب کرد؟

چگونه می‌توان نهادهای پژوهش را از سیاست‌زدگی رها ساخت؟

نظام حقوقی

قوانین و مقررات حاکم بر نظام پژوهش کشور کدام‌اند؟

قوانین و مقررات پیش‌برنده و بازدارنده پژوهش چیست؟

نظام حقوقی هم‌راستا با نظام پژوهش چه ویژگی‌هایی دارد؟

چگونه می‌توان نظام حقوقی حاکم بر پژوهش را ویراست و روزآمد نگاه‌داشت؟

اعتبارات

نسبت مناسب اعتبارات پژوهش به شاخص‌های مالی در سطح ملی و سازمانی چه میزان است؟

زمان‌بندی دست‌یابی به این نسبت مناسب چگونه است؟

چگونه می‌توان از هزینه‌کرد بهینه اعتبارات اطمینان یافت؟

چگونه می‌توان از بهره‌وری اعتبارات اطمینان یافت؟

توزیع اعتبارات پژوهش در سطح ملی چگونه باید باشد؟

منابع تأمین مالی پژوهش کدام‌اند؟

چگونه می‌توان میان منابع تأمین مالی و پژوهش‌گران ارتباط برقرار ساخت؟

کاربرد پژوهش

هم‌راستایی

چگونه می‌توان میان پژوهش، دولت، و صنعت پیوند برقرار کرد؟

چگونه می‌توان نیازهای دولت و صنعت را به موضوع‌های پژوهش نزدیک کرد؟

توانمندسازی

چگونه می‌توان کاربرد پژوهش را در دولت و صنعت نهادینه ساخت؟

چگونه می‌توان کارگزاران دولت و صنعت را در کاربرد دستاوردهای پژوهش توانمند ساخت؟

چگونه می‌توان زبان پژوهش‌گران در بخش پژوهش و کارگزاران را در دولت و صنعت نزدیک ساخت؟

بخش پژوهش چگونه می‌تواند از ظرفیت‌های فنی صنعت بهره برد؟

آگاه‌سازی

بخش صنعت چگونه می‌تواند از دستاوردهای بخش پژوهش آگاه شود؟

چگونه می‌توان از دوباره‌کاری در پژوهش پیش‌گیری کرد؟

تجاری‌سازی

چگونه می‌توان میان دولت، صنعت، و بخش پژوهش پیوند مالی برقرار ساخت؟

عوامل برانگیزاننده دولت و صنعت در سرمایه‌گذاری برای تجاری‌سازی دستاوردهای پژوهش چیست؟ ۶۶

* رئیس پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران

پژوهش درباره پژوهش

سیروس علی‌دوستی *

خود را در همه زندگی روزآمد سازند؟ پیوند میان نظام آموزش و نظام پژوهش چگونه باید باشد تا میان آنها هم‌افزایی پدید آید؟

نگیزش

عوامل برانگیزاننده و عوامل بازدارنده برای پژوهش‌گران در انجام پژوهش چیست؟

چگونه می‌توان عوامل برانگیزاننده را تقویت و از عوامل بازدارنده پیش‌گیری کرد؟

چگونه می‌توان نظام انگیزشی پژوهش‌گران را در فرایند پژوهش نهادینه ساخت؟

سیاست پژوهش

جایگاه نظام پژوهش

جایگاه نظام پژوهش در فرایندهای مرتبط کشور کجاست؟

نقش و کارکرد کلیدی این نظام در فرایندهای مرتبط چیست؟

چگونه می‌توان این نقش را برجسته و پایدار کرد؟

اولویت‌های پژوهش

روش‌شناسی برای اولویت‌یابی پژوهش در زمینه‌های علمی گوناگون چگونه است؟

موضوع‌های استراتژیک برای پژوهش در کشور کدام‌اند و چگونه باید آنها را بازشناخت؟

چگونه می‌توان منابع را در راستای اولویت‌ها سامان داد؟

چگونه می‌توان اولویت‌های پژوهش را رقابت‌پذیر کرد؟

چگونه می‌توان از دوباره‌کاری در پژوهش پیش‌گیری کرد؟

ارزیابی پژوهش

روش‌شناسی‌های جهانی قابل استفاده در ارزیابی ابعاد گوناگون نظام پژوهش کدام‌اند؟

روش‌شناسی‌های بومی لازم برای ارزیابی ابعاد گوناگون نظام پژوهش چگونه‌اند؟

نهادهای ارزیابی باید چگونه سازمان یابند؟

چگونه می‌توان نتایج ارزیابی را در ابعاد دیگر نظام پژوهش به کار گرفت؟

بخش‌های اقتصاد

سهیم بخش‌های بنیادی اقتصاد در پژوهش چه میزان است؟

کدام حوزه‌های پژوهش رقابت‌پذیر هستند؟

دولت باید در چه زمینه‌هایی پژوهش را برعهده گیرد؟

❖ شواهد نشان می‌دهند که نظام پژوهش در کشور، خود بهره‌اندکی را از پژوهش برده است. نظام پژوهش که آمیزه‌ای از اجزای رسمی و غیررسمی و مقررات

نوشته و هنجارهای نانوشته است، دستاورد سال‌های دراز برهم‌کنش آن با محیط علمی کشور و جهان و دگرگونی‌های درون و برون سیستمی است. این نظام هر از چندگاهی با کارهایی نه‌چندان واقع‌بینانه و همه‌جانبه‌نگر و بیشتر کوتاه‌برد و با عناصری که پاره‌ای از آنها زاید نیاز آن نبوده‌اند، دست‌خوش کاستی‌هایی شده که پایداری رشد و پیشرفت آن را خدشه‌دار کرده است.

از این روی، بایسته است در ابعاد گوناگون این نظام و مسائل بنیادی آن بازاندیشی و بازنگری شود و برای بهبود آن پژوهش‌هایی دامنه‌دار انجام پذیرد. این ابعاد را می‌توان در چهار پرسش بنیادین مشاهده کرد: (۱) چه کسی، (۲) درباره چه موضوعی، و (۳) چگونه پژوهش کند؛ و (۴) دستاوردهای پژوهش چگونه به کار روند؟

با پاسخ به این چهار پرسش، محورهای کلیدی نظام پژوهش پدیدار می‌شوند. این محورها (۱) نیروی انسانی پژوهش، (۲) سیاست پژوهش، (۳) پشتیبانی پژوهش، و (۴) کاربرد پژوهش هستند. در هر یک از این چهار حوزه بنیادین، پرسش‌هایی هستند که بازاندیشی و بازنگری در آنها راه‌گشای دشواری‌ها و کاستی‌های نظام پژوهش خواهد بود.

نیروی انسانی پژوهش

ویژگی‌ها

یک پژوهشگر باید چه ویژگی‌های ذاتی‌ای داشته باشد؟ چگونه و چه هنگام می‌توان به این ویژگی‌ها پی برد و دارندگان آنها را بازشناخت؟

بینش، دانش، و مهارت

بینش، دانش، و مهارت‌های بایسته برای یک پژوهشگر چیست؟

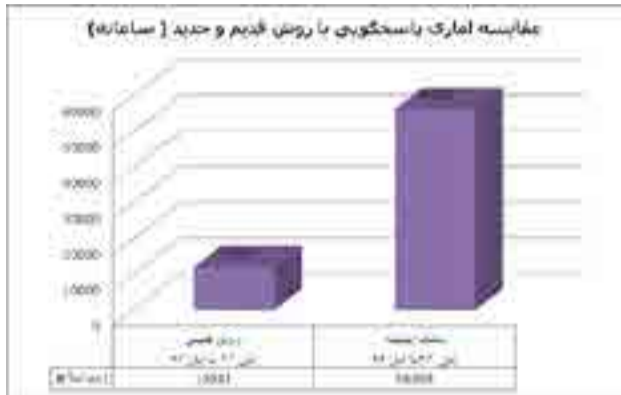
چگونه و در چه گام‌هایی باید این بینش، دانش، و مهارت به پژوهش‌گران انتقال یابند؟

دانش لازم را اگر نهفته باشد، چگونه می‌توان به پژوهش‌گران انتقال داد؟

پژوهش‌گران چگونه می‌توانند بینش، دانش، و مهارت‌های

در یک سالگی راه اندازی سامانه پیشینه:

ایرانداک به بیش از ۵۶ هزار درخواست پیشینه پژوهش پاسخ داد

انجام پژوهش تکراری توسط دانشجویان، پژوهشگران و دانشگاهیان برداشته است. گفتنی است، پیش از این، بررسی پیشینه پژوهش به صورت سنتی و از راه نامه نگاری میان دانشگاه و ایرانداک انجام می شد که با راه اندازی این سامانه میزان و سرعت پاسخ گویی افزایش یافته است. برای کاربست این سامانه، کاربران می توانند با مراجعه به پایگاه پیشینه به آدرس pishineh.irandoc.ac.ir درخواست خود را ثبت نموده و نتیجه بررسی در کوتاه ترین زمان ممکن برای کاربر و نیز همه کسانی که کاربر بخواهد، فرستاده می شود. ❖

❖ در یک سالگی سامانه پیشینه پژوهش، ایرانداک به بیش از ۵۶ هزار درخواست بررسی پیشینه پژوهش پاسخ داده است. به گزارش «روابط عمومی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران» سامانه پیشینه پژوهش با هدف آگاهی جامعه علمی از پیشینه پایان نامه ها و رسانه ها و بررسی یکتا بودن پایان نامه ها و رساله ها آبان ماه سال گذشته در ایرانداک به بهره برداری رسید. بر اساس آمار، بیشترین درخواست موفق ثبت شده در یک سال گذشته در این سامانه، ۳۷۴ درخواست در یک روز بوده و اردیبهشت ماه سال جاری با ثبت ۶ هزار و ۴۷۹ درخواست موفق در این سامانه، شاهد بیشترین استقبال بوده ایم. از زمان آغاز به کار این سامانه، ایرانداک به ۵۶ هزار ۲۰۸ درخواست پاسخ داده و این در حالی است که در مدت مشابه با روش نامه نگاری ۱۲ هزار درخواست پاسخ داده شده است.

در زمان آغاز به کار این سامانه، بازه زمانی پاسخ به درخواستها ۱۰ روز کاری بود اما در حال حاضر بین دو دقیقه تا دو روز کاری (با توجه به ازدحام درخواست) کاهش یافته است. همچنین، به منظور پاسخ گویی بهتر و سریعتر، گروه پشتیبانی سامانه های ایرانداک راه اندازی شد و از طریق آن روزانه به طور متوسط ۱۷ تماس از سوی کاربران (در قالب تماس تلفنی، ایمیلی یا ارتباط از راه فرم سامانه پیشینه پژوهش) توسط کارشناسان پشتیبانی پاسخ داده می شود. این سامانه، با پشتوانه متن کامل و در حال افزایش ۳۵۰ هزار عنوان از پایان نامه ها و رساله های تحصیلات تکمیلی، گام مهمی را در جهت جلوگیری از

تجاری سازی خدمت برنامهریزی راهبردی:

دستاورد پژوهشی ایرانداک

فاطمه محمودیان*

❖ اندکی پس از ۲۰۰ سال از هنگامی که به یک دست ناپیدا در اقتصاد اشاره شد، سازوکار تازه ای در اقتصاد سده بیستم پدید آمد. این سازوکار، نقش پیدا و آشکار مدیران حرفه ای و متخصصی بود که در هموردی با دست ناپیدای بازار، سازمان های خود را گسترش می دهند و هدف می رسانند. مدیریت به عنوان یک رشته علمی و دانشگاهی، بیش از یک صد سال پیشینه دارد و در این میان، نخستین پارادایمی که نقش محیط را در تحلیل های سازمان وارد کرد، پارادایم سازمان به عنوان یک سیستم طبیعی بود. پیرو این پارادایم، مفهوم استراتژی نیز وارد نوشته های مدیریت شد و خود به حوزه های کلیدی در پژوهش های این رشته بدل شد. ولی بر پیوند میان محیط و سازمان و تأثیر دوسویه آنها، در پارادایم سازمان به عنوان یک سیستم باز تأکید شد. در این پارادایم، محیط، افزون بر اینکه تهدیدهایی را برای سازمان در بر دارد، فرصت های بسیاری را نیز برای آن می آفریند و همان گونه که بر سازمان تأثیر می گذارد، از آن تأثیر نیز می پذیرد. بر این پایه، سازمان با دریافت منابع از محیط، زندگی می کند و به زندگی خود با تأمین منابع برای محیط، تداوم می بخشد و در این چرخه تبادل منابع، تا هنگامی که به نیازی کلیدی در محیط پاسخ دهد، پذیرش محیطی را نیز خواهد داشت. ولی سازمان برای حرکت در راستای هدف هایش، همواره با تهدیدها و فرصت هایی از سوی محیط روبه روست که باید با شناخت درست نقاط قوت و ضعف خود، از تهدیدهای محیطی پرهیز و از فرصت های آن بهره گیرد و گاهی فراتر از این، تهدیدها را به فرصت بدل کند یا خود فرصت هایی را در محیط پدید آورد. چنین رویکردی در چارچوب برنامهریزی راهبردی از سه دهه پیش وارد سازمان های دولتی و عمومی نیز شد و پارادایم «اداره امور دولتی» را به پارادایم «مدیریت دولتی» بدل ساخت. پارادایمی که چالش های محیطی را پیچیده تر از آن می داند که در رویارویی با آنها بتوان از شیوه های سنتی طرفی بست و مسائل امروز را با روش های دیروز چاره کرد. پارادایمی که جایی را برای آزمون و خطا در مدیریت نمی بیند و بر برنامهریزی راهبردی استوار است. پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران با شناخت این پارادایم، یکی از سازمان های پیشرو در برنامهریزی راهبردی در ایران به شمار می رود و در سال ۱۳۷۷ نخستین ویرایش برنامه راهبردی خود را تدوین کرد و از آن هنگام نیز با بهره گیری از استادان و کارشناسان چیره دست، مشاور و مجری برنامهریزی راهبردی مؤسسه های گوناگونی مانند دانشگاه تربیت مدرس، دانشگاه شیراز، دانشگاه علم و صنعت ایران، دانشگاه سلمان فارسی کازرون، سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، مؤسسه آموزش شهر، بنیاد دانشنامه نگاری، و صندوق رفاه دانشجویان بوده است. پژوهشگاه افتخار دارد که برای دانشگاه ها، پژوهشگاه ها، و موسسه های آموزش عالی، پژوهشی، و فناوری در زمینه تدوین، اجرا، و ارزیابی برنامه راهبردی؛ مشاوری کاردان و امین باشد. ❖

*مدیر دفتر تجاری سازی

تعداد رکوردهای پایگاه اطلاعاتی ایرانداک از مرز ۸۰۰ هزار گذشت

مجله های علمی و ۱۶۳ هزار مقاله همایش های ایران ذخیره شده است. برای مشاهده این اطلاعات به پایگاه گنج مراجعه نمایید. ❖

❖ اطلاعات بیش از ۸۱۷ هزار مدرک علمی در پایگاه اطلاعاتی ایرانداک (گنج) در دسترس کاربران قرار گرفت. به گزارش «روابط عمومی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران» با افزایش تعداد رکوردهای پایگاه گنج، در حال حاضر ۸۱۷ هزار و ۳۳۱ رکورد اطلاعات علمی بر روی پایگاه گنج قابل جستجو است. بنابراین گزارش، نزدیک به ۳۳۷ هزار رکورد مربوط به پایان نامه های کارشناسی ارشد و دکترا و ۱۵ هزار رکورد، پایان نامه های ایرانیان خارج از کشور و بیش از ۶۳ هزار پروپوزال (پیشنهاد) در پایگاه گنج قابل مشاهده است.

گفتنی است، در آخرین بهرورسانی چهار هزار و ۷۴۲ رکورد به پایان نامه ها و یک هزار و ۴۹ رکورد به پروپوزال ها افزوده شده است. همچنین، اطلاعات بیش از ۸۲ هزار طرح پژوهشی و ۲۵ هزار گزارش دولتی در پایگاه گنج قابل بازیابی است. از میان ۸۱۷ هزار رکورد اطلاعاتی پایگاه گنج، بیش از ۱۳۰ هزار مقاله

وزیر علوم خبرداد:

تصویب لایحه مقابله با تخلفات علمی در دولت طرح آمایش آموزش عالی در نوبت تصویب

❖ وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در دیدار با اعضای فراکسیون دانشگاهیان مجلس شورای اسلامی گفت: لایحه مقابله با تخلفات علمی در دولت تصویب شده و به زودی به مجلس شورای اسلامی ارائه می شود.

به گزارش گاهنامه عشق، دکتر محمد فرهادی در این دیدار ضمن اشاره به اینکه طرح آمایش آموزش عالی در نوبت تصویب در شورای عالی انقلاب فرهنگی قرار دارد گفت: این طرح برای ساماندهی آموزش عالی و کیفی سازی آن بسیار مهم است. وی افزود: از این پس، ساماندهی موسسات آموزش عالی به ویژه موسسات آموزش عالی غیردولتی در کشور و ایجاد رشته ها و مراکز آموزش عالی بر اساس

وزیر علوم با اشاره به اینکه در آستانه طرح مباحث بودجه ای در مجلس شورای اسلامی هستیم گفت: به هم پژوهش از تولید ناخالص ملی صرفا چهل و هفت صد درصد است که باید در سال اول برنامه ششم توسعه به ۱ درصد و سال پایانی آن به ۴ درصد تولید ناخالص ملی افزایش یابد لذا نیازمند توجه خاص نمایندگان مجلس شورای اسلامی در این زمینه هستیم.

وی با بیان اینکه همچنان سرعت و س هم ایران در تولید علم جهانی روبه افزایش است گفت: حفظ موقعیت علمی و جهش به سمت مرجعیت علمی در دنیا نیازمند سرمایه گذاری کلان در بخش پژوهش و به روز رسانی تجهیزات آزمایشگاهی است که حداقل به یک میلیارد دلار سرمایه مالی نیاز دارد.

دکتر فرهادی با اشاره به قرار گرفتن ۸ دانشگاه ایران در جمع دانشگاه های تاثیر گذار دنیا در رده بندی اخیر تامسون رويترز گفت: این دانشگاه ها از لحاظ ارتباط با صنعت امتیازات بسیار بالایی در این رتبه بندی کسب کردند.

وی موضوع ارتباط با صنعت را از برنامه های مهم مورد حمایت وزارت علوم دانست و ایجاد دفاتر انتقال تکنولوژی در دانشگاه ها و دفاتر ارتباط با دانشگاه ها در صنایع و ایجاد دوره پسا دکتری صنعتی را در همین راستا اعلام کرد. ❖

طرح آمایش آموزش عالی انجام می شود و هرگونه تاسیس، ادغام و تجمیع و انحلال موسسات آموزش عالی دولتی و غیر دولتی بر اساس طرح آمایش آموزش عالی صورت خواهد گرفت.

عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی اظهار داشت: تاکنون ۳۰۰ برنامه درسی دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی بازنگری شده است و در راستای انطباق دروس با نیاز های کشور بازنگری با جدیت در حال انجام است. در رشته های علوم انسانی این بازنگری با نظارت شورای تحول علوم انسانی شورای عالی انقلاب فرهنگی انجام می شود.

حضور معاون پژوهش و فناوری در نوزدهمین اجلاس سالانه انجمن پارک های علم و فناوری آسیا (ASPA)

❖ همچنین دکتر احمدی معاون محترم پژوهشی در حاشیه نشست اعضای هیئت مدیره با رئیس انجمن پارک های علم و فناوری ملاقاتی داشتند و از طرح پیشنهادی پارک علم و فناوری فارس «طرح پیشنهادی نمایندگی ASPA در غرب آسیا» دفاع کردند. این طرح که به دلیل مشکلاتی معلق شده بود پس از صحبت های آقای دکتر احمدی با اوچیندا مقرر شد دوباره مورد بررسی و بازبینی قرار گیرد. گفتنی است در کنار نشست ها و سخنرانی های علمی، بازدیدهایی از صنایع ژاپن به ویژه شرکت های مستقر در پارک علم و فناوری به عمل آمد. یکی از شرکت هایی که در حوزه قالب سازی و ابزار دقیق فعال است شرکت Showa Precision Tools ❖

همکاری با واحدهای فناوری و پارک های علم و فناوری آسیا تأکید کردند. ایشان سه موضوع IRIS (نمایندگی یونسکو در خصوص آموزش حوزه فناوری مستقر در شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان)، NISTP (شبکه پارک های علم و فناوری کشورهای اسلامی مستقر در پارک علم و فناوری گیلان که با پیگیری از Comstech به نتیجه رسیده است) و Techmart یا فن بازار مشترک را به عنوان زمینه های همکاری بین المللی برشمردند و زیرساخت ها، مجوزها، نیروهای انسانی متخصص، محصولات فناور ارائه شده را به عنوان مزیت های همکاری معرفی کردند. ❖

❖ به گزارش گاهنامه عشق، دکتر وحید احمدی معاون محترم پژوهش و فناوری وزارت علوم در نوزدهمین اجلاس سالانه انجمن پارک های علم و فناوری آسیا (ASPA) از تاریخ ۱۷ الی ۲۰ آبان ماه حضور پیدا کردند و در جلسه اعضای هیئت مدیره این انجمن به ارائه سخنرانی با موضوع «معرفی تجربه ایران در مدیریت پارک های علم و فناوری و زمینه های همکاری» پرداختند. بنا بر این گزارش دکتر احمدی در سخنرانی خود علاوه بر مروری بر تاریخچه شکل گیری پارک های علم و فناوری در ایران و ارائه آمارهایی از تعداد مراکز رشد، پارک های علم و فناوری، تعداد شرکت های مستقر و ... بر توانمندی های ایران برای ❖

شبکه فناوری منطقه‌ای به پیشنهاد ایران راه اندازی می‌شود

آن کشور مبتنی بر ایجاد شبکه بین المللی در حوزه علم و فناوری و بهره‌جستن از تجربیات جهانی و منطقه‌ای، ضرورت ایجاد شبکه منطقه‌ای فناوری در کشورهای همسایه و نزدیک ایران احساس شد.

خسرو پیری افزود: از همین رو پیشنهاد ایجاد شبکه منطقه‌ای فناوری را مطرح کردیم که خوشبختانه با استقبال کشورهای همسایه

ایران از جمله پاکستان، عراق، ترکیه، بنگلادش و عمان همراه شد و مسوولان آموزش عالی این کشورها ضمن قول همکاری جدی، اذعان داشتند در سایه یک همکاری مشترک چند جانبه می‌توان وضعیت فناوری کشورهای منطقه را تقویت کرد و فعالیت‌های جزیره‌ای پیشرفت چندی را به همراه نخواهد داشت.

برنامه آموزشی برای سیاستگذاران عالی‌رتبه نوآوری در علم و فناوری با حضور مسوولان علم و فناوری ۲۹ کشور از جمله ایران، از روز گذشته ۲۳ نوامبر (دوم آذرماه) در شهر سئول پایتخت کره جنوبی آغاز به کار کرد. ۶۶

شبکه فناوری منطقه‌ای به پیشنهاد مدیرکل سیاستگذاری و برنامه‌ریزی امور فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری جمهوری اسلامی ایران راه اندازی می‌شود.

به گزارش گاهنامه عفت، (خسرو پیری) در اجلاس سیاستگذاران عالی‌رتبه نوآوری در علم و فناوری که به میزبانی کره جنوبی در جریان است، پیشنهاد ایجاد شبکه فناوری منطقه‌ای حوزه خاورمیانه و کشورهای حوزه خلیج فارس را مطرح کرد که این پیشنهاد مورد استقبال مدیران آموزش عالی کشورهای هم‌چون پاکستان، عراق، ترکیه، بنگلادش و عمان قرار گرفت.

این شبکه با هدف همکاری‌های مشترک کشورهای منطقه در حوزه تبادل فناوری تشکیل خواهد شد.

مدیرکل امور فناوری وزارت علوم درباره شکل‌گیری این ایده به خبرنگار علمی ایرنا گفت: در اجلاس آموزشی سیاستگذاران عالی‌رتبه نوآوری در علم و فناوری و در پی ارائه مدل پیشرفت کره جنوبی توسط سیاستگذاران علم و فناوری

تاکید ایران و کره جنوبی بر افزایش تعاملات در حوزه نوآوری در فناوری

یونگا پارک در ابتدای سخنرانی خود ضمن ارائه گزارش از وضعیت فناوری در کشور کره جنوبی از دهه ۶۰ میلادی تاکنون، هدف کره را از ارتقای وضعیت فناوری آن کشور، عضویت در گروه جی ۷ (G7) عنوان کرد و افزود: با برنامه‌ریزی حداقل ۱۰ ساله و با تمرکز بر توسعه نوآوری در فناوری و نیز تأسیس موسسات حمایت‌کننده مالی متعدد و بر مبنای توسعه رقابتی، بخش زیادی از این مسیر را طی کرده است و وی افزود: ایجاد موسسه سیاستگذاری و ارزیابی علم و فناوری کره (KISTEP) وابسته به وزارت علوم، فناوری و اطلاعات و برنامه‌ریزی آینده کره در سال ۱۹۹۹ به تحقق این امر کمک بسیار زیادی کرده است.

رئیس موسسه سیاستگذاری و ارزیابی علم و فناوری کره جنوبی، سه عامل اساسی انتقال کره جنوبی از کشوری با درآمد سالیانه پایین به کشوری با درآمد بالا را شامل فعالیت بالای R&D و افزایش کیفیت نیروی انسانی، رقابت در سطح بین‌المللی و بهره‌وری بالا از موسسات دانشگاهی و تحقیقاتی عنوان کرد.

وی با بیان اینکه پایه و اساس علم و فناوری و نوآوری کره جنوبی را دانشگاه‌های این کشور تشکیل می‌دهند، گفت: از برنامه‌های مهم ارتقای بهره‌وری در دانشگاه‌های کره جنوبی، ارائه مشوق‌های مختلف برای محققان و نوآوران، آموزش جوانان با استعداد، دعوت از دانشمندان خارجی و آموزش در دوره‌های مختلف سنی مردم کره است.

به گفته پارک، تعداد مراکز R&D (تحقیق و توسعه) در کره جنوبی از ۱۰۰ مرکز در سال ۱۹۸۲ به ۳۱ هزار و ۵۰۲ مرکز در سال ۲۰۱۴ افزایش یافته است.

وی اعلام کرد: بودجه تحقیق و توسعه بخش غیردولتی کره جنوبی نیز از سال ۱۹۸۲ تا ۲۰۱۴ تقریباً ۱۸۰ برابر افزایش یافته و از رقم ۲۷ میلیون دلار در سال ۱۹۸۲ به ۴۸۸ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۴ رسیده است.

پارک خاطر نشان کرد: کمپانی سامسونگ اکنون دومین رتبه در دنیا از نظر هزینه‌کرد تحقیق و توسعه را در اختیار دارد و کره نیز جزو دو کشور اول دنیا به لحاظ نوآوری در فناوری به شمار می‌آید.

براساس آمارهای ارائه شده از سوی رئیس موسسه سیاستگذاری و ارزیابی علم و فناوری کره جنوبی، در حال حاضر ۲۵ نهاد بزرگ دولتی در این کشور از تحقیقات دانشگاهی حمایت مالی می‌کنند و ۲۲ کشور توسعه یافته و یا در حال توسعه نیز در فعالیت‌های بخش R&D کره مشارکت دارند.

وظیفه اصلی KISTEP در کره سیاستگذاری و برنامه‌ریزی، ارزیابی و پایش علم، فناوری و نوآوری و همچنین تعیین بودجه و هماهنگی بین موسسات تحقیق و توسعه کشور کره جنوبی است. ۶۶

خسرو پیری که به همراه دیگر اعضای هیات ایرانی به منظور شرکت در برنامه آموزشی برای سیاستگذاران عالی‌رتبه نوآوری در علم و فناوری به کره جنوبی سفر کرده است درباره جزئیات این مأموریت کاری به خبرنگار علمی ایرنا گفت: هیات ایرانی، روز گذشته (اول آذرماه) در حاشیه اجلاس سیاستگذاران عالی‌رتبه نوآوری در علم و فناوری با «یوان پی» مدیرکل دفتر بررسی و ارزیابی بودجه‌های تحقیق و توسعه کشور کره جنوبی وابسته به موسسه سیاستگذاری در علم و فناوری این کشور و برخی از مدیران آن موسسه دیدار و گفت‌وگو داشتند.

وی افزود: «یوان پی» آمار بالای محققان و دانشجویان ایرانی به ویژه در مقاطع تحصیلات تکمیلی را فرصت ارزنده‌ای برای پیشرفت ایران در مسیر توسعه نوآوری و فناوری توصیف کرد و آن را نشانگر جوان بودن جامعه ایرانی آن هم جامعه‌ای بنا شده بر بنیان نیروی انسانی جوان، دانش‌محور، تحصیل‌کرده و با پتانسیل عظیم علمی و تحقیقاتی دانست.

پیری خاطر نشان کرد: مسوولان علمی کره جنوبی در این دیدار تأکید داشتند که اگر این نیروی عظیم مجهز به علم و دانش به سمت ارتقای صنعت، کشاورزی، فناوری و نوآوری در ایران به حرکت درآید در آینده نه چندان دور ایران به کشوری با فناوری و نوآوری توسعه یافته و ضریب اشتغال بالا تبدیل خواهد شد و چنانچه خللی در این مسیر اتفاق افتد علاوه حجم بالای دانش‌آموختگان فاقد شغل، فرصتی برای جذب آنها وی ادامه داد: در این دیدار همچنین، موضوع تمرکز دانشجویان تحصیلات تکمیلی بر تحقیقات مبتنی بر نیازهای جامعه ایران به عنوان ضروریات پیشرفت فناوری و اقتصاد کشور مورد توجه قرار گرفت چراکه هدفمند شدن پایان‌نامه‌های دانشگاهی از اصول ابتدایی فعالیت‌های دانشگاهی برنامه محور است.

مدیرکل امور فناوری وزارت علوم تصریح کرد: همانطور که مسوولان علمی کره جنوبی هم اذعان داشتند حجم بالای ذخایر نفت و گاز و منابع طبیعی در ایران، پشتوانه عظیم توسعه مبتنی بر دانایی است اما این منابع ارزشمند طبیعی باید به منظور سرعت بخشیدن به توسعه علم، فناوری و نوآوری مورد استفاده قرار گیرند زیرا در غیراینصورت، پیشرفتی ظاهری و بدون بنیان به دست خواهد آمد و با طی این مسیر صورت مساله لزوم ارتقای فناوری و نوآوری پاک خواهد شد.

به گزارش ایرنا، برنامه آموزشی برای سیاستگذاران عالی‌رتبه نوآوری در علم و فناوری با حضور مسوولان علم و فناوری ۲۹ کشور از جمله ایران، امروز ۲۳ نوامبر (دوم آذرماه) در شهر سئول پایتخت کره جنوبی و با سخنرانی پروفیسور «یونگا پارک» رئیس موسسه سیاستگذاری و ارزیابی علم و فناوری آن کشور آغاز شد.

است که آقای دکتر احمدی بازدیدی از این کارخانه تولیدی داشتند. همچنین بازدیدی از یکی از مراکز رشد دولتی در یوکوهاما به عمل آمد که سیاست‌های حمایتی مانند محل استقرار، وام، خدمات مشاوره‌ای و بازاریابی در اختیار واحدهای فناور قرار می‌دادند.

با توجه هماهنگی به عمل آمده با سفارت محترم جمهوری اسلامی ایران در ژاپن، ضیافت شامی از سوی این سفارت برای هیات ایرانی تدارک دیده شد که این هیات به ریاست دکتر احمدی معاون پژوهشی در این برنامه شرکت کردند. در ابتدا آقای زنجانیان معاون محترم سفارت ایران در خصوص زمینه‌های ممکن برای همکاری در حوزه علم و فناوری ژاپن صحبت کرد و سپس آقای دکتر احمدی وضعیت رشد فناوری در ایران را تشریح کرد و برنامه‌های وزارت علوم برای شتاببخشیدن به رشد فناوری را تشریح نمود. همچنین در خصوص ملاقات ماه گذشته وزیر محترم علوم از دانشگاهها و مراکز پژوهشی ژاپن و تفاهنامه منعقد شده بحث شد و مقرر گردید وزارت علوم برای عملیاتی کردن محورهای ذکر شده در تفاهنامه اقدام به تهیه Action Plan یا برنامه اقدام نماید.

در انتهای نشست با توجه به حضور تعدادی از روسای محترم پارک‌های علم و فناوری کشور جلسه هماندیشی با معاون محترم پژوهشی برگزار گردید. در این جلسه در خصوص برخی کاستیهای موجود صحبت شد. ۶۶

علاقمندی سورینام به همکاری‌های فناورانه با ایران

است اما در مباحث فناوری، در آغاز راهی طولانی قرار دارد و نیازمند همکاری‌های هم‌چون ایران است.

پیریبیان داشت: هیات سورینامی همچنین آموزش قشر تحصیلکرده برای آشنایی با فناوری‌های نو شامل بیوتکنولوژی، نانوتکنولوژی، نفت و پتروشیمی را از اولویت‌های آموزش کشورشان عنوان و اعلام کردند که خوشبختانه ایران در این زمینه‌ها توانمندی لازم را برای ارائه به دانشگاهیان سورینام داراست.

مدیرکل امور فناوری وزارت علوم تصریح کرد: ما نیز در این دیدار، آمادگی ایران برای انتقال تجربیات علمی و فناوری در حوزه دانش‌های نوین به سورینام را اعلام کردیم و معتقدیم این کشور می‌تواند بازار خوبی برای صادرات محصولات دانش بنیان تولید شده در پارک‌ها و مراکز رشد و فناوری ایران باشد.

سورینام کشوری کوچک در آمریکای جنوبی و در همسایگی برزیل است که منابع غنی نفت، طلا و بوکسیت دارد.

این کشور در سال ۱۹۸۰ از استعمار کامل هلند رهایی یافت ولی زبان اصلی مردم آن هنوز هلندی است. ۶۶

مدیرکل همکاری‌های بین‌الملل وزارت آموزش، علوم و فرهنگ سورینام با بیان این که کشور متبوعش در بحث‌های فناوری در آغاز یک راه طولانی است، همکاری جمهوری اسلامی ایران با سورینام را در حوزه‌های علمی و فناوری خواستار شد.

به گزارش گاهنامه عفت، مدیرکل دفتر سیاستگذاری و برنامه‌ریزی امور فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری کشورمان و هیات همراه که به منظور شرکت در اجلاس سیاستگذاران عالی‌رتبه نوآوری در علم و فناوری به کره جنوبی سفر کرده است، در حاشیه این اجلاس با مدیرکل همکاری‌های بین‌الملل وزارت آموزش، علوم و فرهنگ سورینام دیدار و گفت‌وگو کرد.

«خسرو پیری» درباره نتایج این دیدار به خبرنگار علمی ایرنا گفت: در دیدار با «پوشا پرماتی آدین» مدیرکل همکاری‌های بین‌الملل وزارت آموزش، علوم و فرهنگ سورینام مقرر شد همکاری‌های علمی و فناوری بین دو کشور آغاز شود.

وی خاطر نشان کرد: مدیرکل همکاری‌های بین‌الملل وزارت علوم سورینام در این دیدار تأکید کرد که هر چند کشورش حدود ۳۰ سال قبل از استعمار هلند رهایی یافت و دارای منابع ارزشمند طبیعی همچون نفت، طلا و بوکسیت

معاون رئیس جمهوری:

دو هزار شرکت دانش بنیان از مالیات معاف هستند

به گزارش گاهنامه عفت، ستاری پنجشنبه در نشست با اعضای اتاق بازرگانی اهواز که در مهمانسرای استانداری برگزار شد، با اشاره به قانون معافیت مالیاتی برای شرکت‌های دانش بنیان، افزود: سال گذشته یک هزار و ۵۰۰ شرکت دانش بنیان از معافیت مالیاتی استفاده کردند و امسال قطعاً تعداد معافیت‌ها برای بیش از دو هزار شرکت اعمال خواهد شد.

وی با اشاره به تحولات اقتصادی جهان در یک دهه گذشته افزود: امروزه نگرش به صنعت تغییر یافته و در حال حاضر شرکت‌های فولادی و نفتی در مقام‌های نخست قرار ندارند، بلکه شرکت‌های مبتنی بر دانش مانند فیس بوک و گوگل در رده‌های بالای اقتصاد جای گرفته‌اند و نمونه‌های متعدد داخلی نیز در زمینه شرکت‌های موفق دانش بنیان وجود دارد.

ستاری اضافه کرد: براساس نگرش جدید به صنعت در دنیا، این دانش است که عامل پیشرفت صنعت و ارزش افزوده می‌شود.

وی با انتقاد از جایگاه سنتی صنعت و دانشگاه در کشور اظهار کرد: دانشگاه‌های ما در محیط اقتصاد نفتی شکل گرفته‌اند به همین دلیل دانشجویان آنها به دنبال مدرک گرای و کارمند دولت شدن هستند و از سوی دیگر صنعت ما نیز خود را بی‌نیاز از دانشگاه‌ها می‌بیند زیرا این صنعتی که با پول نفت شکل گرفته صرفاً کارخانه‌داری می‌کند تا جایی که تکسین

ها هم می‌توانند آن را اداره کنند. به گفته وی، ایران که سابقه پنج هزار سال کارآفرینی را دارد در ۱۰۰ سال گذشته به واسطه پول نفت و اقتصاد نفتی و دولتی زمین گیر شده است.

ستاری با بیان اینکه تحول در فضای صنعت و دانشگاه در کشور نیاز به فرهنگسازی دارد، افزود: نفت و معادن موجود سرمایه ما به شمار نمی‌آیند بلکه نیروی انسانی متخصص سرمایه اصلی کشور و پایه اقتصاد دانش بنیان است.

وی اظهار کرد: جمعیت افراد ۲۰ تا ۴۰ سال کشور ۳۲ میلیون نفر است و سالانه ۲۴۰ هزار نفر در کشور در رشته‌های مهندسی فارغ التحصیل می‌شوند که تقریباً معادل کشور آمریکا است و این سرمایه انسانی بسیار حائز اهمیت است. ۶۶

در نشست مشترک ستاد پایش و ارزیابی دبیرخانه

شورای عالی عتف و آنکتاد مطرح شد:

بزرگترین چالش نظام پایش و ارزیابی ایران تعدد مراکز مسئول است

شورای عالی عتف در پاسخ به این سوال گفت: این چالش در کشور ما وجود دارد، اما توجه داشته باشید که نظام پایش در کشور ما، موضوعی نوپاست و تنها به مدت ۴ یا ۵ سال است که عملاً اجرا می‌شود. او ادامه داد: در اروپا این نظام دست کم از سال ۱۹۹۱ اجرایی شده است. بنابراین نظام گزارش گیری و سامانه ها دقیق هستند. ملکی ضمن تاکید دوباره به نوبادون نظام پایش و ارزیابی در کشور ایران گفت: ما امروز در ابتدای راه هستیم و در آینده با توسعه سامانه سمات، که یک سامانه ملی برای گردآوری اطلاعات مربوط به طرح‌های پژوهشی و پایش تخصیص بودجه و پیگیری آنهاست، می‌توانیم همگرایی بیشتر در جهت ایجاد یک نظام یکپارچه پایش و ارزیابی ایجاد کنیم.

پروفسور شوخا پر نیز در تایید صحبت‌های دبیر ستاد پایش و ارزیابی عتف، گفت: با این که این حرکت در ایران جدید است، دستگاه‌ها از نظر جذب اعتبارات پژوهشی خوب عمل کرده‌اند. سپس دکتر ملکی گفت: جامعه پژوهشی ایران نیازمند افراد بامهارتی است که در این حوزه آموزش دیده باشند و بر لزوم استفاده از تجربیات آنکتاد در زمینه پایش و ارزیابی نیز تاکید کرد.

در راستای مأموریت سازمان کنفرانس توسعه و تجارت ملل متحد (آنکتاد) در خصوص تهیه گزارشی از وضعیت علم و فناوری ایران نشست مشترک ستاد نظام پایش و ارزیابی دبیرخانه شورای عالی عتف و هیأت اعزامی سازمان کنفرانس توسعه و تجارت ملل متحد (آنکتاد) برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، نشست مشترک ستاد پایش و ارزیابی دبیرخانه شورای عالی عتف و هیأت اعزامی از سازمان کنفرانس توسعه و تجارت ملل متحد (آنکتاد) برگزار شد. این نشست که در راستای تکمیل اطلاعات این نهاد بین‌المللی برای تهیه گزارشی در مورد وضعیت علم و نوآوری کشور ایران است، در مورد گزارش‌ها، شیوه تهیه گزارش نهادهای مسئول و نهایتاً نظام پایش و ارزیابی بر حسب اختیارات و وظایف قانونی بود. این گزارش در برگیرنده اعتبارات تحقیقاتی در قالب ماده ۲۲۴ برنامه پنجم توسعه و عملکرد دستگاه‌های اجرایی در راستای قانون ۱ تا ۳ درصد خواهد بود.

بر همین اساس، ستاد پایش و ارزیابی دبیرخانه شورای عالی عتف نیز گزارشی اجمالی در مورد عملکرد این شورا و نهادهای ذیربط آن ارائه کرد. در ادامه سوالاتی در رابطه با تعدد مراکز پایش و ارزیابی از سوی نمایندگان سازمان کنفرانس توسعه و تجارت سازمان ملل مطرح شد. پروفسور شوخا پر نیز با اشاره به مرکز آمار ایران، دبیرخانه شورای عالی عتف، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری گفت: تعدد این نهادها بسیار گیج کننده است. او ادامه داد: در نهایت داده‌های جمع آوری شده توسط این سیستم‌ها در کدام مرجع مورد بررسی قرار می‌گیرند و کدام نهاد مسئول امر پایش و ارزیابی است؟

دکتر ملکی، دبیر ستاد پایش و ارزیابی دبیرخانه

محتوای علمی و سیاست گذارانه تولید شده در

دبیرخانه شورای عالی عتف تبدیل به کتاب می‌شوند

داوری شورای نشر مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور برای ۳۰ عنوان کتاب

سجادی فر ادامه داد: معاونت پژوهشی مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور و شورای نشر این مرکز تمام تلاش خود را خواهد کرد تا این ۳۰ عنوان کتاب به دقت مورد بررسی قرار گیرند و به موقع بر روی آنها داوری علمی و فنی صورت گیرد تا کتاب‌های مجاز، برای انتشار و ارائه در هفته پژوهشی آماده باشند.

او در مورد محتوای این کتاب‌ها نیز توضیحاتی ارائه داد و گفت: این تعداد عنوان کتاب حاصل تلاش بخش‌های مختلف دبیرخانه شورای عالی عتف است که به صورت گزارش‌هایی در حوزه‌های مختلف علم و فناوری از جمله اقتصاد، آینده نگاری، ارزیابی و پایش، شرکت‌های دانش بنیان و طرح‌های کلان ملی تهیه شده است.

دکتر سجادی فر در ادامه این موضوع را اتفاق مثبتی در دبیرخانه شورای عالی عتف دانست و گفت: تهیه حجم بالای این گونه گزارشات نشان دهنده فعالیت دبیرخانه و تلاش این نهاد برای دست یابی به مأموریت‌های قانونی آن است.

معاون پژوهشی مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور از درخواست دبیرخانه شورای عالی عتف برای داوری ۳۰ عنوان کتاب تدوین شده در این دبیرخانه خبر داد و گفت: محتوای این کتاب‌ها در حوزه‌های مختلف علم و فناوری است که تماماً از سوی خود دبیرخانه عتف تدوین شده‌اند.

به گزارش روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، دکتر سید مهدی سجادی فر، معاون پژوهشی مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور که در چهارمین نشست هم اندیشی کارگروه‌های دبیرخانه این شورا حضور داشت، از آمادگی شورای نشر مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور در مورد داوری ۳۰ عنوان کتاب ارائه شده از سوی دبیرخانه خبر داد و گفت: دبیرخانه شورای عالی عتف به مناسبت هفته پژوهش ۳۰ عنوان کتاب را آماده انتشار کرده است و برای داوری این کتاب‌ها و صدور مجوز چاپ آن‌ها از شورای نشر مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور کمک خواسته است.

در نشست چهارم هم اندیشی ستادهای

دبیرخانه شورای عالی عتف مطرح شد:

دبیرخانه باید وظایف قانونی خود را

به صورت فعال تر دنبال کند

معظم انقلاب در مورد اقتصاد مقاومتی و ۴ محور تعیین شده از سوی ایشان گفت: کارگروه‌های شورای عالی عتف باید وظایف شورا را در ذیل این ۴ محور بازنگری کنند تا وظایف شورای عالی عتف و بخش‌های مختلف آن نیز در راستای سیاست گذاری‌های کلان کشور باشد.

در پایان جلسه هم اندیشی ستادهای دبیرخانه شورای عالی عتف، در خصوص هفته پژوهش و اقدامات پیشنهادی ستادهای بحث و تبادل نظر شد. بنابر این بحث‌ها، مقرر شد تا دبیران ستادهای تا جلسه آتی نشست هم اندیشی ستادهای، لیست کارگاه‌ها و نشست‌های خود را مشخص کنند تا دبیرخانه بتواند برنامه‌ریزی زمانی و مکانی لازم را در این زمینه انجام دهد. در این راستا برخی چالش‌های اجرایی ستادهای نیز مطرح شد و در این زمینه‌ها تصمیماتی نیز اتخاذ شد.

گفتنی است، جلسات هم اندیشی ستادهای دبیرخانه شورای عالی عتف، زین پس هر دو هفته یکبار در دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری برگزار خواهد شد.

چهارمین نشست هم اندیشی ستادهای دبیرخانه شورای عالی عتف برگزار شد. این جلسه با حضور معاون اجرایی دبیرخانه، دبیران ستادهای و مدیر امور ستادهای دبیرخانه برگزار شد. در این جلسه، موضوعاتی پیرامون چگونگی هماهنگی فعالیت‌های دبیرخانه با محورهای ابلاغ شده در حوزه اقتصاد مقاومتی توسط رهبر معظم انقلاب، هفته پژوهش و برنامه ریزی‌های مربوط به آن، ضرورت تولید محتوای مصرفی ستادهای برای کمیسیون‌های تخصصی و حضور فعال ستادهای در فعالیت‌های دبیرخانه بحث و گفتگو شد.

به گزارش روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، چهارمین نشست هم اندیشی ستادهای دبیرخانه شورای عالی عتف برگزار شد. در ابتدای این جلسه، مهندس مصطفی کاظمی، معاون اجرایی دبیرخانه شورای عالی عتف، ضمن تاکید بر لزوم فعالیت بیش از پیش دبیرخانه و اجزای آن در حوزه‌هایی که به موجب قانون به عهده آن گذاشته شده است، گفت: دبیرخانه نباید منتظر دستور باشد، بلکه باید وظایف خود را به صورت فعال دنبال کند. او ادامه داد: البته این به معنای ورود به حوزه وظایف سایر نهادها نیست، بلکه به این معناست که در حوزه‌هایی که مطابق قانون و آئین نامه‌ها تکلیف شورای عالی عتف هستند، فعال تر عمل کرده و وظایف خود را انجام دهیم.

کاظمی به ضرورت تولید محتوای مصرفی ستادهای برای کمیسیون‌های تخصصی اشاره کرد و گفت: ستادهای از طریق این محتوا می‌توانند به کمیسیون‌ها برای دست یابی به اهداف خود کمک کنند و باید بر نقش تولیدکنندگی محتوا در درون ستادهای تاکید داشته باشیم. در ادامه جلسه، مهندس کاظمی با اشاره به ابلاغیه رهبر

مشاور سازمان کنفرانس توسعه و تجارت سازمان ملل در

گفتگوی اختصاصی با پایگاه اطلاع‌رسانی دبیرخانه عتف:

گزارش آنکتاد به دنبال منابع اطلاعاتی در

زمینه تحقیق و توسعه در ایران است

سازمان ملل را شامل ۴ بخش اصلی دانست و گفت: نظام ملی علم و نوآوری، بیوتکنولوژی، نفت و انرژی و داده‌های آماری و شاخص‌های مربوط به آنها بخش‌های مختلف این گزارش هستند. این پروفسور هلندی ضمن اشاره به اینکه او مسئول فصل چهارم این گزارش است، گفت: ما در فصل داده‌های آماری به دنبال این هستیم که ببینیم چه نوع گزارش‌هایی توسط نظام ملی علم و نوآوری ایران تهیه می‌شوند، چه ارگان‌هایی این گزارش‌ها را تهیه می‌کنند، کتاب‌ها و جزوات منتشر شده در این راستا چه تعداد هستند و محتوای آنها شامل چیست و آیا در زمینه تکنولوژی‌های بالا یا هایتک هستند یا خیر. اشخا پر ادامه داد: ما عمدتاً به دنبال منابع اطلاعاتی در زمینه علم و نوآوری و تحقیق و توسعه هستیم و این گزارش را به درخواست معاونت علمی ریاست جمهوری آغاز کرده ایم.

معاون پژوهشی مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور در حاشیه سومین نشست مشترک دبیرخانه شورای عالی عتف با نمایندگان سازمان کنفرانس توسعه و تجارت سازمان ملل متحد، پروفسور مارتین اشخا پر در مورد محتوای گزارش آتی آنکتاد در مورد وضعیت علم و نوآوری ایران توضیحاتی ارائه داد.

به گزارش روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، سومین جلسه از مجموعه نشست‌های مشترک دبیرخانه شورای عالی عتف سازمان و کنفرانس توسعه تجارت سازمان ملل متحد برگزار شد. پروفسور مارتین اشخا پر، پژوهشگر و مشاور پروژه‌های علمی و فناوری از سازمان یونسکو که در این پروژه با آنکتاد همکاری دارد، در گفتگو با پایگاه اطلاع‌رسانی دبیرخانه شورای عالی عتف گفت: هدف تیم اعزامی از سوی آنکتاد بررسی موقعیت کشور ایران در حوزه علم، تکنولوژی، نوآوری و سیاست گذاری است. او ادامه داد: کنفرانس توسعه و تجارت سازمان ملل معمولاً بنا به درخواست کشورهای عضو، سالانه یک یا دو گزارش در مورد وضعیت کشورهای مختلف در این زمینه تهیه می‌کند.

اشخا پر گفت: در مورد ایران یکبار در سال ۲۰۰۵ این گزارش تهیه شده است و قصد آنکتاد این است که در سال ۲۰۱۶ نیز یک گزارش دیگر در مورد ایران منتشر کند. او گزارش سازمان کنفرانس توسعه و تجارت

برگزاری جلسه شصت و هشتم کمیسیون تدوین و هماهنگی شورای عالی عفت

گزارش عملکرد کمیسیون های تخصصی ارائه شد

جلسه شصت و هشتم کمیسیون تدوین و هماهنگی سیاست های علم و فناوری روز چهارشنبه ۱۳ آبان ماه برگزار شد. در این جلسه، گزارش عملکرد کمیسیون های تخصصی که به واسطه تحلیل اطلاعات موجود در دبیرخانه شورای عالی عفت تهیه شده بود، به سمع و نظر اعضای کمیسیون رسید.

به گزارش روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی عفت، شصت و هشتمین جلسه کمیسیون تدوین و هماهنگی سیاست های علم و فناوری، امروز چهارشنبه در محل دبیرخانه شورای عالی عفت برگزار شد. در پیش از دستور این جلسه، دکتر محمد ابوبی، قائم مقام دبیرکل شورای عالی عفت، ضمن اشاره به ضرورت مشارکت دبیرخانه علوم، تحقیقات و فناوری در تدوین برنامه ششم توسعه، گفت: در آخرین مرحله، جلسه آموزشی از سوی دبیرخانه با مشارکت دبیران کمیسیون های تخصصی و کارشناسان در مورد برنامه ششم توسعه برگزار شده است و امیدواریم که دبیران محترم مشارکت بیشتری داشته باشند.

او همچنین به حضور گروهی از کارشناسان و دست اندرکاران سازمان کنفرانس توسعه و تجارت سازمان ملل (آنکتاد) در ایران به دعوت معاونت علم و فناوری ریاست جمهوری و درخواست آن ها مبنی بر ارائه گزارش هایی برای تکمیل گزارش وضعیت نظام علم و فناوری کشور اشاره کرد و گفت: ما دو جلسه با آنکتاد در مورد مناطق ویژه علم و

فناوری و سامانه سمات و گردآوری داده ها تنظیم کرده ایم و اطلاعاتی را در این حوزه به آنها ارائه خواهیم داد، ولی چنانچه دبیران محترم کمیسیون های تخصصی پیشنهادی در مورد موضوعات مربوط به خود دارند، لطفاً به دبیرخانه منتقل کنند تا در گزارش نهایی قابل ارائه به آنکتاد لحاظ شود.

در ادامه جلسه، گزارش عملکرد کمیسیون های تخصصی شورای عالی عفت، از سوی مسئول امور دبیرخانه ارائه شد. این گزارش شامل موضوعاتی چون تعداد جلسات برگزار شده و تعداد جلسات به حدنصاب رسیده، ترکیب جلسات، درصد ارسال پاسخ به نامه ها، مشارکت نمایندگان دستگاه های اجرایی عضو، در فصل بهار و تابستان، در راستای پایش عملکرد فعالیت های جاری کمیسیون های تخصصی بود.

دکتر فصیحی، دبیر کمیسیون تدوین و هماهنگی، به مورد مناقشه بودن این قبیل گزارشات اشاره کرد و گفت: غرض این است که با این قبیل گزارش ها خود را برای سنجش اثربخشی و کارآمدی عملکرد خود و برنامه ریزی های آتی مرتبط با مأموریت شورا آماده کنیم. او ادامه داد: این فقط یک تصویر اولیه است و در گذشته هم در قالب های دیگر هم انجام شده است و تلاش می شود که مدل منطقی تر شود و تصاویر مفهوم تر باشد تا مجموعه کار برای سنجش اثربخشی موثر واقع شود. این ارزیابی ضروری است و اگر فکر می کنید که مواردی از آن نیاز به اصلاح دارد، لطفاً مشارکت کنید. ۶۶

نشست مشترک کنفرانس توسعه و تجارت

سازمان ملل و دبیرخانه شورای عالی عفت

نوآوری و اتصال علم و تکنولوژی به بازار هدف اصلی گزارش های آنکتاد است

هیأتی متشکل از اعضا و کارشناسان کنفرانس توسعه و تجارت سازمان ملل (آنکتاد) که در حال بازدید دو هفته ای از ایران و نظام علم، تحقیقات و فناوری کشور هستند تا گزارشی در مورد وضعیت کشور در این حوزه تهیه کرده و پیشنهادهایی را به معاونت علم و فناوری ریاست جمهوری ارائه کنند، ظهر روز یکشنبه ۱۰ آبان ماه از دبیرخانه شورای عالی عفت بازدید کردند. این گروه در نشست مشترک با مدیران، دبیران علمی و کارشناسان دبیرخانه عفت ضمن درخواست ارائه اطلاعاتی به منظور تکمیل گزارش خود، بر لزوم ایجاد ارتباط سازنده بین نظام علم، تحقیقات و فناوری ایران و آنکتاد اشاره کردند و گفتند: هدف اصلی آنکتاد از ارائه گزارش و ارائه پیشنهادهای اتصال نظام علم و فناوری به بازار است.

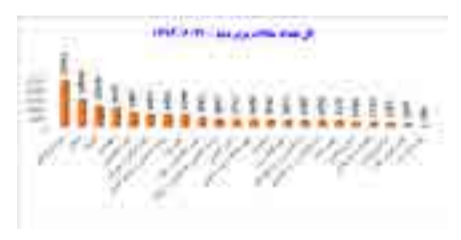
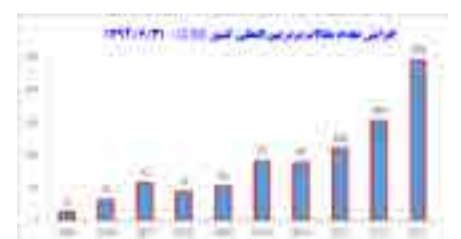
به گزارش روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی علم، تحقیقات و فناوری، روز یکشنبه ۱۰ آبان ماه، هیأتی گروهی متشکل از اعضا و کارشناسان کنفرانس توسعه و تجارت سازمان ملل از دبیرخانه شورای عالی علم، تحقیقات و فناوری بازدید کردند و در نشست مشترک با حضور دکتر محمد ابوبی، قائم مقام دبیرکل شورا، مهندس مصطفی کاظمی، معاون اجرایی، دکتر فصیحی، دبیر کمیسیون هماهنگی، و برخی دیگر از دست اندرکاران نظام علم و تحقیقات و فناوری کشور شرکت کردند.

در این نشست در ابتدا گزارشی از تاریخچه، ساختار، نحوه فعالیت و دستاوردهای شورای عالی علم، تحقیقات و فناوری توسط دکتر ابوبی ارائه شد. سپس میشل لیم مسئول امور اقتصادی از سازمان ملل ضمن توضیح علت حضور آن ها در این جلسه گفت: حضور ما در ایران و تهیه گزارش به درخواست معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری ایران بوده است و بنا به تعهد ما در زمینه کمک به کشورهای در حال توسعه، گزارشی را سال آینده به سازمان ملل ارائه خواهیم کرد. او ادامه داد: به منظور تهیه گزارش نیاز به داده

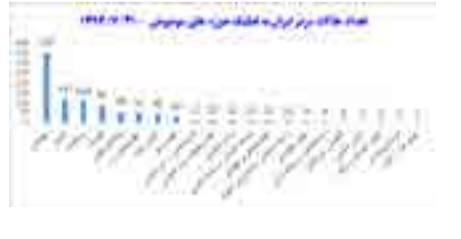
افزایش رشد کیفی مقالات علمی کشور:

دانشگاه ها و موسسات تحقیقاتی دارای برترین مقالات بین المللی

براین اساس تعداد مقالات برتر جمهوری اسلامی ایران در ۱۰ سال گذشته به طور مرتب افزایش یافته است. به طوریکه در سال ۲۰۰۵ میلادی تنها تعداد ۱۳ مقاله برتر موجود بود و این تعداد در سال ۲۰۰۶ میلادی به ۳۲ و در سال ۲۰۰۷ میلادی به ۵۷ مورد افزایش یافت. در سال ۲۰۱۱ میلادی پژوهشگران کشور موفق شدند تا تعداد ۸۹ مقاله را در مجموع مقالات برتر دنیا جای داده و در سال ۲۰۱۲ میلادی این رقم به تعداد ۱۱۱ مورد افزایش یافت. در سال ۲۰۱۳ میلادی تعداد مقالات برتر کشور به ۱۵۳ مورد و در سال ۲۰۱۴ میلادی با یک افزایش دیگر، تعداد این دسته از مقالات به ۲۴۵ مورد رسیده است. بدین ترتیب با مقایسه تعداد مقالات برتر در سال ۲۰۰۵ میلادی نسبت به ۲۰۱۴ میلادی مشخص می شود که تعداد این دسته از مقالات ۱۹ برابر شده است. همچنین از ابتدای سال ۲۰۱۵ میلادی تاکنون تعداد ۶۸ مقاله پراستناد توسط پژوهشگران کشور در طایفه داران علم ثبت شده است. ضمناً سهم جمهوری اسلامی ایران از مقالات برتر در ۱۰ سال اخیر ۰/۴ درصد کل مقالات برتر دنیا و ۰/۵ درصد کل مقالات تولید شده توسط کشور است. همانگونه که سهم کمیته مقالات علمی بین المللی در رشته های موضوعی مختلف یکسان نیست، سهم مقالات برتر نیز یکسان نیست.

رشته های پزشکی بالینی، شیمی، فیزیک، مهندسی و علوم اجتماعی پنج رشته موضوعی هستند که بیشترین تعداد مقالات داغ و پراستناد دنیا در آن ها تولید شده است. در مقابل اقتصاد و بازرگانی، میکروبیولوژی و علوم هوا و فضا دارای کمترین تعداد مقالات داغ و پراستناد هستند. پژوهشگران کشور در برخی رشته های موضوعی قوی تر از سایرین ظاهر شده اند. این قیاس تنها با نگاه به میزان مقالات پراستناد در یک رشته قابل انجام نیست، بلکه بایستی به تعداد پژوهشگران کشور در آن رشته موضوعی و همچنین سهم آن رشته موضوعی از کل مقالات پراستناد دنیا نیز نگریست. پژوهشگران کشور در حوزه مهندسی موفق شده اند ۳۵۱ مقاله پراستناد در سطح بین المللی تولید که برابر با ۳۲/۵۳٪ (سه و پنجاه و سه صد درصد) از کل مقالات پراستناد دنیا می باشد.

در راستای بند ۹ ماده ۲ اساسنامه پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) مصوب جلسه ۶۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی مبنی بر معرفی پراستنادترین دانشگاه ها و مقامات علمی، گزارش افزایش رشد کیفی مقالات علمی کشور و معرفی دانشگاه ها و موسسات تحقیقاتی برتر در تولید مقالات برتر در عرصه های بین المللی بدین شرح ارائه می شود:

کمیته تولید علم تنها یکی از شاخص های رشد علمی است، اما در سند سیاست های کلان علم و فناوری ابلاغی توسط مقام معظم رهبری به مرجعیت و دیپلماسی علمی و اثرگذاری اقتصادی علم تولید شده، اهمیت چند برابری داده شده است. امروزه تحقیقات علمی نشان می دهند که کیفیت پژوهش اصلی ترین علت افزایش مرجعیت علمی است.

دیپلماسی علمی نیز باعث افزایش کیفیت پژوهش و مرجعیت آن می گردد و اثرگذاری اقتصادی نیازمند تولید علم کاربردی است. بنابراین تکیه صرف به کمیته تولید علم باعث توسعه علمی نخواهد شد. مقالات برتر (Top papers) به گروه اندکی از مقالات اطلاق می شود که تعداد استنادهای زیادی در دریافت کرده اند. این مقالات را مقالات یک درصد و یک دهم درصد برتر نیز می نامند که شامل مقالات پراستناد و داغ می شود. مقالات برتر به دو دسته مقالات داغ (Hot papers) و مقالات پراستناد (Highly cited papers) تقسیم می شوند. مقاله داغ دریافتی در رشته موضوعی خود در زمره مقالات یک دهم درصد برتر قرار گرفته است، در حالی که مقاله پراستناد در زمره مقالات یک درصد برتر قرار می گیرد. بازه زمانی برای محاسبه مقالات داغ دوماهه و برای مقالات پراستناد ۱۰ ساله است، بنابراین با توجه به متوسط تعداد استنادها در هر رشته، تمامی مقالات داغ، مقاله پراستناد نبوده و همچنین عکس این حالت نیز صادق است.

اطلاعات این گروه از پژوهش ها از پایگاه طلایه داران علم تامسون رویترز (ESI) استخراج می گردد که همواره اطلاعات ۱۰ سال اخیر را پوشش می دهد. مقالات پراستناد و داغ بیانگر پژوهش هایی هستند که مسیر توسعه علم بین الملل را نشان می دهند. بعد از انجام یک پژوهش، اینکه سایر پژوهشگران تا چه اندازه به آن توجه کرده و آن را مبنای تحقیقات بعدی خود قرار دهند نشان دهنده اهمیت آن پژوهش بوده و در واقع پژوهش هایی هستند که جبهه های تحقیق جدید را در دنیای علم می گشایند. هر چند لفظ مقالات برتر مصطلح است، اما مدارک مختلفی که در حوزه های علمی تولید می شوند، می توانند به مقالات برتر یا مدارک برتر تبدیل شوند. شاید علت استفاده از لفظ مقاله برتر به این دلیل است که مقالات نسبت به سایر مدارک استناد بالاتری دریافت می کنند و همچنین مدرک غالب هستند. بر اساس اطلاعات مستخرج از پایگاه طلایه داران علم تامسون رویترز (ESI) مجموع کل مقالات برتر تولید شده توسط پژوهشگران کشور در ۱۰ سال اخیر تا تاریخ ۱۳۹۴/۶/۳۱ برابر با ۹۵۶ مورد گزارش شده که از این تعداد ۸۵۳ (۸۹٪) آنها را مقالات پژوهشی و ۱۰۳ (۱۱٪) از مقالات برتر شامل مقالات مروری می شود.

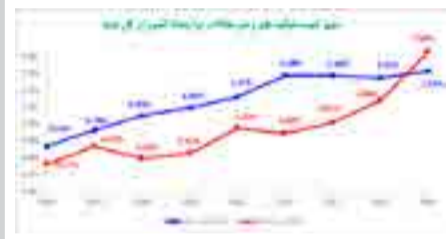

ادامه در صفحه بعد

ادامه صفحه قبل

هر چند محققان شیمی با تولید تعداد ۱۱۷ مقاله پراستناد و ریاضیات با تعداد ۱۱۳ مقاله پراستناد دارای بیشترین تعداد مقالات از این نوع بعد از رشته موضوعی مهندسی هستند، اما وضعیت این دو رشته با یکدیگر متفاوت است. پژوهشگران حوزه ریاضی ۳،۱۹٪ (سه میز نوزده صدم درصد) از کل مقالات پراستناد دنیا را به خود اختصاص داده اند ولی پژوهشگران شیمی موفق شده اند تا حدود ۰،۸۱٪ (هشتاد و یک صدم درصد) از کل مقالات پراستناد دنیا در این زمینه را تولید کنند. در حوزه علوم اجتماعی تنها ۱۰ مقاله پراستناد تولید شده که ۰،۱۲٪ (دوازده صدم درصد) از کل مقالات دنیا در این حوزه است.

در مجموع باید گفت که سهم مقالات داغ و پراستناد کشور از کل مقالات دنیا از سهم تولید علم کشور در سال ۲۰۱۴ میلادی پیشی گرفته است. در طول ۱۰ سال گذشته همواره سهم کمیت تولید علم کشور از سهم مقالات پراستناد و داغ دنیا کمتر بوده است، اما داده‌های سال ۲۰۱۴ میلادی نشان می‌دهد که این روند برعکس شده است.

دانشگاه‌ها و موسسات تحقیقاتی برتر کشور دارای موثرترین پژوهش‌های بین المللی

دانشگاه‌ها و موسسات تحقیقاتی مختلف کشور با نسبت‌های مختلف به تولید مقالات برتر پرداخته‌اند. در پایگاه‌های استنادی نام دانشگاه‌ها و موسسات تحقیقاتی با املاهای مختلفی به رشته تحریر درآمده‌اند. پژوهشگران هنگام ارسال نتایج پژوهش‌های خود به مجلات علمی، نام دانشگاه یا موسسه تحقیقاتی خود را با شکل‌های مختلفی می‌نویسند. این مسئله فقط مختص جمهوری اسلامی ایران نیست، بلکه یک مسئله جهان شمول است. پایگاه‌های استنادی به دلیل هزینه بالای یکسان‌سازی نام‌ها، هنوز در اعلام آمارها مشکل دارند و پایگاه طلایه داران علم تامسون روبرتز (ESI) نیز از این قاعده مستثنی نیست. به همین دلیل برای اعلام تعداد مقالات برتر دانشگاه‌ها، کل این مقالات به صورت مجدد در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) مورد بررسی قرار گرفت. از مجموع ۹۵۶ مقاله برتر تولید شده که حاصل مشارکت کلیه دانشگاه‌ها و موسسات تحقیقاتی کشور بوده سهم دانشگاه‌ها و مراکز مختلف به شرح زیر می‌باشد: از دانشگاه‌های جامع، دانشگاه تهران، تربیت مدرس، شیراز، تبریز، مازندران، فردوسی مشهد، بوعلی سینا همدان، شهید بهشتی، شهید مدنی آذربایجان و رازی کرمانشاه دارای بیشترین تعداد مقالات برتر بوده‌اند.

در بین دانشگاه‌های علوم پزشکی، علوم پزشکی تهران، شهید بهشتی، اصفهان، مشهد، مازندران، بقیه الله، تبریز، جندی شاپور اهواز، کرمان دارای بیشترین تعداد مقالات برتر بوده‌اند. از میان دانشگاه‌های صنعتی، دانشگاه صنعتی شریف، امیرکبیر، علم و صنعت ایران، صنعتی اصفهان، صنعتی نوشیروانی بابل، صنعتی شیراز، خواجه نصیرالدین طوسی و صنعت نفت بیشترین تعداد مقالات برتر را منتشر کرده‌اند. دانشگاه‌های آزاد اسلامی ۱۹۶ مقاله و دانشگاه‌های پیام نور ۱۶ مقاله برتر منتشر کرده‌اند. در بین موسسات و مراکز پژوهشی پژوهشگاه دانش‌های بنیادی، انستیتو پاستور ایران، پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک و زیست فناوری، پژوهشگاه صنعت نفت، پژوهشگاه علوم و تکنولوژی پیشرفته علوم محیطی دارای بیشترین تعداد مقالات برتر بوده‌اند. ۶۶

دیدار معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم و هیات دانشگاهی سوئیس

علمی و برگزاری دوره‌های مشترک تحقیقاتی را از جمله زمینه‌های همکاری علمی و فناوری ایران و سوئیس اعلام کرد.

در ادامه این دیدار دکتر پاتریک آبیشر رئیس دانشگاه EPFL سوئیس گفت: دانشجویان ایرانی از نخبه‌ترین و بهترین دانشجویان در سطح دنیا هستند و میان دانشگاه‌های برتر دنیا برای جذب دانشجویان ایرانی رقابت وجود دارد.

وی افزود: ارتباط دانشگاهی ایران و سوئیس از گذشته برقرار بوده است و هم‌اکنون علاوه بر ۱۷۴ دانشجویی دکترای به شکل حضوری، تعداد ۳۰۰۰ دانشجوی ایرانی نیز به شکل غیر حضوری و از راه دور در حال تحصیل در دانشگاه‌های سوئیس می‌باشند و تعدادی از اساتید ایرانی نیز در بخش‌های مدیریت و

به گزارش گاهنامه عفت، هیات دانشگاهی کشور سوئیس به همراه مقامات سفارت این کشور در ایران، با حضور در محل وزارت علوم با معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم، مدیرکل برنامه‌ریزی امور فناوری و معاونان پژوهشی دانشگاه‌های کشور در خصوص گسترش همکاری‌های علمی رایزنی کردند.

در این نشست که توسط معاونت پژوهش و فناوری و دفتر برنامه‌ریزی امور فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برگزار گردید، وحید احمدی با ارائه گزارشی از وضعیت آموزش عالی کشورمان و تعداد دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، تعداد دانشجویان، تعداد موسسات پژوهشی دولتی و خصوصی، تعداد پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد و تولیدات علمی نمایه شده ایران

آموزش مراکز آموزشی سوئیس فعالیت می‌کنند. در ادامه این دیدار تعدادی از روسای دانشگاه‌های ایران و هیئت سوئیس گزارشی از وضع موجود و ظرفیت مرکز دانشگاهی خود ارائه داده و طرفین در خصوص جزئیات ادامه همکاریها تبادل نظر کردند. این هیات دانشگاهی قرار است طی یک هفته حضور خود در ایران از دانشگاه‌های شیراز، اصفهان، یزد، علوم پزشکی تهران و صنعتی شریف بازدید کنند. ۶۶

در پایگاه‌های آی اس آی و اسکاپوس، ظرفیت بالای آموزش عالی و علم و فناوری ایران را برای هیئت دانشگاهی سوئیس تبیین کرد. وی ضمن اشاره به افزایش تعامل با مراکز دانشگاهی معتبر در دو سال اخیر و اعلام آمادگی و استقبال ایران از گسترش همکاری‌های علمی با دانشگاه‌های سوئیس، تبادل استاد و دانشجو، اعطای فرصت‌های مطالعاتی در هر دو کشور برای دانشجویان دکترا و اعضای هیئت

برگزاری جلسه هماهنگی کارگاه‌های آموزشی مشترک با کشور آفریقای جنوبی با حضور کاردار این کشور در ایران

به گزارش گاهنامه عفت، پیرو تفاهم نامه منعقد شده بین حوزه معاونت پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با طرف آفریقای جنوبی، جلسه هماهنگی جهت برگزاری اولین کارگاه آموزشی مشترک در محل دفتر مدیرکل برنامه‌ریزی امور فناوری وزارت

عفت تشکیل گردید. اولین کارگاه آموزشی مشترک با حضور متخصصین حوزه زیست فناوری دو کشور در ۵ و ۶ آبان ماه در تهران برگزار خواهد شد.

در ابتدای این جلسه دکتر پیری مدیرکل برنامه‌ریزی امور فناوری ضمن ابراز خرسندی نسبت به برگزاری این کارگاه مشترک، این موضوع را سرآغازی برای همکاری‌های مشترک علمی بیشتر بین طرفین در آینده دانست و بر استفاده دو طرف از پتانسیل‌های علمی متخصصین این حوزه به نحو احسن تاکید نمودند.

در ادامه این نشست آقای سی دات کاردار آفریقای جنوبی در ایران نیز ضمن تایید پیشنهادات مدیرکل برنامه‌ریزی امور فناوری وزارت عفت مبنی بر اجرای طرح‌های پژوهشی مشترک، خواستار توسعه تبادلات علمی و آموزشی در سطح وسیع تر بین دو کشور شد. ۶۶

عضویت پارک علم و فناوری مازندران در انجمن جهانی پارک‌ها

عضو از ۷۳ کشور دارد که روی هم رفته ۲۵۰۰۰۰ شرکت در آنها بر پایه اقتصاد دانش بنیان فعالیت می‌نمایند. به همین ترتیب، دارایی اصلی این انجمن دانش و تخصص بسیار بالای آن است که طی ۲۵ سال گذشته در تمام موضوعات مربوط به طراحی، اجرا و مدیریت پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد تجاری و نوآوری تجمیع یافته است.

لازم به ذکر است که IASP یک سازمان غیر دولتی (NGO) با فعالیت مشاوره است که با شورای اقتصاد و اجتماعی سازمان ملل همکاری می‌نماید. این انجمن دارای شش بخش دارد که در آفریقا، آسیای، آسیای جنوب شرقی، اروپا، آمریکای لاتین و آمریکای شمالی می‌باشد.

این انجمن دارای دو دفتر در مالاگای اسپانیا و پکن چین است و تا کنون ۳۲ کنفرانس و ۹۵ رویداد و سمینار برگزار کرده است. ۶۶

پارک‌های در حال توسعه موجود، مراکز رشد تجاری بر مبنای نوآوری، موسسات تحقیق و توسعه، دانشگاه‌ها و کارشناسان توسعه اقتصادی و فناوری و انتقال

تکنولوژی را در سرتاسر جهان به هم متصل می‌نماید. انجمن بین المللی پارک‌های علم و فناوری جهان یک انجمن دانش بنیان است که در سال ۱۹۸۴ (۱۳۶۳) ایجاد شد. شبکه گسترده این انجمن ۳۹۹

پارک علم و فناوری مازندران به عضویت قطعی (Full member) انجمن بین المللی پارک‌های علم و فناوری جهان درآمد.

به گزارش گاهنامه عفت، با تصویب هیأت مدیره انجمن بین المللی پارک‌های علم و فناوری؛ IASP به عضویت قطعی (Full member) این انجمن پذیرفته شد.

بر اساس این گزارش، تعامل با سایر پارک‌های علم و فناوری جهان و سازمان‌های مرتبط با آنها، دسترسی به اطلاعات و تجربیات آنان، انتقال دانش فنی، امکان استفاده از منابع انجمن و امکان همکاری میان شرکت‌های پارک علم و فناوری مازندران با سایر شرکت‌های عضو پارک‌های زیرمجموعه، در بلندمدت از جمله اهداف عضویت در این انجمن می‌باشد.

انجمن بین المللی پارک‌های علم و فناوری، شبکه‌ای جهانی از پارک‌های علم و فناوری است که متخصصان

و حمایت مسئولان آموزش عالی دو کشور بر توسعه همکاری مشترک و متقابل بین دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و مراکز فناوری دو کشور تاکید و مقرر کردند در زمینه تبادل بورسیه دانشجویی و آموزش عالی فنی و حرفه‌ای کارگروه مشترک تشکیل شود. مؤسسه مبادلات آکادمیک آلمان (DAAD) یک مرکز بین‌المللی است که برنامه اصلی آن برقراری ارتباط میان دانشجویان، استادان و پژوهشگران سایر کشورها با مراکز آموزش عالی آلمان و پذیرش و آموزش آن‌ها در این کشور است. ۶۶

در این دیدار طرفین ضمن اعلام آمادگی

نشست مشترک مسئولان وزارت علوم و دبیرکل موسسه تبادلات علمی آلمان برگزار شد

فنی و حرفه‌ای، رئیس مرکز روابط بین الملل دانشگاه خوارزمی و مدیرانی از حوزه دانشجویی و پژوهشی و فناوری وزارت علوم با دکتر دورته رونالد دبیرکل موسسه تبادلات علمی آلمان (daad)، در خصوص گسترش همکاری‌های علمی و فناوری بین دو کشور تبادل نظر شد.

به گزارش گاهنامه عفت، در این نشست مشترک مجتبی شریعتی نیاسر معاون آموزشی وزیر علوم، حسین سالار آملی قائم مقام وزیر علوم در امور بین الملل، دکتر پیری مدیرکل برنامه‌ریزی امور فناوری وزارت علوم تحقیقات و فناوری و روسای دانشگاه‌های شهید بهشتی، علم و صنعت، جامع علمی کاربردی،

پیشرفته R&D-۱ جای خود را به R&BD-۲ داده است. تاکید رهبری انقلاب در منشور ابلاغی اقتصاد مقاومتی بر عوامل راهبردی چون پیشسازی اقتصاد دانش بنیان و نظام ملی نوآوری و رقابت پذیری اقتصادی؛ کشور را به گونه ای آماده خواهد نمود تا با کنار گذاشتن اقتصاد نفتی عرصه های توسعه و پیشرفت یکی پس از دیگری به شکوفایی و کمال برسد. باید اذعان نمود که علی رغم نرخ بالای تولید علم در کشور و علی رغم همه اقدامات انجام شده در حوزه توسعه فناوری و موسسات دانش مدار، هنوز تا رسیدن مطلوب تعیین شده در ایران ۱۴۰۴ و نرخ تبدیل دانش به فناوری و خلق ثروت و رفاه عمومی فاصله زیادی داریم که تلاش های پرشتاب و منظم همگانی را می طلبد. هنوز موسسات فناور و دانش بنیان که می توانند محور اصلی توسعه اقتصاد مقاومتی و دانش بنیان باشند و علی رغم وجود قانون مترقی حمایت از این موسسات آن ها با مشکلات ریز و درشتی روبه رو هستند. باید مراجع ذیربط در حل و فصل آن ها با جدیت بکوشند و سایر دستگاه ها در بخش خصوصی و دولتی و عمومی هم همراهی های لازم را بنمایند. به باور نویسنده این نوشتار موارد زیر باید در دستور کار قرار گیرند.

۱- فرهنگ سازی و نهادینه نمودن باور همگانی در خصوص اقتصاد مقاومتی، دانش بنیان و علم نرم.

۲- باور نمودن جایگاه و نقش و اهمیت فناوری و کسب و کارهای دانش بنیان در توسعه درون زای کشور توسط بخش های دولتی، عمومی و خصوصی

۳- ایجاد رویه مناسب برای استانداردسازی محصولات فناورانه و دانش بنیان

۴- دور ماندن موسسات دانش بنیان از پیچ و خم های دیوان سالاری های اداری و مالی به ویژه در حوزه های مانند بیمه، مالیات، گمرک، تسهیلات و ضمانت نامه ها

۵- اجتناب مدیران دولتی از برخورد های سلیقه ای با قانون حمایت از موسسات دانش بنیان و عزم همگانی برای اجرای جدی آن

۶- تعامل مثبت و همکاری های هم افزا در مدیریت تجاری سازی و فن بازار و حمایت از موسسات دانش بنیان

۷- ایجاد رویه مناسب برای ارزش گذاری محصولات فناورانه و ایده محور

۸- تعیین ضوابط برند شدن محصولات فناورانه

۹- تحقق منابع سرمایه گذاری ریسک پذیر (VC)

۱۰- تدوین قوانین مناسب و روان برای صادرات و مبادلات فناورانه با سایر کشورها

۱۱- ترمیم اساسی اعتبارات و تسهیلات زیرساختی، منابع کارشناسی و هزینه ای پارک ها و مراکز رشد فناوری به عنوان حامیان اصلی شرکت های دانش بنیان،

۱۲- تقویت مشارکت های مردمی در گسترش فعالیت های دانش بنیان موسسات نوپا از طریق تشکیل مجمع های خیرین فناور در استان های مختلف

در پایان

مقتدر شد چو گشت هم پایه

صنعت و علم و کار و سرمایه

همتم بدرقه راه کن ای طایر قدسی

که دراز است ره مقصد و من نوسفرم

*رئیس پارک علم و فناوری خراسان رضوی

فرهنگ دانش بنیانی و علم نرم

دکتر سید حسن علم الهدی*

پیشنهادی برای علم نرم تعریف کرده اند که عمدتاً عبارتند از: ۱- علم نرم اطلاعات، ۲- علم نرم انرژی ۳- علم نرم عمومی ۴- علم نرم مواد ۵- علم نرم زندگی ۶- علم نرم سیاست ۷- علم نرم سیستم ها ۸- علم نرم محیط ۹- علم نرم رفتار همه و همه عرصه هایی برای کار و فعالیت و شکل گیری اقتصاد دانشی هستند که البته شرح آن ها در این نوشتار نمی گنجد. واقعیت این است که برای تحقق توسعه پایدار و یکپارچه کشور و نیل به اقتصاد مقاومتی و در فرایند تبدیل دانش به ایده و فناوری و تولید علم نرم و خلق ثروت، موسسات بزرگ و کوچک دانش بنیان و SME ها دارای نقشی بی بدیل هستند. تجربه کشورهایمانند ترکیه، کره، مالزی و چین گویای این مهم است.

دانش بنیانی به مثابه علم زندگی و رشد توسعه است و به بیان پرمعنا پیامبر اعظم (ص) -من عمل علی غیر علم کان ما یفسد اکثر مایصلح- کسی که کار غیر علمی و غیر کارشناسی انجام دهد، فسادش بیشتر از صلاحش است.

از اوایل دهه ۹۰ با ظهور نظریه های رشد درون زاه اقتصاد دانان به اهمیت دانش به عنوان عامل اصلی در حفظ رشد پایدار اشاره نموده اند هر چند مطرح شدن دانش به عنوان یک عامل حیاتی در حفظ و مزیت بنگاه ها و اقتصادها چیز جدیدی نیست.

آلفرد مارشال یک قرن پیش در کتاب مبانی اقتصاد خود، دانش را به عنوان قوی ترین موتور تولید می داند. بدون تردید امروزه دانش در مرکز رقابت پذیری قرار گرفته است و مدیریت دانش چیزی است که بنگاه ها و سازمان ها را در قرن ۲۱ حفظ می کند.

مزیت پایدار یک بنگاه ناشی از دانش و خرد جمعی آن است که چطور به گونه ای موثر از چیزهایی که می داند استفاده کند و در جهت تعالی کسب و کار از دانش جدید و نوآوری ها بهره جوید. به عبارت دیگر اقتصاد دانش اقتصادی است که مستقیماً بر تولید و استفاده از دانش و اطلاعات استوار است. در دنیای امروز شکاف دانش تبدیل به واژه متداولی برای بیان تفاوت میان کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه شده است و در دنیای

زای کشور و نیز سیاست های حمایتی و اجرایی ارزشمند دولت یازدهم و دستگاه های متولی در ایجاد چنین فضایی بسیار موثر بوده است.

واقعیت این است که اقتصاد قرن بیستم با نفت شکل گرفته است و این ماده بر تمامی جنبه های سیاسی، اقتصادی و تغییر الگوهای زندگی شهرنشینی و همه عرصه های تمدنی و توسعه ای تاثیر اساسی داشته و دارد و از آن به عنوان ابزاری برای جنگ های سیاسی، روانی، اقتصادی و تحریم علیه دولت ها استفاده شده است. آن گاه که تولید نفت رو به کاهش بگذارد، مصرف بیش از تولید آن زلزله ای در اقتصاد جهانی به وجود خواهد آورد و شرایط جدیدی را برای دنیا رقم می زند که لستر براون در کتاب طرح امید پلان B از آن به روان شناسی تهی شدن چاه ها تعبیر می نماید. امروزه به منظور رهایی از اقتصاد نفتی دانش و فناوری چنان تاثیری بر توسعه دنیای پیشرفته داشته است که اکنون سخن از اقتصاد یادگیری، اقتصاد ایده و ایده پردازی، اقتصاد اطلاعات، اقتصاد دیجیتال، اقتصاد فرهنگ و به طور کلی اقتصاد دانش و مدیریت دانش در عرصه اقتصاد می باشد و تبلور آشکار این سخن امیرمؤمنان علی (ع) است که (العلم سلطان) دانش قدرت است.

از سوی دیگر شرایط اقتصادی امروز جهان، نرم شدن اقتصاد را تبیین می نماید و روند نرم شدن اقتصاد به سرعت در حال گسترش است. نرم شدن اقتصاد به طور کلی به وضعیتی اطلاق می شود که در آن ارزش افزوده بازار نرم اهمیت بیشتری در مقایسه با بازار سخت یعنی فعالیت های تجاری مانند مواد، کالا و انرژی یافته است. علم نرم به عنوان علم و فناوری جامعی تلقی می شود که هدف اصلی آن توسعه و به کارگیری نظریه ها، روش ها و ابزارهایی است که با تبیین مسائل پیچیده و متنوع، فرایندهای تصمیم گیری و اجرا جنبه علمی به خود بگیرد. هدف تحقیق علم نرم این است که تصمیم گیری ها را علمی تر و آسان تر سازد و تمرکز آن بر راهبردها، روش های تصمیم گیری و سیاستگذاری و مدیریت معطوف نماید. محققان چند عرصه

کشورهایی که بودجه و توسعه و رفاه عمومی خود را بر مبنای اقتصاد نفتی بنا نهاده اند همواره نگران نوسانات بهای این ماده سیاه رنگ و گرفتار در بازی های سیاسی جهانی برای کاهش صدور و قیمت آن می باشند. کشور ما نیز فارغ از این مشکلات نیست که ابزار تحریم های نفتی و اختلال در بازار فروش هم عاملی تشدید کننده است. رهبری معظم انقلاب اسلامی در طول سال های متمادی و در مناسبت های گوناگون و به ویژه در شعارهای راهبردی سال ها همواره بر عدم وابستگی به اقتصاد نفتی و زبان های تعلق به آن سخن گفته اند. به راستی اگر با یک برنامه ریزی و مدیریت علمی و واقع گرایانه در طول همین ۲۰ سال اخیر سالانه پنج درصد از اتکالی به اقتصاد نفتی کاسته بودیم امروزه دیگر نباید در اندیشه نوسانات قیمتی و کسر بودجه و تحریم ها باشیم. قطع این وابستگی شاید کار آسانی نباشد اما در یک فرایند برنامه ریزی شده زمانی و اقتصادهای جایگزین حتماً ممکن بوده است. درست به خاطر دارم که چند سال پیش در روزگاری که هنوز ادبیات موسسات دانش بنیان و اقتصاد متکی بر آن در کشور از شهرت و جایگاهی برخوردار نبود و در محجوریت به سر می برد به عنوان نماینده پارک های علم و فناوری کشور در حضور یکی از مقامات ارشد اجرایی کشور در فضایی که سخن از اداره کشور با نفت ۷ دلاری بود گفتم که اگر موسسات فناور و دانش بنیان را به درستی تقویت کنیم و اقتصادی متکی بر دانش و فناوری را طراحی و اجرا نماییم، به این نفت ۷ دلاری هم احتیاجی نخواهیم داشت. اکنون خوشبختانه فضای کسب و کارهای فناورانه و حمایت از موسسات دانش بنیان از حال و هوای خوشی برخوردار است. بدون تردید توجهات هوشمندانه مقام معظم رهبری به مقوله هایی چون علم و فناوری، فرهنگ و اقتصاد و کار و توسعه درون

دکتر احمدی :

مناطق ویژه علم و فناوری اکوسیستم توسعه دانش بنیان هستند

نرسیده که بتواند در زمینه توسعه دانش بنیان اوج بگیرد. وی افزود: در دولت یازدهم بنا بر نظام دهی به امور است لذا یک و نیم سال است که کار کارشناسی بر روی مناطق ویژه علم و فناوری در حال انجام است و سرانجام به این تفاهم رسیده شده که کربورها یا مناطق ویژه علم و فناوری شکل بگیرد و مشکل اجرایی به منزله نقطه ضعف قانونی نیز

۲۸۰۰ مرکز پژوهشی و آموزشی در کشور فعال است که از این تعداد یک هزار مرکز صرفاً کار پژوهشی می کنند و دهها پارک علم و فناوری و مرکز رشد و مرکز تحقیق و توسعه در بخش صنعت کشور فعالیت دارند.

دکتر احمدی گفت: هم اکنون کشور در شرایطی است که اجزای قابل قبولی دارد اما هنوز به مجموعه ای از تجربیات

دبیر کل شورای عالی عتف گفت: مناطق ویژه علم و فناوری که پیش از این به عنوان کربورهای علم و فناوری نام برده می شد، اکوسیستم توسعه دانش بنیان هستند.

به گزارش گاهنامه عتف، دکتر احمدی در چهارمین نشست هم اندیشی مناطق ویژه علم و فناوری کشور در دانشگاه فردوسی مشهد اظهار داشت: نگاه اکوسیستمی به این مناطق، تفکری است که هم اکنون مسئولان در مدل های ارزیابی شده به آن رسیده اند و عبارت از چیدمان، سازماندهی و نظام یافتگی مجموعه اجزای توسعه است.

وی تصریح کرد: برخی فکر می کنند راه اندازی مناطق ویژه علم و فناوری به معنای تصاحب یک زمین ۵۰۰ هکتاری و تغییر کاربری آن و راه اندازی برخی واحدهای علمی یا صنعتی و از جمله این اقدام هاست در حالی که نگاه اکوسیستمی به این مناطق، یعنی مدیریت اجزای توسعه که در منطقه مورد نظر از پیش مهیاست.

دکتر احمدی گفت: اگر همه اجزای تحقق توسعه دانش بنیان در یک گستره جغرافیایی حضور داشته باشد اما اکوسیستم به معنای مدیریت این اجزا نباشد نتیجه مورد نظر حاصل نخواهد شد.

معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم افزود: هم اکنون

ادامه در صفحه بعد <<

برگزاری چهارمین نشست هم اندیشی مناطق ویژه علم و فناوری کشور در مشهد مقدس

چهارمین نشست هم اندیشی مناطق ویژه علم و فناوری کشور با حضور دکتر وحید احمدی، دبیرکل شورا، دکتر محمد ابویی اردکان قائم مقام دبیرکل و علیرضا رشیدیان استاندار خراسان رضوی در دانشگاه فردوسی مشهد برگزار شد.

به گزارش گاهنامه عفت، تحقیقات و فناوری، چهارمین نشست هم اندیشی مناطق ویژه علم و فناوری کشور با حضور دکتر وحید احمدی، دبیرکل شورا، دکتر محمد ابویی اردکان قائم مقام دبیرکل، علیرضا رشیدیان استاندار خراسان رضوی، اعضای هیات رئیسه دانشگاه فردوسی مشهد و مدیران دستگاه‌های اجرایی و نمایندگان بخش خصوصی روز امروز چهارشنبه در سالن شورا دانشگاه فردوسی مشهد برگزار شد.

در ابتدا علیرضا رشیدیان، استاندار خراسان رضوی با اشاره به اهمیت توسعه مبتنی بر دانش گفت: در همه کشورها برای توسعه راهی جز اتکا به مبنای دانش وجود ندارد.

وی رشد سریع علم و تبدیل علم به فناوری را یکی از مولفه‌های اقتدار بین المللی و رفاه در کشور دانست و عنوان کرد: استقرار دانشگاه‌های کارآفرین در کشور تنها با تبدیل علم و دانش به فناوری به عنوان یکی از محورهای توسعه امکان پذیر است.

رشیدیان با تاکید بر تولید علم بومی در کشور، استقرار و توسعه مناطق ویژه علم و فناوری را به عنوان یک مدل اجرایی مهم ارزیابی کرد و گفت: ایجاد منطقه ویژه نیازمند ساختارها و برنامه‌ریزی و زمان‌بندی ویژه می‌باشد. استاندار خراسان رضوی با اشاره به ظرفیت‌های بالای دانشگاه فردوسی و دانشگاه علوم پزشکی مشهد به عناصر بومی و منطقه‌ای استان اشاره کرد و گفت: انتخاب استان به عنوان پایتخت فرهنگی جهان اسلام در سال ۲۰۱۷ از جمله مسائلی است که باید در فعال کردن کریدور به آن توجه کرد.

در این جریان می‌تواند در شرایط پست‌تحریم، باعث خلق مزیت‌های جدید و حرکت به سمت فناوری‌های نوین شود. دکتر احمدی، دبیرکل شورای عالی عفت نیز با اشاره به اهمیت مسئله اکوسیستم در توسعه گفت: کشور ایران با در اختیار داشتن ۲۸۰۰ مرکز آموزشی و پژوهشی و ۴۸ میلیون دانشجو ظرفیت مناسبی برای حرکت در مسیر توسعه دارد. وی چیدمان و سازماندهی مجموعه اجزای موجود در مجموعه را کار اکوسیستم دانست و یادآور شد: مناطق ویژه علم و فناوری به عنوان اکوسیستم توسعه نقش بسزایی در سازماندهی مجموعه اجزا خواهند داشت.

در ادامه احکام اجرایی منطقه ویژه علم و فناوری خراسان رضوی به آنها تقدیم شد و آقای علیرضا رشیدیان به عنوان رئیس هیات اجرایی منطقه ویژه خراسان معرفی شد. ۶۶

اگر نتوانیم حضور شرکتهای بین المللی در مناطق ویژه را تامین کنیم دچار اضمحلال می‌شویم و شرایط پسا تحریم فرصت خوبی برای تحقق این امر است.

در ادامه جلسه، پیشنهادهای نمایندگان مناطق ویژه استان ها برای اصلاح اساسنامه مناطق ویژه مورد بررسی قرار گرفت و پس از بحث و تبادل نظر کارشناس حقوقی استان یزد و رئیس ثبت شرکت‌های استان اصفهان مقرر شد که استان ها طبق اساسنامه تیپ، اساسنامه خود را به دبیرخانه شورای عالی عفت ارائه دهند.

همچنین کلیات تفاهم نامه بین مناطق ویژه و کانون‌های این مناطق نیز مورد بحث قرار گرفت. پیشنهادهای از سوی نمایندگان مطرح شد و مقرر شد تا چکیده ای از این پیشنهادهای به تصویب کمیته راهبری ستاد مناطق ویژه برسد. به گزارش روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی عفت، در ادامه این سفر و نشست، در بعد از ظهر روز چهارشنبه، موضوع برگزاری بازدیدها و کارگاه‌های آموزشی بین المللی مورد بررسی قرار گرفت و استان اصفهان به عنوان برگزار کننده بازدیدهای بین المللی و استان بوشهر به عنوان برگزار کننده کارگاه‌های بین المللی انتخاب شدند. در این جلسه در مورد بازدیدها و تامین اعتبار این بازدیدها پیشنهادهای از منطقه ویژه سوی استان مطرح شد و به هم اندیشی بین حاضرین گذاشته شد.

گفتنی است؛ چارچوب‌های کارگاه‌های بین المللی توسط دبیرخانه شورای عالی عفت تدوین شده اند و تنها مسئولیت برگزاری این بازدیدها بر عهده استان اصفهان قرار داده شده است.

مناطق ویژه علم و فناوری که پیش از این کریدورهای علم و فناوری خوانده می‌شدند شبکه ای انبوه از امکانات علمی، صنعتی، تولیدی، آزمایشگاهی، تحقیقاتی، زیرساخت‌های ارتباطی و افراد و اطلاعات است که در یک امتداد جغرافیایی و بر اساس نظام مدرن با اهداف، راهکارهای معین و هماهنگ شکل می‌گیرد. این مراکز با جذب سرمایه‌های ملی و منطقه‌ای، اشتراک منافع آورده‌های همه طرف‌های ذینفع و هم افزایی میان سازمان‌ها، مراکز و موسسات، سبب نوآوری، توسعه علم و فناوری و در نتیجه توسعه تولید، اقتصاد و ایجاد جامعه دانایی محور می‌شوند. ۶۶

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی امور فناوری وزارت علوم: پارک‌های علم و فناوری محور اصلی مناطق فناوری هستند

به گزارش گاهنامه عفت، دکتر خسرو پیری مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی امور فناوری وزارت علوم و تحقیقات و فناوری گفت: پارک‌های علم و فناوری محور اصلی مناطق فناوری هستند و بی شک بدون محوریت پارک نمی‌توانیم نیاز جامعه در زمینه فناوری را پاسخگو باشیم.

به گزارش گاهنامه عفت، دکتر پیری در بازدید از بخش های مختلف پارک علم و فناوری خراسان اظهار داشت: پارک علم و فناوری خراسان از جمله پارک‌هایی است که توانسته در راستای سیاست‌های دولت و نظام حرکت کرده و تمام تلاش خود در جهت تحقق اهداف نظام و محقق شدن اقتصاد مقاومتی به کار گیرد.

وی افزود: پارک علم و فناوری خراسان در تعاملات بین المللی یکی از پارک‌های با سابقه کشور می‌باشد که بسیاری از پتانسیل‌های بالقوه آن در زمینه فناوری و تعاملات بین المللی بالفعل شده و می‌تواند برای بسیاری از پارک‌های علم و فناوری در کشور الگو باشد.

دکتر پیری با اشاره به رسالت اصلی پارک‌های علم و فناوری گفت: پارک‌ها دو مسئولیت اساسی دارند: اولین مسئولیت آنها ترویج فرهنگ فناوری در جامعه به واسطه حمایت از شرکت‌های دانش بنیان است و دومین رسالت اطلاع‌رسانی از فعالیت‌ها و دستاوردهای پارک و شرکت‌های آن، به مردم و جامعه می‌باشد.

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی امور فناوری وزارت علوم تصریح کرد: پارک‌های علم و فناوری می‌تواند اقتصاد مقاومتی را بنا کند و غیر از این هم در دنیا اتفاق نیفتاده است. ۶۶

دانشگاه فنی و حرفه‌ای الگو و پرچمدار دانشگاه‌های نسل سوم در کشور

لیلا الیاسی

های نسل سوم و دانشگاه کارآفرین، امید زیادی به این دانشگاه وجود دارد. از این رو ضرورت دارد بیش از پیش به این مرکز توجه شود. دکتر فرهادی در خصوص این دانشگاه مهارت محور افزود: دانشگاه فنی و حرفه ای، تنها دانشگاهی است که بیش از ۷۰ درصد فارغ التحصیلان آن وارد بازار کار می‌شوند. گفته وزیر علوم مصداق عینی دارد چرا که به گفته روسای مراکز دانشگاه فنی و حرفه ای و همچنین استانداران برخی از استان ها کم تر دانشجوی این دانشگاه وجود دارد که پس از فارغ التحصیل شدن بیکار باشد و برای کار به استانداردی‌ها مراجعه کنند.

اقتصاد مقاومتی است، اما کارآفرینی ابزارهای مختلفی دارد. از ایجاد درس‌های کارآفرینی و رشته‌های کارآفرینی گرفته تا ایجاد عملیات کارآفرینی. یعنی دانشگاه ها باید دانشجوی خود را با این موضوعات مواجه کنند. لذا دانشگاه زمانی رشد می‌کند که مسوولان، مساله را به دانشگاه ببرند و دانشجویان مسایل ساده به سمت مسایل پیچیده حرکت کنند. با چنین رویکردی از تحقیقات بنیادی بسیار بزرگ تا حل مسایل اجتماعی کوچک می‌تواند به توسعه دانشگاه کمک کند.

«دانشگاه فنی و حرفه ای» به نقل از دکتر فرهادی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری که گفت: دانشگاه بزرگ فنی و حرفه‌ای به حق مصداق عینی و عملی دانشگاه کارآفرین است و برای تحقق و یا جهت گیری های مربوط به دانشگاه

در گذشته رسالت دانشگاه ها به آموزش، پژوهش و مسایل فرهنگی محدود بود، اما امروزه به دلیل سرکار آمدن رشته‌های جدید و فنون روز دنیا، دغدغه «دانشگاه‌های نسل سوم» در رابطه با حوزه کارآفرینی است و اینکه فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها بتوانند پس از فارغ‌التحصیل شدن وارد بازار کار شوند و نقش کارآفرینی ایفا کنند. از اینرو ۲۴ آبان ماه ۹۴ مراسم گرامیداشت پنجمین سالگرد تاسیس دانشگاه نسل سومی یعنی «دانشگاه فنی و حرفه ای» بود که به گفته مسوولان ۷۰ تا ۸۰ درصد فارغ‌التحصیلان آن وارد بازار کار می‌شوند و برای خود و دیگران با ایده‌هایی که می‌دهند شغل ایجاد کنند. بنابراین باید گفت کارآفرینی یکی از ابزارهای رسیدن به

دانشگاه فنی و حرفه ای که اکنون پنجمین سالگرد تاسیس خود را نیز پشت سر گذاشت امروزه به عنوان یکی از دانشگاه‌های است که در بین دانشگاه‌های کارآفرین جز بهترین دانشگاه‌ها معرفی شده است چرا که به گفته وزیر علوم؛ دانشجویان این دانشگاه طوری تربیت می‌شوند که به دستگاه‌های دولتی و سازمان‌ها و نهادها متکی نیستند چون حین تحصیل مهارت لازم را کسب می‌کنند و خود به عنوان کارآفرین در بازار کار مشغول می‌شوند و در بسیاری از موارد تعدادی از افراد را نیز مشغول به فعالیت می‌کنند.

۱۳۹۴ آبان ماه ۱۳۹۴ مراسم گرامیداشت پنجمین سالگرد تاسیس دانشگاه فنی و حرفه ای با شعار «دانشگاه نسل سوم» نوآور، فن‌آور و کارآفرین» با حضور مسوولان آموزش عالی و شخصیت‌های علمی فرهنگی و خانواده بزرگ دانشگاه مذکور در هتل المپیک تهران برگزار شد.

در این مراسم با حضور یونسو مشاور ریاست جمهوری در امور اقلیت‌های دینی و مذهبی، دکتر مسعود شفیعی رئیس دانشگاه فنی و حرفه ای، مشاوران و معاونان وزیر علوم و نمایندگان مجلس شورای اسلامی، تمبر پنجمین سالگرد تاسیس دانشگاه فنی و حرفه ای رونمایی شد و همچنین از خانواده‌های شهید حسن طهرانی مقدم پدر موشکی ایران و فارغ التحصیل دانشکده انقلاب اسلامی و زنده یاد مهندس علاقه مندان یکی از بنیان دانشگاه فنی و حرفه ای، تقدیر شد.

همچنین در مراسم پنجمین سالگرد تاسیس این دانشگاه انعقاد دو تفاهم نامه میان دانشگاه فنی و حرفه ای، مخابرات همراه اول و صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک منعقد شد. بر اساس این تفاهم نامه آموزش‌های مورد نیاز این نهادها از سوی دانشگاه فنی و حرفه ای صورت می‌گیرد و دوره‌های جدید کاربردی در مقاطع بالاتر راه اندازی می‌شود و این نهادها نیز موظف به تامین تجهیزات دانشگاه در این زمینه هستند. دانشگاه فنی و حرفه ای در راستای گسترش ارتباط با صنعت تفاهم نامه‌های دیگری نیز با صنایع منعقد کرده است.

دانشگاه فنی و حرفه ای می‌تواند با ایجاد آموزشگاه‌ها در مرزهای کشور از مهاجرت به خارج جلوگیری کند یونسو مشاور ارشد ریاست جمهوری در این مراسم با بیان اینکه دانشگاه فنی و حرفه ای می‌تواند با ایجاد آموزشگاه‌ها در مرزهای کشور از مهاجرت به خارج جلوگیری کند، گفت: ما باید زمینه جذب و اشتغال اقوام ایرانی ساکن مرزها را فراهم کنیم و مهمترین خدمت دانشگاه فنی و حرفه ای آموزش کارگران اقوام ایرانی در شرق و غرب ایران و توسعه دانشکده‌های آنها است.

مشاور رئیس جمهور در امور اقلیت‌های دینی و مذهبی در مراسم پنجمین سالگرد تاسیس دانشگاه فنی و حرفه ای افزود: فلسفه اصلی تشکیل دولت‌ها در ابتدا امنیت بود که آن هم امنیت حاکمان مطرح می‌شد ولی دولت به معنای جدید تعریف وسیع‌تری دارد که یکی از اهداف بسیار مهم دولت‌ها توسعه است. یک دولت زمانی به اهدافش می‌تواند برسد که مسیر بسیار طولانی، پیچیده و چند وجهی را طی کند و این مسیر جز از راه کار و دانش امکان پذیر نیست.

حجت الاسلام یونسو با بیان اینکه برای توسعه باید از راه‌های سخت عبور کرد، گفت: تجربه همه کشورهای توسعه یافته در برابر ما است و ما هم بخش زیادی از این راه را طی کردیم ولی هنوز پیچ‌های سختی را در پیش داریم، در بخشی از این راه به صورت نامتوازن پیشرفت کردیم و در بخش‌هایی هم عقب مانده‌ایم.

مشاور رئیس جمهور در امور اقلیت‌های دینی و مذهبی گفت: در حوزه آموزه‌های عمومی دانش و نظر امروز یکی از مشکلات ما این است که پاسخگوی این همه فارغ التحصیل نیستیم و بازار کار برای آن تعریف نکردیم و آنچه آموخته ایم برای کار نبوده است بلکه برای میز مدیریت بوده است، امروز هر مسئولی از جمهوری اسلامی به هر کجا سفر می‌کند کامیون کامیون نامه تقاضای کار می‌رسد و عمدتاً منظور از کار پشت میز نشینی یا مدیریت است بنابراین بزرگترین چالش کشور اشتغال است و کارآفرینی باید در اولویت باشد و همه سیاست‌ها و برنامه‌ها بر این اساس بچرخد زیرا بیکاری بالای جان کشور است و اگر کار نباشد کشور در آینده هزینه سنگینی می‌دهد اما بیکاری، تحقیر قومی، بدبینی قومی چه در داخل و چه در خارج خطرناک است.

عبدالحسین فریدون: دانشگاه فنی و حرفه ای در عرصه‌های بین‌المللی شناخته شده است همچنین عبدالحمین فریدون مشاور وزیر و مدیر کل حوزه وزارتی وزارت علوم نیز در این مراسم با بیان اینکه دانشگاه فنی و حرفه ای در عرصه‌های بین‌المللی شناخته شده است، افزود: دانشگاه‌ها باید چرخه علم را به تولید و ثروت تبدیل کنند و در این زمینه باید دولت حمایت و مساعدت خود را هم در زمینه ترویج فرهنگی آموزش مهارتی و هم در زمینه ایجاد امکانات آموزشی انجام دهد.

وی گفت: آموزش عالی مسوول پرورش نیروی انسانی متخصص مورد نیاز حوزه کشور است و برای کمک به حل مسائل جامعه و مدیریت و ارتباطات داخلی و بین‌المللی فعالیت می‌کند همه خروجی‌های وزارت علوم مسئولیت‌های متعددی دارند در کنار این دانشگاه‌ها رسالت پژوهش آموزش

و فناوری را دارند.

فریدون با اشاره به اینکه دانشگاه اصلی ترین نهاد خلق ایده‌های نو و نشر فناوری به حساب می‌آید گفت: دانشگاه مرکز ثقل تحولات اجتماعی و عرصه رقابت است و مرکزی برای تربیت مدیران و محلی برای چرخش تولیدات فکری علمی اجتماعی سیاسی اقتصادی به شکل‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری محسوب می‌شود.

وی افزود: علاوه بر این امروزه همه توقع داریم که دانشگاه‌ها بتوانند چرخه علم را به تولید و ثروت تبدیل کنند با پژوهش و ایجاد شرکت‌های دانش بنیان دانشگاه‌ها می‌توانند در تولید ثروت و اقتصاد دانش بنیان نقش آفرینی کنند علاوه بر آن انتظار همه ما این است که دانشگاه‌ها پاسخگو و مشتری محور و کارآفرین باشند.

مشاور وزیر و مدیر کل حوزه وزارتی وزارت علوم تاکید کرد: نکته حائز اهمیت این است که دانشگاه باید کارآفرین باشد و یکی از مهمترین دانشگاه‌ها در این عرصه دانشگاه فنی حرفه ای و دانشگاه جامع علمی کاربردی است.

دکتر مسعود شفیعی نیز در مراسم پنجمین سالگرد تاسیس دانشگاه فنی و حرفه ای با بیان اینکه قرار است مقطع کارشناسی دانشگاه فنی و حرفه ای با مجوز وزارت علوم راه اندازی شود، گفت: سالگرد تاسیس این دانشگاه روز پربرکت و به یادماندنی برای دانشگاه فنی و حرفه ای است. وی با تقسیم دانشگاه‌ها به دسته عرضه محور و تقاضا محور گفت: دانشگاه‌های عرضه محور ماموریت اصلی آن‌ها مزه‌های دانش، ادامه تحصیل، ارتقای علمی و تحقیقات کاربردی است اما دانشگاه‌های تقاضا محور باید به بازار و صنعت توجه داشته باشند البته در این دانشگاه‌ها تحصیلات ادامه پیدا می‌کند ارتقای علمی صورت می‌گیرد اما به بازار هم توجه می‌شود.

شفیعی ادامه داد: دانشگاه‌ها نسل مختلفی داشته که در حال حاضر دانشگاه‌های نسل سوم فعالیت خود را آغاز کردند نسل اول دانشگاه‌هایی با محور آموزش بودند نسل دوم دانشگاه‌هایی با محوریت تحقیق و پژوهش اما نسل سوم دانشگاه‌هایی با محوریت آموزش، پژوهش و ارتباط صنعت

و دانشگاه هستند. نسل اول تربیت نیرو دانشگاه نسل دوم پژوهش محور هستند اما دانشگاه‌های نسل سوم به سمت رفع نیازهای صنعت حرکت کرده اند کسی شک ندارد دانشگاه فنی حرفه ای تقاضا محور و از نوع سوم است چیزی که مطرح می‌شود کارآفرین بودن این دانشگاه‌ها در قبال کارآموز بودن است.

رئیس دانشگاه فنی و حرفه ای خاطر نشان کرد: کارآفرین بودن دانشگاه فنی و حرفه ای یعنی خودش کار یابد می‌گیرد و زمینه کار را خلق می‌کند شرکت‌های دانش بنیان، پارک‌های علم و فناوری مطرح می‌شوند و در جهت رفع نیاز صنعت فعالیت می‌کنند. دانشگاه کارآفرین دانشگاهی است که در راس آن رئیس دانشگاه لباس کار بپوشد و ماموریت اصلی آن توجه به تحقیقات کاربردی و نیاز بازار و صنعت است.

شفیعی گفت: شهید طهرانی مقدم از فارغ التحصیلان دانشکده انقلاب است که پدر موشکی ایران نام گرفت شروع کارش از آموزشگاه‌های فنی و حرفه ای بود بنابراین نتیجه می‌گیریم که این دانشگاه برای کشور در ردیف دانشگاه نسل سوم و در ارتباط با صنعت و دانشگاه نوآوری‌های خوبی می‌توانند ایجاد کنند. در دنیای پیشرفته ۷۰ درصد فارغ التحصیلان وارد بازار کار می‌شوند اما در کشور ما ۸۰ درصد ادامه تحصیل داده و به مقطع فوق لیسانس و دکترا می‌روند که این ضرر بزرگی برای کشور است. ما افتخار می‌کنیم بگوییم فارغ التحصیلان دانشجویان فنی و حرفه ای سربار جامعه نیستند فرق این دانشگاه با سایر دانشگاه‌ها این است.

وی ادامه داد: ما آموزش و پرورش بودیم و الان به مجموعه وزارت علوم اضافه شدیم بنابراین باید کادر آموزشی ما به هیات علمی تبدیل آموزشگاه‌ها به دانشکده صورت بگیرد چرا که فعالیت آموزشگاه در وزارت علوم بی معناست و باید به دانشکده تبدیل شوند تا ما شکل واقعی دانشگاه را پیدا کنیم از دیگر مواردی که باید وزارت علوم به این دانشگاه توجه کند بودجه سرانه ای است این دانشگاه به دلیل اینکه وابسته به آموزش و پرورش بود مبلغی بودجه به آن اختصاص پیدا می‌کند که باید این وضعیت اصلاح شود سرانه بودجه ما نسبت به دانشگاه‌های دیگر کمتر است.

رئیس دانشگاه فنی و حرفه ای افزود: وظیفه ما این است که کاردان تربیت کنیم بنابراین بنا داریم لیسانس فنی و حرفه ای را در این دانشگاه با مجوز وزارت علوم راه اندازی کنیم لیسانس فنی و حرفه ای باید با سایر دانشگاه‌ها متفاوت باشد اگر بخواهیم کارهای بزرگ انجام دهیم این دانشگاه باید به معنای واقعی تقاضا محور شود.

وی گفت: صندوق رفاه وزارت علوم از ابتدا حمایت خوبی از دانشجویان این دانشگاه داشته که از این بابت از مسوولان آن تشکر می‌کنیم و برگزاری این مراسم با حمایت برخی از ارگان‌ها بوده و ما هیچ پولی از دانشگاه برای برگزاری آن هزینه نکرده ایم.

زاهدی: دولت و مجلس به تقویت دانشگاه فنی و حرفه ای کمک کنند

محمد مهدی زاهدی رئیس کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس گفت: باید کمک کنیم جوانه دانشگاه فنی و حرفه ای به یک درخت تنومند در حوزه علم و کارآفرینی تبدیل شود بنابراین دولت و مجلس باید به این دانشگاه کمک کنند.

وی گفت: من بارها نظرم را در مورد دانشگاه فنی و حرفه ای به صورت روشن و صریح بیان کردم چرا که شبهه ای درباره سخنان من ایجاد شد که حقیقتاً بحثی که از سخنان من مطرح شده بود درست نبود و عجولانه قضاوت شده بود، وقتی چنین دانشگاهی شکل گرفته است در مقابل آن مسئولیم و باید کمک کنیم تا جوانه این دانشگاه تبدیل به یک درخت تنومند در حوزه علم و کارآفرینی شود.

زاهدی درباره دانشگاه نسل سوم گفت: واسط بین وضعیت فعلی و وضعیت مطلوب دانشگاه‌ها دانشگاه نسل سوم است دانشگاه نسل سوم ویژگی‌هایی دارد که از آنها می‌توان به توجه به مهارت، کارآفرینی، توجه جدی به ارتباط با صنعت، توجه جدی به اقتصاد مبتنی بر دانش، توجه جدی به شرکت‌های دانش بنیان و حضور شرکت‌های دانش بنیان در درون دانشگاه‌ها و دانشگاه‌های ماموریت محور است.

رئیس کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس درباره مسئولیت‌های دانشگاه فنی حرفه ای گفت: رسالت سنگینی به دوش همکاران ما در دانشگاه فنی و حرفه ای است و باید خانه تکانی جدی در حوزه آموزش عالی کشور صورت گیرد اما خط مقدم آن مربوط به جاهایی است که مهارت کارآفرینی را به دوش دارند ما در وزارت بهداشت رشته‌های پزشکی علوم پزشکی و مهارتی داریم ولی در وزارت علوم بیشتر به آموزش و خلق علم به عنوان تولید مقاله توجه کرده ایم در حالی که بحث کارآفرینی خلق ثروت و مهارت آموزی باید در درون دانشگاه شکل بگیرد.

وی گفت: با توجه به زیرساخت‌های دانشگاه فنی حرفه ای این دانشگاه در خط مقدم قرار دارد و باید کمک کنیم که این دانشگاه روز به روز قوی تر شود نزدیک به ۵۰ درصد دانش آموزان دانش آموزان مهارتی و فنی حرفه ای هستند که طبق برنامه ششم توسعه باید این عدد به ۵۵ درصد برسد و باید یک ارتباط ارگانیک و سازماندهی شده وجود داشته باشد که دانشگاه بستری مناسب برای ورود دانش آموزان مهارتی در عرصه علم آموزی باشد.

رئیس کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس گفت: خواهشیم از همکاران در دانشگاه فنی و حرفه ای این است که براساس این لیاقت‌ها و ظرفیت‌ها به ویژه ظرفیت منابع انسانی برنامه‌ریزی برای ارتباط بیشتر با خارج از دانشگاه به ویژه صنعت و از طرفی با آموزش و پرورش صورت گیرد که بتوانیم از این ظرفیت‌ها به صورت حداکثری استفاده کنیم.

وی با اشاره به مشکلات مالی دانشگاه‌ها گفت: یقیناً دانشگاه‌ها خصوصاً دانشگاه فنی و حرفه ای با تنگناهای مالی مواجه است و ما تلاش زیادی کردیم که کمک کنیم تا علاوه بر آنچه که به صورت بودجه مشخص شده تابع دیگری را خلق کنیم. مشکلات هنوز وجود دارد و از دولت و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی بودجه هم انتظار مساعدت داریم.

زاهدی خاطر نشان کرد: حتماً باید به دانشگاه فنی حرفه ای عنایت ویژه ای شود و من اعتقاد دارم اگر سه چهار سال متوالی بودجه خوبی را به این دانشگاه تزریق کنیم و براساس برنامه استفاده حداکثری از ظرفیت دانشگاه‌ها جلو برویم دانشگاه این قابلیت و توان را دارد که پس از گذشت چهار سال بخش عمده ای از هزینه‌های مورد نیاز خود را از بخش خصوصی تامین کند. ما در مجلس آماده ایم که کمک کنیم و امیدواریم امسال هم بودجه طوری تصویب شود که نیازی نباشد ما در آن دخالت کنیم. ۶۶

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: معاونت پژوهشی و فناوری وزارت علوم تحقیقات و فناوری
 سردبیر: دکتر حسن خوش قلب
 مدیر تحریریه: رضا فرج تبار
 مدیر پشتیبانی: جاوید سلطانی
 هماهنگی: بابک چوبداری، علیرضا صادق
 دبیر صفحه فناوری: مهندس عباسعلی ارفع
 دبیر صفحه شورای عالی: مسعود مقصدی
 دبیر صفحه ایران داک: نورالله رزمی
 دبیر صفحه موزه علم و فناوری: جعفری نژاد
 پشتیبان IT: سید حسین هاشمی

دبیر صفحه بین الملل و دبیر خانه گاهنامه عتف: ثریا طیبی
 دبیران صفحه امور پژوهشی: لیلا فلاح نژاد و فاطمه السادات مرقاتی
 طراح گرافیک: علی اکبر محمدخانی

باتشکر از خانم دکتر بروجرودی و همکاران اداره کل روابط عمومی
 آدرس: میدان صنعت، بلوار خوردین، خیابان هرمزان، خیابان پیروزان جنوبی، وزارت علوم،
 تحقیقات و فناوری، طبقه ۱۱، معاونت پژوهشی و فناوری

تلفن: ۰۲۲۳۳۵۰۰، فکس: ۸۸۵۷۵۶۷۷، سایت: www.msrt.ir
 پست الکترونیک: Atf_mag@msrt.ir

آینده منتظر کم کاری ما نخواهد ماند

سیف اله جلیلی، رییس موزه علوم و فناوری

فعال و تعاملی تبدیل می‌کند. ما به دنبال ایجاد موزه‌های هسته‌ای هستیم که علاوه بر نمایش توانایی‌ها و قابلیت‌های گذشته و حال سرزمین ایران و تمدن ایرانی-اسلامی، مکانی باشد برای پرورش خلاقیت و تفکر.

سنت‌های علمی و دانشمندان ایرانی را باید پاس داشت و محافظت نمود چرا که هر یک از کشورهای منطقه سعی دارند این افتخارات جهانی را به نام خود بزنند و چنانچه دیر بجنبیم دستانمان از این میراث گرانبهای علم و فناوری کهن ایرانی-اسلامی تهی خواهد ماند. آیندگان از ما انتظار خواهند داشت تا ایرانی آبادتر و سربلندتر در اختیار آنان قرار دهیم و منتظر کم کاری یا سهل انگاری ما نخواهند ماند. موزه علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران یکی از عرصه‌های تحقق این آینده است که نیازمند توجه ویژه در راستای برنامه توسعه بلند مدت کشور است.

اکنون نگاه به موزه‌ها از دو جنبه مورد توجه است: یکی جمع‌آوری و نگاهداری اشیاء و دیگری جنبه ارتباطی و رسانه‌ای آن‌ها؛ در واقع رویکرد رسانه‌ای به موزه یا بالاتر از آن یعنی «موزه به عنوان یک مؤسسه فرهنگی و آموزشی» این فضا را از یک مکان منفعل به یک مکان و رسانه آموزشی

برنامه راهبردی موزه علوم و فناوری، گامی در جهت ایجاد فضای علمی نو در کشور

ماموریت موزه

موزه موسسه‌ای است علمی، پژوهشی و فرهنگی که به عنوان تنها موزه علوم و فناوری در سطح ملی ماموریت دارد با حفظ و تقویت میراث علمی دانشمندان ایرانی-اسلامی، ترویج و همگانی کردن علم و عرضه سیر تحول علم و فناوری با بهره‌گیری از روش‌های تعاملی و مشاهده محور، زمینه لازم را برای تربیت انسان متفکر خلاق جست و جوگر در راستای تحقق جامعه‌ای دانش بنیان فراهم آورد.

چشم انداز موزه
 موزه به عنوان مرکز اصلی حیات‌بخشی به دستاوردهای علم و فناوری و یکی از موسسات برتر ترویج علم در کشور و معتبر در زمینه پژوهش و نمایش مفاهیم مطرح علم و فناوری، در راستای قوام‌بخشی آموخته‌ها، کانون توجه عامه مردم و بخصوص دانشجویان، دانش آموزان و محققین قرار گرفته و در مجامع جهانی مرتبط نامی آشنا، موسسه ای فعال و تاثیر گذار است.

اهداف کلی

- ۱- تبیین جایگاه موزه به عنوان نهادی ملی و هویتی
- ۲- تبیین جایگاه دانشمندان ایرانی-اسلامی در توسعه علوم و فناوری جهان
- ۳- بهره‌مندی از پتانسیل‌های موجود در موزه جهت تربیت انسان خلاق و جست و جوگر
- ۴- احیاء، حفظ و تقویت هویت ملی و احساس خودباوری در کودکان، نوجوانان و جوانان

موزه علوم و فناوری بر خلاف موزه‌های دیگر با چالشی تحت عنوان «موزه‌های همیشه در حال تغییر» روبه‌روست. همچنین این موزه علاوه بر ایجاد رابطه بین علم و عمل به پرورش خلاقیت و تفکر در بازدیدکنندگان نیز توجه دارد. شعار این موزه نیز اینچنین است: موزه علوم و فناوری موزه‌های متفاوت در بنا و ساختمان، در پژوهش، در آموزش، در ساخت و طراحی و شیوه نمایش اشیاء و ارتباط و تعامل آنها با مخاطبان. همه این مقدمه نشان می‌دهد باید برنامه‌های راهبردی برای موزه‌ها با چنین ویژگی و چشم‌اندازی ترسیم نمود تا به اهداف کلان خود نایل آید.

موزه علوم و فناوری اولین موزه ملی علم و فناوری ایران است و قصد دارد با یک برنامه راهبردی و در یک افق زمانی بلند مدت علاوه بر ارائه خدمات پژوهشی و آموزشی به مخاطبان عام، خدمات تخصصی نیز به دیگر موزه‌های کشور و نهادهای علمی و آموزشی ارائه نماید. در این برنامه ساخت بنای ویژه و ملی موزه علم نیز به عنوان یک هدف مهم و اساسی دیده شده است.

برنامه راهبردی موزه علوم و فناوری با مطالعه منابع متعدد و به ویژه برنامه‌های راهبردی بیش از پانزده موزه مهم دنیا تهیه شده و علاوه بر اعتبار سنجی در میان کارشناسان موزه، اعضای هیأت علمی، شورای راهبردی و کمیسیون دائمی و هیأت امنای موزه، توسط اساتید مجرب و صاحب نظر در زمینه تولید برنامه راهبردی مورد ارزیابی قرار گرفته است.

نگاهی به بازدید روزانه ۳ هزار نفر از نمایشگاه سیار موزه علوم در زیرگذر چهارراه ولیعصر

مردم از دیدن موزه‌های متفاوت در زیر گذر ولیعصر غافلگیر شدند

مهدی محمدی دوست، کارشناس روابط عمومی

بهره‌گیری شد. با توجه به آمار میدانی از تمام غرفه‌های «نمایش آثار»، «فروش» و «روابط عمومی» به طور کلی و میانگین روزانه نزدیک به ۳۰ هزار نفر از موزه سیار علوم و فناوری در زیرگذر چهارراه ولیعصر بازدید کرده اند که از این تعداد روزانه ۸۳۵ نفر از هر یک از غرفه‌های ۱۵ گانه «نمایش آثار» بازدید عمیق داشته اند؛ ۳۳۹ نفر در شیفت صبح و ۵۰۶ نفر در شیفت عصر.

در اینجا بازدیدکننده عمیق به مراجعه کننده ای اطلاق می‌شود که نه به صورت گذری بلکه با مراجعه اختیاری به

غرفه از نزدیک شیء را بازدید و لمس می‌کند و شنونده توضیحات راهنما می‌شود. رضایت‌مندی مردم به طور کلی طی نتایجی که از فرم‌های نظرسنجی بدست آمد، مردم به میزان بسیار بالایی از نمایشگاه سیار موزه علوم رضایت داشتند. همانگونه که در ادامه می‌آید «رضایت‌مندی» در چند عامل بررسی شده است: «رضایت از نظم و ترتیب نمایشگاه»، «رضایت از نحوه برخورد مسئولین نمایشگاه»، «رضایت از معلومات راهنمایان» و «میزان موفقیت در افزایش رغبت افراد در مراجعه به نمایشگاه دائمی».

به طور میانگین و با در نظر گرفتن ۴ عامل فوق، ۷۲ درصد از پاسخگویان به نظرسنجی، از نمایشگاه سیار موزه به طور کامل و ۲۲ درصد نیز به طور متوسط رضایت داشته‌اند.

سخن پایانی
 آنچه که مردم در اولین مراجعه خود به زیرگذر عنوان می‌کردند این بود: «ما از برگزاری چنین نمایشگاهی در این مکان غافلگیر شدیم». آنها در این زیرگذر شلوغ انتظار هر نمایشگاهی را داشتند غیر از نمایشگاه علمی-فناورانه. بزرگترها که خودشان انرژی لازم را در روزهای اول گرفته بودند، در مراجعات بعدی، با اشتیاق فراوان کودکان خود را نیز می‌آوردند تا از این زیرگذر استوانه‌ای شلوغ بهره‌ای علمی ببرند چون این شلوغی از آن شلوغی‌ها ۶۶

موزه علوم و فناوری در ادامه برگزاری نمایشگاه‌های سیار خود در سطح شهر و کشور، این بار تصمیم گرفت این نمایشگاه را به خط مترو تهران ببرد. پس از بررسی‌های لازم، زیرگذر چهارراه ولیعصر (عج) مناسب‌ترین محل تشخیص داده شد. پس از هماهنگی‌های لازم با معاونت فرهنگی و اجتماعی مترو تهران، مقرر شد این نمایشگاه در ۹ روز از تاریخ پنجم تا سیزدهم شهریور برگزار شود که با همزمانی مناسب‌های تقویمی و در راستای اهداف کلان موزه، عنوان این نمایشگاه به «گذر علمی؛ از زکریای رازی تا ابوریحان بیرونی» نامگذاری شد.

این نمایشگاه با حضور اعضای ایکوم، مسئولان اجتماعی و فرهنگی مترو، مسئولان موزه‌های تهران، مسئولان موزه علوم و فناوری و اصحاب رسانه در ساعت ۱۴:۳۰ روز پنجم شهریور به مدت ۹ روز افتتاح شد. موزه علوم تعداد ۲۰ غرفه را برای این نمایشگاه در نظر گرفت. ۱۵ غرفه جهت ارائه آثار موزه، یک غرفه روابط عمومی و ۴ غرفه فروش. همچنین در این زیرگذر فضایی برای نمایش تصاویر دانشمندان ایرانی-اسلامی اختصاص داده شد که شامل ۲۰ تصویر از دانشمندان بود. برای طراحی این نمایشگاه ۵۰۰ نفر ساعت وقت صرف شد و در روزهای برگزاری نمایشگاه، علاوه بر کارکنان موزه، از ایده «همیاران موزه» که متشکل از ۴۰ همیار بود نیز

موزه علم و فناوری

نمایشگاه سیار موزه علوم و فناوری در ایستگاه اردبیل

یازدهمین نمایشگاه سیار موزه علوم و فناوری در تاریخ ۱۸ الی ۲۳ مهرماه در دانشگاه محقق اردبیلی برگزار شد. موزه علوم و فناوری یک نمایشگاه دائمی دارد که در خیابان سی تیر تهران پذیرای علاقمندان است و یک نمایشگاه سیار که در نقاط مختلف کشور برگزار می‌شود.

پس از شهرهای مختلف همچون همدان، اراک، بابل، قزوین، زنجان و اهواز این بار نوبت به اردبیل و دانشگاه محقق اردبیلی رسید تا نمایشگاه سیار موزه علوم و فناوری غرفه‌های خود را در آنجا برپا شود. این نمایشگاه از دو بخش علوم قدیم و علوم نوین تشکیل می‌شد که در هر بخش، ابزار فناورانه به همراه تصاویر و فیلم‌های آنها در معرض دید بازدیدکنندگان قرار می‌گرفت.

یازدهمین نمایشگاه سیار موزه، جنبه آموزشی داشته و آثار به صورت تعاملی و قابل آزمون و دست زدن به نمایش درآمد. اجرای جنگ‌های علمی و غرفه فروش از دیگر بخش‌های جانبی این نمایشگاه بود.

ترویج علم و اشاعه آن در جامعه، خودباوری در مخاطبان ایرانی، معرفی دستاوردهای قدیمی و بومی ایران به نسل‌های جدید، فراهم کردن فضای مناسب جهت دیدن و تجربه کردن و آشنا نمودن بازدیدکنندگان با میراث علمی کشور، از اهداف برگزاری چنین نمایشگاه‌هایی است. ۶۶

بحث انرژی پاک و تجدیدپذیر زمین در موزه علوم و فناوری داغ شد

کارگاه آموزشی «انرژی پاک و تجدیدپذیر زمین برای گرمایش و سرمایش» با سخنرانی دکتر حمیدرضا رضائیان یزدی به منظور آشنایی شرکت‌کنندگان با سامانه بهره‌گیری از انرژی زمین برای گرمایش و سرمایش و مزیت‌های اقتصادی و زیست محیطی آن، عصر روز چهارشنبه ۷ مردادماه ۹۴ در ساختمان موزه ارتباطات واقع در خیابان امام خمینی، سر در باغ ملی برگزار شد.

در این نشست به این سئوالات پرداخته شد: «انرژی زمین چیست؟»، «چگونه می‌توان از این انرژی بهره گرفت؟»، «انواع مبدل‌های انرژی زمین کدامند؟»، «سامانه جابجایی و توزیع انرژی زمین برای گرمایش و سرمایش چگونه عمل می‌کند؟»، «دانش قدیم و امروزی درباره این انرژی چه می‌گویند؟»، «مزیت‌های اقتصادی و زیست‌محیطی این انرژی چیست؟» ۶۶

موزه علوم کمک می‌کند تا کودکان با ابوریحان بیرونی آشنا شوند

موزه علوم و فناوری به مناسبت «بزرگداشت ابوریحان بیرونی» و به منظور آشنایی هرچه بیشتر نسل آینده با این اندیشمند ایرانی، «کارگاه آشنایی با ابوریحان» ویژه کودکان ۶ تا ۱۰ سال را برگزار کرد.

این برنامه در راستای اهداف شکل‌گیری موزه، یعنی آشنایی نسل جدید با اندیشمندان ایرانی و دستاوردهای آنها، در ۳ نوبت دو ساعته اجرا شد که با مسابقه نقاشی و اهدای «نشان ابوریحان» همراه بود. این کارگاه در ۱۵ شهریور از ساعت ۹ الی ۱۶ در سالن اجتماعات نمایشگاه دائمی موزه واقع در خیابان سی تیر برگزار شد که اصحاب رسانه پوشش خبری خوبی از آن بعمل آوردند. شرکت کنندگان این کارگاه، کودکان فرهنگسرای امید و بنیاد کودک بودند که پس از کارگاه آموزشی از بخش‌های متنوع موزه نیز بازدید کردند. ۶۶